

tedenski mozaik

Trenčín je mesto na slovaškem. Ko je bil še Novotny na oblasti, so pogumni člani partije iz tega mesta poslali v Prago pismo, v katerem so zahtevali odstop Novotnega. Ko je župan mesta lepil znamko na pismo, je dejal prijateljem: »Če me bodo čez teden dni zaprli, ker sem baje kradel iz tovarne, vedite, da nisem kradel.« Zupana niso aretirali, pač pa je moral Novotny odstopiti... V Sovjetski zvezi posebno v Moskvi, krasijo med ljudmi prepovedane pesmi in zgodbe, razmnožene na ciklo, stili. Ker »prepovedani« so najbolj diši, sega po teh spisih posebno mladina. In tako je visok funkcionar nekega dne prosil svojo tajnico, če bi mu pretipkala »Vojno in mir«. »Čemu?« ga je vprašala. »Knjigo dobite v vsaki knjigarni.« Funkcionar je odgovoril: »Vem, toda rad bi dosegel, da bi moj sinbral »Vojno in mir«... Zdaj so ameriški demokrati pred svojo konvencijo 26. avgusta dobili še četrtega kandidata — rasističnega guvernerja države Georgije — Maddoxa. Ta je nekako svojim gostom v restavraciji razdelil krepela, da bi naglasi črnce iz lokala, če bi se prikazali v njem... Predsednik nigerijske vlade general Gowon se vedno noče dovoliti, da bi od lakote umirajočim prebivalcem Biafere pošiljali hrano od zunaj. Bori se za evotna Nigerijo, v kateri bosta vladala sloga in mir. Slago bo s takimi metodami bolj težko dosegel, mir pa bo vsekakor zavladal, ko bo ves narod lbou izgubil. Takemu početju pravijo tudi genocid... Alžirci so sporodili, da bodo po preiskavi vrnila potniško letalo boeing, last izraelske letalske družbe El Al, ki so ga ugrabili v zraku arabski komandosi in ga prisilili, da je pristalo v Alžiru. Medtem pa so Izraelci dobili v roke dva sirska miga, lovske letali sovjetske izdelave. Če se bo ta praksa nadaljevala, bodo letalski potniki sicer vedeli, s katerega letališča so odleteli, ne bodo pa vedeli, kam bodo prileteli... Sovjetski list »Izvestija« je zapisal, da Bonu pripravljajo bliskovito vojno proti Nemski DR in CSSR. V Bonnu so zaničkali trditve o bliskoviti vojni. Nalo so Izvestija objavile še en članek. V njem trdijo, da Bonn ni z nikakršnim argumentom zavrnil argumentirano sovjetsko trditev...

Ustava in komunalno gospodarstvo

Predpisi s področja komunalnega gospodarstva so najpogosteje pred ustavnim sodiščem Jugoslavije

Občinska skupščina izda odlok o ureditvi odnosov med komunalnimi organizacijami in uporabniki njihovih uslug, komunalno podjetje izdelata tarifo za svoje uslugе. Toda oboje je skoraj zmeraj po malem protustavno, ker se križa z ustavnimi pravicami državljanov. Ker je tak odlok očitno protustaven, se takoj znajde pred ustavnim sodiščem.

Vzrok tega je predvsem v sami občini ali pa v tem, ker nekatera osnovna vprašanja s tega območja še niso rešena niti v zakonodajni zvezi

ne skupščine. Na to opozarjajo zlasti v zadnjem času, ob petdesletnici ustavnega sodstva pri nas, saj so v minulih letih bile »komunalne« prav poseben problem pred ustavnim sodiščem Jugoslavije.

PRITOŽBE

Državljanji so se največkrat pritožili zoper različne tarife in takse. Z odloki in tarifami se državljanom pogosto naprtijo materialno-financične obveznosti za komunalne uslugе, na primer za čiščenje ali vodovod, ki pa nimajo zakonite osnove. V večini primerov se za obveznosti ne vračajo v ustreznem obsegu uslugе, zato dobijo te obveznosti značaj taksi in dajatev, ki jih je ustavno sodišče praviloma zavrnilo.

Toda kaže, da pri tem ne gre samo za pretirano željo občinskih skupščin in komunalnih delovnih organizacij, da bi dobile več denarja za boljše ureditev komunalnih uslug, tudi za ceno preseganja tarifnih meja in možnosti občanov, ampak tudi za pomamljivost zveznih predpisov, ki bi natančneje uredili posestno-pravne odnose v komunalnem gospodarstvu.

TELEGRAMI

PRAGA — Kakor piše češkoslovaški tisk, bo generalni sekretar OZN U Tant obiskal Prago v petek, 23. avgusta. V CSSR bo ostal do ponedeljka, ko bo odpoval na Dunaj.

WASHINGTON — Osemindesetletni Dwight Eisenhower, bivši predsednik ZDA, je doživel sedmi srčni napad in se bori s smrtjo. Zdravniki so zavrnili zamisel, da bi poskušali presaditi srce. S to odločitvijo soglasja tudi družina bivšega predsednika.

TEL AVIV — Predstavnik Mednarodnega rdečega križa je zahleval od izraelskih oblasti, naj mu dovolijo pogovor s dvema sirska pilotoma, ki sta pred nekaj dnevi s lovskega letaloma MIG pristala na izraelskem ozemlju.

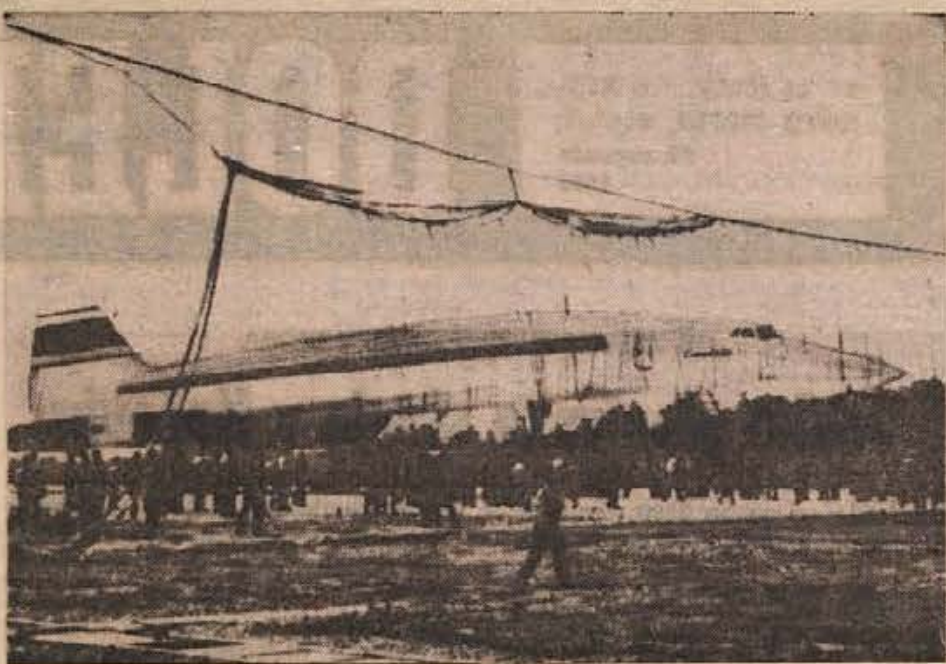
PARIZ — Šef ameriške delegacije na ameriško-vietnamskih pogovorih v Parizu Harriman je izjavil, da trimesečni pogovori s severovietnamsko delegacijo niso dosegli prvega do ustreznosti. Za napredka. Priporočil pa je, da se je zgodilo marsikaj, kar vzbuja upanje, da bo prišlo do napredka.

NEW YORK — U Tant bo na prihodnjem zasedanju generalne skupščine OZN predlagal, da bi znal novi proračun svetovne organizacije za leto 1969 140,5 milijona dolarjev. Ta vsota je za 90,000 dolarjev večja od sedanjega proračuna.

SAN SEBASTIAN — Katoliški duhovniki baskovske narodnosti v severni Španiji so poslali škofu v Bilbao pismo, v katerem protestirajo proti preganjanju baskovske duhovščine. Redni generala Franca je v zadnjem času začel pravi policijski teror proti Baskom.

WASHINGTON — Predsednik manjpolitističnega odbora ameriškega senata William Fulbright je predlagal nitno ustavitve bombardiranja Severnega Vietnam, ustanovitve koalicijske vlade v Saigonu in nevtralizacijo vsega Vietnam.

BONN — Kaže, da se bodo morali začeti pogovori med obema Nemčijama v prihodnjih dneh. Še la se bosta zahodnonemški ministar za gospodarstvo svema republik Schiller in ministar za zunanjo trgovino Nemške demokratske republike Söffe. Če bo do pogovorov prišlo, bo to prvi mednemski uradni stik po letu 1947.

MREZA ZA VELIKEGA PTICA! Pripravili so jo za francosko-britansko nadzvočno letalo CONCORDE, ki je v torko na posebni stezi pri Toulousu v Franciji prevozilo 2 kilometra s hitrostjo 30 km/h, če se ne bi ustavilo, kot so predvidevali. To je bila prva uradna preizkušnja CONCORDE s francoskim pilotom Jeanom Turcatom.

čela v zadnjem času zelo številne, in predložilo zvezni skupščini, naj sprejme ukrepe, da se zakonito uredijo temeljna načela komunalnega gospodarstva, da pa se obenem dajo tudi večja pooblastila občinskim skupščinam, da same urejajo svoje komunalne odnose — vsekakor pa ne mimo načel ustave in zakona.

M. MALKOČ

V skupnem izvozu: SRS letos več kot lani

Delež Slovenije v jugoslovaškem izvozu kljub neugodnim skupnim uspehom le narašča: lani je znašal ta delež za SRS 16,4 odstotka, letos pa se je do konca junija povečal na 18,7 odstotkov.

Z julijsko proizvodnjo smo lahko zadovoljni

V primerjavi z lanskim julijem so slovenska industrijska podjetja izdelala pretekli mesec za 9,5% več blaga, čeprav je bila hkrati julijska proizvodnja letos za 5,8% nižja od junjske. Na to vplivajo vsako leto dopusti. Indeks proizvodnje za letošnjih 7 mesecev se je s tem dvignil od 104,6 (julija) na 105,3.

Junjsko proizvodnjo so presegli: elektroenergetika, proizvodnja nafte, črna metalurgija, nekovinska industrija, papirna in živilska industrija. Pod lanskim julijskim planom so ostale v SRS industrija gradbenega materiala in lesna industrija.

tedenski zunanjepolitični pregled

Češkoslovaška živi te dni v znamenju priprav na kongres KPČ, ki se bo začel 9. septembra. Pred njim ho v Bratislavi kongres slovaške partije. Med objavljenimi tezami za novi statut partije je tudi teza, ki govori o partijski demokraciji. Morda je ta teza izmed vseh najpomembnejša, saj vzbuja največ pozornosti tako na vzhodu kakor na zahodu.

Ta teza na kratko pravi, da ima vsak član partije pravico zagovarjati stališče, o katerem je prepričan, da je pravilno. Člani partije se seveda morajo pokoriti odločnim večini. To pomeni, da morajo izvajati sklepe večine. Toda to ne pomeni, da morajo prenehati zagovarjati manjšinsko mnenje. Vso pravico imajo še naprej demokratsko se boriti, da bi zmagali njihovo mnenje.

Po Cierni, Bratislavi in po obisku Tita, Ulbrichta in Ceausesca v CSSR se je očitno začelo drugo pomembno obdobje v političnem življenju Češkoslovaške in njene ga boja za demokratizacijo in ubiranje lastne poti v socializem.

Ta pot ne bo lahka. Propagandni topovi so spet odprli svoja žrela in glavna dva sovjetska lista »Pravda« in »Izvestija« sta spet začela jadrkovati nad stanjem v CSSR. Predvsem ju skrbi dejstvo, da je v državi še vedno slišati neubrane glasove, da je partija še vedno ogrožena od sovražnih sil in da se položaj ne razvija tako, kakor bi se moral po mnenju Kremlija. Iz tega pisanja veje opozorilo, da vodstvo KPČ ni dovolj dosledno ne dovolj odločno pri onemogočanju raznih sovražnih in razdiralnih elementov v CSSR.

Nobene dvoma ni, da nadaljevanje te časopisne kampanje sovpada s pripravami za kongres KPČ 9. septembra. Namen takega pisanja je predvsem opogumiti visoke konservativne partijske funkcionarje, da ne bi klonili na kongresu partije, ampak da bi, nasprotno, prešli celo v ofenzivo.

Češkoslovaško vodstvo ne misli nujati cenzure, pač pa je razumljivo, če je pozvalo novinarje komuniste, naj pišejo vzdržno o Sovjetski in drugih socialističnih državah, ki še vedno več ali manjkritizirajo sedanji proces demokratizacije v deželi. Res pa je tudi, da ima Dubček še vedno opravka s precej močnimi konservativnimi silami. To ni nič čudnega, saj je bila CSSR dvajset let pod vladavino tistih, ki za svoja dejanja niso dajali odgovora ne

partiji ne ljudstvu, ampak Novotnemu in Moskvi. Če je socialistično in komunistično gibanje v Evropi še nekaj časa v znamenju procesa demokratizacije in zaviranja tega procesa, je Kitajska že nekaj let v znamenju tako imenovane kulturne revolucije, ki se ji je pred dvema letoma pridružila še svojevrstna ustanova — rdeča garda.

V dobrih dveh letih je kulturna revolucija že večkrat

Teza demokracije

menjala tok kakor reka, ki si išče novo strugo. Zadnje leto je povzročala krvave spopade med elementi rdece garde in bolj konservativnimi kmeti, delavci in vojsko. Nobena skrivnost ni, da so bili predvsem kmetje in delavci do grla siti razgrajenih študentov in mladine in vseh tistih oportunistov, ki so se sklicevali na Mao Ce Tungu in se sli kulturno revolucijo.

Zdaj se ne bodo mogli več sklicevati nanj. Nasprotno. V pekinškem »Ljudskem dnevniku« je izšel uvodnik oziroma glavni članek, ki je samo eden izmed številnih kozolcev ali preobratov, tako značilnih za kitajsko — in ne samo kitajsko — prakso. Uvodnik zahteva konec razprtij, podporo za armado in revolucionarne odbore, ki so pod nadzorstvom armade in »najožjega« sodelavca Mao Ce Tungu — Lin Piaoja, in opustitev »miselnosti gorske trdnjave«. Ta zadnji poziv pomeni, naj rdeči gvardeji prenehajo misliti, da so večji maoisti od Mao Ce Tungu samega.

Mao Ce Tung se je s tem kratko malo odpovedal rdeči gardi in vsaj začasno kulturni revoluciji, ki je na Kitajskem povzročila tolikšno zmedo in škodo, da tako ni moglo iti naprej. Predvsem pa se niso mogli v nedogled vleči krvavi spopadi, v katerih se je ena in druga stran sklicevala na Mao Ce Tungu.

Najnovejši Mao Ce Tungov »kozolec« je izšla nujna. Takih nuj bo še veliko, ko Mao Ce Tungu ne bo več. Njegov »najožji sodelavec« Lin Piao računa, da ho on njegov naslednik. Toda pri premetih spretni in izurjeni telovadci in kozolci si lahko celo lahko včasih ziomijo hrbtnico.

tedenski notranjepolitični pregled - tedenski notranjepolitični pregled

NAPAKE SE SE PONAVLJAJO.

Zvezni tržni inšpektorji, ki so pristojni za nadziranje turističnega prometa, so letos s kvaliteto storitev bolj zadovoljni, vendar so opozorili, da se nekatere napake, ugotovljene že v prejšnjih sezonah, ponavljajo. Inšpektorji so, sicer redkeje kot prej, spet ugotovili, da to sezono precej privatnih gostinskih obratov ne izpolnjuje osnovnih tehničnih in higienskih pogojev. Proti vsem lastnikom takih obratov, med katerimi jih je nekaj v Makarski in v Dubrovniku, naših največjih jadranskih središčih, so vrožili prijave. Spet se dogaja, predvsem v privatnem sektorju, da cenikov ne obešajo na vidnih mestih, kar omogoča strežnemu osebju, da brez nadzorstva zaračunava storitve. Inšpektorji so tudi ugotovili, da so v posamezne hotele spet povabili goste, čeprav še niso bili docela pripravljani. Hotel »Orlando« v Srebrnem je na primer moral goste namestiti v drugih, manj udobnih objektih, ker hotela niso dokončali do 1. julija, kakor je bilo v načrtu.

■ **VEČ POTROŠNIŠKIH POSOJIL** — Medtem ko so potrošniška

posojila v vsej državi znašala februarja letos le 253,6 milijarde SD (to je bilo najnižje stanje potrošniških posojil po reformi), so se do konca junija povečale na 292,6 milijarde. Pred reformo so znašale kakih 400 milijard. Hranilne vloge pa so znašale konec junija letos že 850,5 milijard SD. Naraščanje potrošniških posojil pomaga oživljati promet v trgovini oziroma zmanjševati zalogo v tovarnah.

Še vedno napake

■ **PRIJAVA VIKENDOV** — V zvezni skupščini so sprejeli spremembe zakona o stanovanjskih odnosih. Po tem zakonu se tudi vikend (počitniške hiše) štejejo v stanovanjski maksimum in jih je treba prijaviti v 30 dneh po objavi v uradnem listu. Tistim, ki imajo —

vključno z vikendom — več stanovanj v svoji posesti — kot dovoljuje zakon, bodo višek stanovanj odvezli proti odškodnini, ki bo izplačana v petih letih. Računajo, da je v vsej državi kakih 20.000 vikendov.

■ **KONTROLA DOHODKOV** — V novosadski občini so začeli preverjati, odkod izvirajo dohodki nekaterih lastnikov razkošnih vikendov, luksuznih avtomobilov in stanovanj. V nekaterih primerih predlagajo, da bi tovrstno premoženje, ki je bilo pridobljeno s špekulacijami, nacionalizirali.

■ **ZELO NIZKE TEMPERATURE SKORAJ PO VSEJ DRŽAVI**. V torko zjutraj so v nekaterih večjih mestih zabeležili najnižje temperature za to obdobje, kakor pravijo strokovnjaki, absolutne minimume, odkar opravljajo meteorološke meritve. V Ljubljani se je spustila temperatura na 0 stopinj, v Novem mestu na 3, v Zagrebu na 6, v Pazinu na 5, na Reki pa na 10 stopinj celzija. Tudi v nekaterih drugih večjih mestih so bile najnižje temperature v tem obdobju. Na Bjelašnici je snežilo, temperatura pa se je spustila na — 2 stopinji.

Slabe strani vidimo - dobrih pa ne!

Ko ocenjujemo pomen zavarovanja, smo včasih preveč nagli in preostri - kaj pomeni solidarnost v socialnem zavarovanju, ko zdravi plačujejo tudi za bolne - Ali pa nam lahko kdo jamči, da morda že jutri sami ne bomo potrebovali denarja skupnosti?

Kmetje kaj radi položijo, da imajo dosti manj pravic v zdravstvenem zavarovanju kot pa delavci. Glasno in prizadeto govore o tem, zlasti takrat, ko njihove skupnosti socialnega zavarovanja razpravljajo o obsegu pravic, kaj naj plača sklad in koliko je treba zavarovancu doplačati za razne zdravstvene storitve. Občutijo pa je razlike zavarovanci seveda najhuje, kadar so bolni, pa jim sklad je delno plača stroške, za precejšnje vsote pa morajo soči v lasten žep.

Drug veter pa zaveje, ko v začetku leta, pa tudi po prvih šestih mesecih njihovi

samoupravni organi računajo in primerjajo dohodke in izdatke, ko zaradi slabega pregleda in kasno sklenjenih pogodb obvisi v zraku bojažen, ali bo denarja iz rednih prispevkov dovolj, ali pa jih čaka konec leta primanjkljaj ki ima za posledico zelo ne ljube ukrep - predpis izrednega prispevka. Za nekajkrat smo ob takih razpravah slišali mnenja, ki jih glede na pomen zavarovanja ne kaže prezreti. Na kratko rečeno smo zlasti zadnje čase slišali komentarje k razpravam o rednih in izrednih prispevkih: »Saj samo plačujemo, saj nimamo nič od tega, najbolje bi bilo, da s takim za-

varovanjem nehamo, saj nas ne more nihče prisiliti.«

Na skupščini zavarovalne skupnosti ljubljanskega območja so s preskopimi besedami zavrnil take in podobne medvzklike: »Zavarovanje predpisuje zakon in zakona se moramo držati.«

Nezadovoljstvo, ki ga izražajo kmetje, zasluži širših pojasnil, saj gre v resnici za veliko več, kot je golo upoštevanje zakona, predpisa. Gre za to, da bi pravilneje tolmачili in razumeli, da je zdravstveno zavarovanje neprecenljivega pomena pri izvajanju zdravstvenega varstva ljudi. Če kar sproti najpovemo, da se to ne tiče samo kmetov, zanimivo je namreč, da je eno izmed vprašanj v anketi za raziskovanje javnega mnenja opozorilo na isti problem. Čeprav je bilo med anketiranci manj kmečkih, pa dosti delavskih zavarovancev. Na vprašanje, ali naj bi sistem zdravstvenega varstva tako spremenili, da bi dobili zaposleni večji del denarja, ki gre sedaj za zdravstvo, na roko, ko pa bi bil človek bolan, bi tudi sam več plačal, je prireditelj odgovoril kar 8 odstotkov vprašanih. Na videz je to majhen odstotek. Vendar pa je dovolj visok, če pomislimo, da (tako mnemuje pravzaprav zanika pomen in vrednost zavarovanja. Tudi sicer v razgovorih z ljudmi neredko kdaj slišimo mnenja, da za zavarovanje zelo veliko plačujemo, če smo zdravi in malokdaj bolni, pa teh datatev ne izkoristimo. Taka mnenja so zelo ne-spametna, enostranska in na-

robe bi bilo, če bi se preveč vsidrala in če ne bi kar takoj sproti pogledali drugo plat zavarovanja. Naj bodo pravice obsežne, kot so na primer pri delavskem zavarovanju, ali pa nekaj manjše, kot so na primer pri kmečkem zavarovanju, v vsakem primeru nam daje prav zavarovanje in tisti denar, ki ga vplačujemo, jamstvo in zagotovilo, da bo zavarovalec ali njegov svojec deležen zdravstvene pomoči tudi pri tistih hudih obolenjih, ki terjajo ogromno denarja. Ne smemo pozabiti, da je zdravstvo danes tako napredovalo, da pozdravijo tudi že bolezni, ki so bile nekdanje neozdravljive, da pa tehnični in zdravstveni pripomočki izredno veliko stanejo. Ze nobena redkost ni, da posamezne zahtevnejše operacije stanejo od četrt do pol milijona din. Če ne bi bili zavarovani, bi v takem primeru samo denar iz lastnega žepa odločal, ali bo človek ostal živ ali ne. Samo razmeroma zdrav človek, ki ga še ni zadela bolezen, lahko reče: »Plačujem k zdravniku pa ne hodim.« Njegov denar v tem primeru poravnava stroške za tistega, ki je tako zelo bolan, da je njegovo zdravljenje zahtevalo neprijetno več, kot je sam vplačal. Solidarnost je tu potrebnaj, ker ni možnosti, ki bi vplivale, koga in kdaj zadene bolezen. Prav tragedije, ki bi lahko sledile, če bi bil bolnik navezan samo na svoje možnosti, brez zavarovanja, če bi ostal brez zdravniške pomoči, ker ne bi imel denarja, bi nam morale biti pred očmi, kadar nas nerazpoloženje nagne k temu, da prehitro v jezici rečemo: »Naj si vsak pomaga sam, zakaj nas stišjo v zavarovanje?«

MARIJA NAMORS

PRED VI. KONGRESOM ZKS

Delovni človek v združenem delu je osnovni dejavnik in nosilec našega razvoja

O izhodiščih in namenih programa družbeno-ekonomskega razvoja Slovenije in nekaterih ključnih vprašanjih dolgoročnega razvoja naše republike pred bližnjim kongresom ZKS

»Ker je samo delo vir človekovega položaja in razvoja, je vsakdo življenjsko zainteresiran za to, da dela in ima zagotovljeno delo, da v celoti vpliva in samopravno določa o pogojih, sredstvih in rezultatih dela, da je njegovo delo smiselno in sestavni, nepogrešljivi del združenega dela. Interes posameznika je, da dosega z vloženim delom največje možne učinke, ki jih omogoča sodobna raven tehnične opremljenosti dela in kar je pogojeno s stalnim izpopolnjevanjem znanja in razvijanjem sposobnosti, ter da v skladu s tem prejema primarno in ustrezno priznanje za svoj delovni prispevek. Družbeni razvoj gre vse bolj v tej smeri, da delo in delovni človek ter njegove zahteve po svobodnem uveljavljanju potajajo središče in izhodišče dejavnosti in naprednih prizadevanj v družbi. Delovni ljudje se bodo zavzemali za takšne programe razvoja in konkretne odločitve ter ukrepe, ki zagotavljajo uresničevanje njihovih temeljnih interesov.«

Navedli smo enega izmed odstavkov iz tezo idejno-političnih osnov programsko zainteresiran za to, da dela in ima zagotovljeno delo, da v celoti vpliva in samopravno določa o pogojih, sredstvih in rezultatih dela, da je njegovo delo smiselno in sestavni, nepogrešljivi del združenega dela. Interes posameznika je, da dosega z vloženim delom največje možne učinke, ki jih omogoča sodobna raven tehnične opremljenosti dela in kar je pogojeno s stalnim izpopolnjevanjem znanja in razvijanjem sposobnosti, ter da v skladu s tem prejema primarno in ustrezno priznanje za svoj delovni prispevek. Družbeni razvoj gre vse bolj v tej smeri, da delo in delovni človek ter njegove zahteve po svobodnem uveljavljanju potajajo središče in izhodišče dejavnosti in naprednih prizadevanj v družbi. Delovni ljudje se bodo zavzemali za takšne programe razvoja in konkretne odločitve ter ukrepe, ki zagotavljajo uresničevanje njihovih temeljnih interesov.«

Pripombe in predloge k programu dolgoročnega razvoja Slovenije bo zbirala komisija za družbeno-ekonomske odnose in ekonomsko politiko pri CK ZKS. Zdaj je čas, da člani ZK in drugi sodelujejo pri vseh vprašanjih, ki zadevajo bodočnost nadaljnega razvoja naše republike. Teze so nam pri tem v veliko pomoč.

REDNA VPRAŠANJA NAŠEGA KMETIJSTVA

Kaj narediti s sadjem?

Ali je priporočljivo ostanke pri predelavi sadja v sadjevec krmiti govedu in prašičem?

Več bralcev nam je zadnje dni poslalo naslednje vprašanje: »Pri nas je letos veliko zgodnjega sadja, ki ga ne moremo nikamor prodati. Jabolka in hruške krmimo svinjam in kravam ter predelujemo v sadjevec. Pri tem ostajajo tropine, ki jih živina rada je, toda nekateri trdijo, da so strupene. Isto velja za grozdne tropine. Kaj sodite o tem?«

Vprašanje je zanimivo tudi za druge kmetovalce, zato naj malo obširneje odgovorimo nanj. Se prej pa je treba povedati, da ponekod imenujejo sadjevec mošt, iztisnjen iz sadja, drugod pa tudi žganje, ki je pridobljeno iz sadja. Tropine, ki ostanejo po prežanju, prav tako kot sadje seveda niso škodljive, če jih živini pokladamo v zmernih količinah in če niso pokvarjene. Tudi ostanke sadja ali grozdja po žganju sami po sebi niso škodljivi, če jih krmimo v majhnih količinah. Poudariti pa moramo, da je njihova hranilna vrednost zelo majhna in jih je zato bolje zavreči. To je preprosto dokazati.

Kilogram sadja ima nekako od 400 do 800 kalorij, kilogram grozdja nekoliko več.

Velik del teh hranilnih snovi je v obliki sladkorja, ki ga gljive kvasovka pri vranju spremenijo v alkohol, tega pa potem izparimo s pomočjo kotlov za kuhanje žganja. Ostanke imajo zelo majhno hranilno vrednost, dostikrat manjšo od vrednosti trave, silaže ali kake druge podobne domače krmne.

Zivinorejcem je treba še vedno dopovedovati, da je edino merilo dobre reje prireja mesa ali mleka in ne število glav živine. Če ni dobre krmne, ni pametno za vsako ceno obdržati število živali. Slabša krmila: slama, koruznica, pleva, ostanke sadja po žganju itd. živalim sicer dajejo občutek sitosti, ne dajejo pa hranilnih snovi. Domače živali nam zaradi tega ne morejo nuditi tistega, kar so po svojih dednih sposobnostih sposobne dati.

Na tožbo o tem, da sadja ni mogoče prodati, ni mogoče odgovoriti v nekaj vrstah, saj je zadeva zapletena predvsem zaradi neenakomerne rodnosti sadnega dreva, ki ji sadjarji niso kos. Letošnji primer v državah Evropske gospodarske skupnosti, kjer nameravajo (na jezo porabnikov sadja) uničiti velike količine pridelka, da bi obdržali ceno, kaže, da imajo hude težave tudi drugod.

Inž. M. L.

Ameriška »strategija miru« (iz lista Daily Mirror)

Program dolgoročnega gozdarskega razvoja

Z velikim gozdnim gospodarstvom, dragocenim zakladom naše države, moramo kar najskrbneje gospodariti! - Enotna integracija vseh jugoslovanskih gozdov.

Zvezna skupščina je lani sprejela resolucijo o dolgoročnem razvoju gozdnega gospodarstva. Ta dokument mora postati političen temelj za dolgoročno in načrtno gospodarjenje v tej veliki našega gospodarstva, ki ima še poseben družbeni pomen in je do sedaj dejansko zaostajala za resničnimi možnostmi. Razpravljanja v skupščinskih odborih in svetih so pokazala, da nismo pametno gospodarili z velikim gozdnim bogastvom, ker se je sorazmerje med sekanjem in pogozdovanjem neprestano večalo na škodo pogozdovanja. Pogosto so poudarjali stališče in ga na koncu tudi sprejeli, da mora naša gozdna politika sioneti na načelu, da se gozdu s pogozdovanjem vrne toliko kolikor se mu je odeze-

lo z izsekavanjem. Predvsem je predvidena ustaljena in dolgoročna politika v gozdnem gospodarstvu. Ta politika mora jasno razmejiti meje zavarovanja posebne družbene koristi pri ohranjanju koristnih nalog gozdov in jih mora ločiti od gospodarjenja na tem področju. Zvezni organi za planiranje so že začeli s pripravami za dolgoročni načrt za razvoj gozdnega gospodarstva, ki bo sestavni del načrtov dolgoročnega razvoja države. Da bi se omogočilo takšno dolgoročno načrtovanje, so predvideli izvedbo enotne inventarizacije jugoslovanskih gozdov. Pričakujejo, da bodo podatki, ki jih bodo dobili z inventarizacijo gozdov, zelo dragoceni. Brez teh podatkov je nemogoče oceniti

dejansko bogastvo naših gozdov in postaviti zanesljiva merila za načrtno izsekavanje. Dosedanje ocene o tem, koliko bi morali na leto izsekati v naših gozdovih, so se vrtele okoli 20 milijonov kubikov, kolikor je bilo predvideno v planu, pa do 30 milijonov in več.

Ekonomske posebnosti gozdarstva

Dolgoročnega načrta ne bo mogoče uresničiti, če ne bomo rešili še nekaterih drugih vprašanj. Med drugim je potrebno izpopolniti gospodarski načrt in ga prilagoditi ekonomskim potrebam gozdnega gospodarstva. Gozd je osnovno sredstvo delavske organizacije, ki z njim razpolaga, vendar je to čisto posebno osnovno sredstvo. Tu-

di tu so potrebne investicije, te pa dajejo plodove šele po več letih, pogosto šele drugemu rodu. To je eden vzrokov, da podjetja niso toliko zainteresirana za investiranje v gozdove.

Posebno vprašanje je amortizacija gozdov. Na splošno vse delovne organizacije svobodno razpolagajo z amortizacijskimi sredstvi. To bi moralo veljati tudi za delovne organizacije v gozdarstvu. Pojavilo pa se je mnenje, in tudi v skupščini so ga izrazili, da bi se en del amortizacije v gozdarstvu nujno moral uporabljati samo za pogozdovanje in obnovo gozdov. To pa bi pomenilo omejevanje samoupravnih pravic na tem področju. Resolucija v tem pogledu ne predpisuje ukrepov in stališč, opozarja pa na potrebo da se najde najprikladnejša oblika rešitve tega vprašanja in da se zavaruje pogozdovanje posekanih gozdov in zasajanje novih.

S. STARČEVIC

Kmetijski nasveti

Kako uskladiščiti krompir

Slabo in nepravilno skladiščenje pridelkov povzroča vsako leto veliko gospodarsko škodo. Pri tem je pogosto prizadet krompir, zato se v času pred izkopom tega pridelka seznanimo z nevarnostmi za gomolje ter s posledicami neprimerne ravnanja.

■ Za dobro ukletenje je potrebna svetloba, zrak in nizka ter stalna temperatura od jeseni do spomladi. V kleti ne smemo navoziti uretega krompirja, ga zraven tega še nasuti v debele plasti, ker bi kmalu začel gniti. Skladiščni prostor mora biti varen pred vlago in mrazom. Posebno pazljiv je treba biti pri semenskem krompirju.

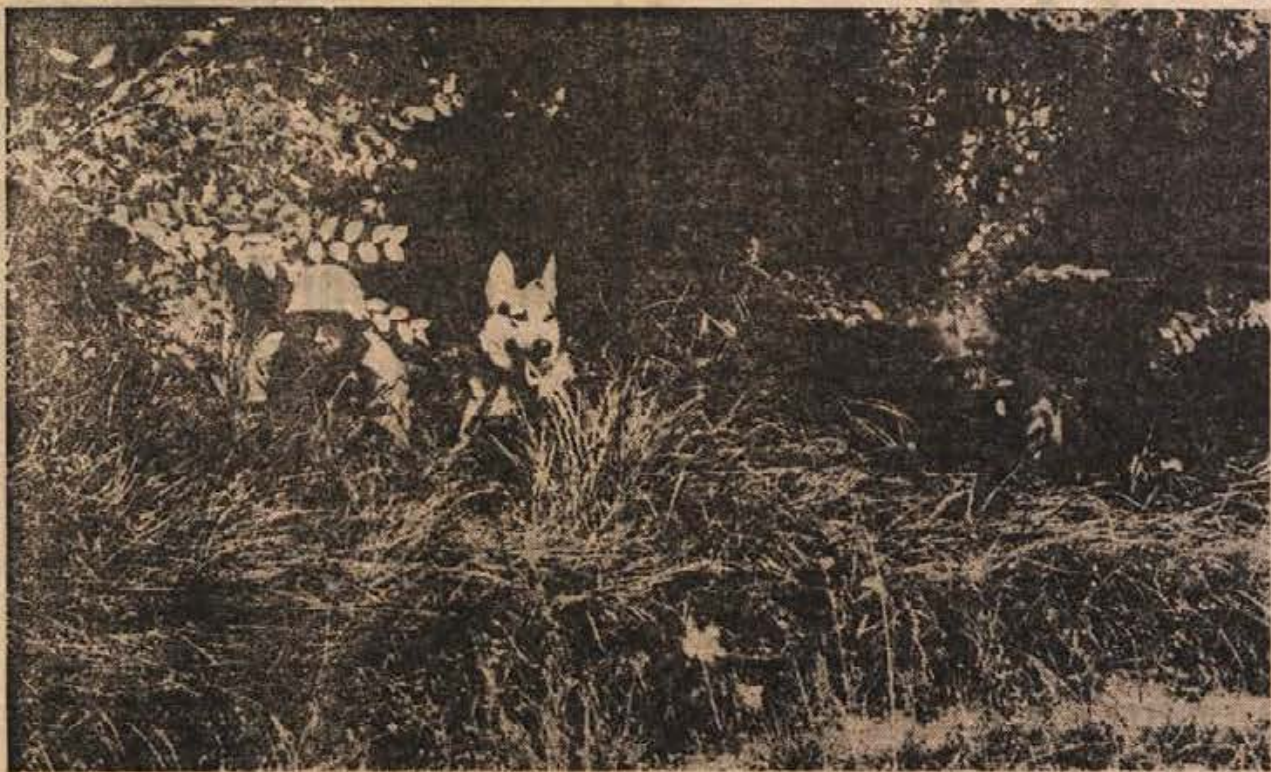
Ko je krompir še v kleti, lahko »abolia« za štirimi najpogostejšimi nepravilnostmi: nitavostjo, gomoljkastim kaljenjem, počnelostjo in rjasto notranjo pegavostjo. Domnevajo, da nitavost povzroča vroča, suha zemlja, podobna vzroke pa ima tudi počnelost krompirja. Nitast semenski krompir ne dá pridelka.

■ Če je krompir uskladiščen v pretoplilih in presvetlih prostorih, se spomladi namesta kali razvijejo drobni gomoljčki. Če pa je krompir rasel v peščeni zemlji, kjer so se menjale hude suše in vlago, lahko pričakujemo notranjo rjasto pegavost. Če vemo za vzroke, pa lahko del vseh naštetih nevarnosti tudi preprečimo.

Spomladi je včasih zelo neprijetno kaljenje krompirja. Gomolji se izrupujejo, hranilna vrednost peša, veča se odpadke. Kemiki so iznašli snovi, ki kaljenje preprečujejo, ne da bi kako drugače kvarno vplivale na hrano. Dobro so se izkazali predvsem: tuberite, protukljan, abrien, belvitin K itd.

■ Pridelki pa je razen kvarnemu vplivu okolice izpostavljen tudi glivičnim in bakterijskim boleznim: beli trohmbi, navadni krastavosti, prašni krastavosti, obročkasti gnibli, črni nogi itd. Pridelki zavarujemo tako, da še ob spravilu krompir posujemo s krosanom ali kakim drugim zaščitnim sredstvom ali vsaj z živim apnom.

Inž. M. L.

Čuvarji naših meja sleherni dan ali noc drugače doživljajo. Zato so tudi različne zgodbe o njih. Te zgodbe so največkrat polne akcije in patriotizma do domovine. 15. avgust je njihov praznik; spomnili smo se jih in šli mednje, zveste čuvaje svobodnih meja Titove Jugoslavije.

Obiskali smo nekaj karavi na jugoslovansko-italijanski meji. Kamor smo prišli, so bili vojaki in starešine vedri in nasmejani. Njihove karavle na tem delu naše meje so dobro urejene. Redu, ki je v njih, bi lahko zavdale najbolj urejene ambulante. Oprema in orožje je zmeraj na dosegljaj granicarjem, tudi ko spijo in počivajo. Veliko se je od prej spremenilo tudi glede oborožitve in opreme granicnih enot. Na ramah teh naših mladih mejašev smo videli naj sodobnejše avtomatsko orožje.

Posebno so na nas naredili vtis napori teh fantov. Ti napori so tolikšni, da marsikdaj presežejo celo fizične možnosti posameznikov, pa vendar čuvarji naše domovine izvršujejo vse naloge, kot so nam povedali njihove starešine, zavestno, odgovorno in disciplinirano.

Kje dobijo toliko moči? Najbolje je to pojasnil vojak-graničar Mile Ramputović:

»Če človek ljubi svoj narod in svojo deželo, potem nobena stvar ni težka.«

OB PRAZNIKU OBMEJNIH ENOT JUGOSLOVANSKE LJUDSKE ARMADJE

GRANIČARSKE NOČI

V četrtek, 15. avgusta, je minilo 24 let od dneva, ko je vrhovni komandant narodnoosvobodilne vojske Josip Broz Tito izdal ukaz o ustanovitvi korpusa narodne obrambe Jugoslavije — KNOJ. Ta dan, 15. avgust, slavijo granicarji kot svoj spominski praznik — dan granicarjev.

Od mnogih zgodb o naših granicarjih smo tokrat izbrali — graničarske noči. Noči brez neonste razsvetljave, zabave in glasbe, noči, v katerih se odvija življenje granicarja—vojaka na braniku naše domovine.

ZLATA NOČ

Nad tržaškimi in koprskimi zalivom so se nagrnadili težki oblaki. Nihče se ni terno tako razveselil to noč, kot trije ljudje, ki so pred majhno kavarno sedeli v avtomobilu Mustang in se z veliko naglavo odpeljali proti italijansko-jugoslovanski meji. Kajti eden izmed teh potnikov bo poskušal ilegalno preiti mejo in prenesti velike dragocenosti.

Avtomobil je zavil na levo, na pot, ki jo je že bogve kolikokrat prevozil, ugasnil žaromete in peljal še kakih 100 metrov. Potem je eden izmed potnikov, v črnem dežnem plašču in z aktovko, stopil iz avtomobila. Pogledal je na levo in desno in še na uro, ki je kazala 23 in 30 minut.

»Hitro smo prišli.« je rekel svojim kolegom, ki sta ostala v avtomobilu. »Noč je kot naša — še prsta ne vidim pred sabo. Kolikor se spominjam, tako ugodne noči še nisimo imeli.«

»Je vse pripravljeno?« je eden iz avtomobila vprašal Djuko.

»Da, vse. Orožje, nož, municija, paketi...«
»No, Djuka, pa na svidelej in srečno!«
»Na svidenje!«

Djuka je hitro izginiil v temno deževno noč. Zavil je na dobro znano stezo, kjer se je počutil zelo varen.

Komandir graničnega voda Srečko Mijatović je šel na obhod svojih granicarjev. Ob vsakem času jih obišče, že enajst let. Ko se vsi umaknejo dežju in grmenju, je Srečko s svojimi fanti v službi pod vedrim nebom.

»Noč kot naša, fantje. Temna in deževna,« je rekel Srečko, ko je poslal na mejo drugo izmenjo.

»Mene tudi srbi leva stran, tovariš komandir,« se je pošalil vojak Kamenko Jović. »Nekaj bo, prav res.«

Granicarji so odšli vsak na svojo stran, da zamenjajo premočene tovarše. Vojak Kamenko Jović, na postojanki št. 3, je bil to noč brez svojega zvestega spremljavnika pesa Mima, ki je nekaj boljhal.

»Noč je bila tako črna, da se svojega nosa nisem videl,« pripoveduje Kamenko. Zaradi kumarije, dežja in vetra nisem sploh nič slišal. Neosodoma pa se mi je zasukalo, da se nekaj pomika proti meni. Priljeni sem se ob tla in prislunil. Puško sem za vsak primer usmeril v sumljivo stran. Ko sem malo bolj napel oči in ušesa, sem deset metrov pred seboj zagledal urjasko postavo. V mojih očeh je bila visoka kot hrbi...»

Djuka se je po štirih plažih naravnost na bajonet in ov Kamenkovega avtomata. Zastajal je tu premišljal.

»Stoj!« je odjeknil prodorni Kamenkov glas. »Roke kvilčite!«
Djuka je skočil, se zbral in dvignil roke.

»Pusti me, tovariš,« je rekel z drhtečim in prosečim glasom. »Vsi, pokvarili se mi je arto. No, sim rezervne dele.«

Spretni granicar je hitro nataknil lisice na roke ilegalnega prehodnika meje. Ni mu moral kazniti pot do karavle, saj je Djuka tod poznal vsako stezo.

V karavli so Djuka preiskali in pred Srečkom Mijatovićem so se znašli na misli Djukovi predmeti: noč, pištola ter šest in pol kilograma zlata. Bile so pravzaprav zlate ure, veržice, sapenice in pretani, ki jih je Djuka hotel odnesti tihotapec v Ljubljano, Zagreb, na Reko in v Beograd.

To je bila res zlata noč za naše granicarje, toda za M. Djurica iz Beograda, znanega tihotapeca, je bila vsakakor črna, saj mu je umrlega šest let zapora.

»PIŠTOLO IMA!«

Na železniški postaji v Koprju je Savo (Črnogorec) srečal dva mladeniča in ju zaprosil, naj mu pomagata do prve hiše odnesti nahrbtnike, je rekel Savo.

»Plačal vama bom dobro.«

Mladeniča nista pomišljala. Zakaj ne bi pomagala človeku, ki je trikrat starejši od njiju. Vsak je vzel po dva velika nahrbtnika in šel za Savom. Komaj so prišli v gozdček, je Savo potegnil pištolo in preteče rekel fantoma:

»Morata z mano čez mejo. Nič ne akribita, sem pravi strokovnjak za prehode.«

Prestrašena fanta sta ga prosila, rotila: »To nama ni treba, midva imava potni list.«

Nič ni pomagalo. Sava je vztrajal pri svoji zahtevi:

»Saj vaju bom pripeljal nazaj, potem bosta šla lahko legalno v tujino, toda sedaj jaz ukazujem.«

In fanta sta ga morala ubogati. Nosila sta nahrbtnike na vrh griča, od koder se je odpiral pogled na Ankarano. Tukaj so čakali, da se znoči.

Stemnilo se je in morala sta s Savom naprej. Korak za korakom. Ze so bili blizu mejne črte.

»Še malo, pa bo vse v redu,« ju je hrabil Savo.

Nenadoma je pred Savo skočil granicar Miloš Rakočević.

»Stoj!«

Savo je pustil nahrbtnike in fanta pa stekel nizdol po pobočju. Vojak Rakočević pa za njim.

»Pazi, vojak, pištola ima!« sta fanta opozorila granicarja.

Tišino noči je zmolił oster rafal Miloševnega avtomata. Preplašeni Savo je bil premagan.

Tako se je ujel bahavi ilegalni prehodnik meje. Njegovo ime je ostalo v spominu mladih granicarjev. Tudi Savo ne bo tako kmalu pozabil mladih čuvarjev naše meje, saj je zaradi polnih nahrbtnikov moral sedeti šest mesecev.

OBRAČUN OB ZORI

Neko jutro, natanko ob pol štirih, sta prišla dva možka v spremstvu dveh sednih deklet na naselo štev. 5. Granicar Milorad Mladenović jih je prijamo vprašal:

»Kam pa kam prijatelj?«

»Dol v vas, tam smo doma...«

»Pospremljate vas bom do hiše,« je rekel Milorad neodoljivo jutrajnjim obiskovalcem. »V kateri hiši pa stanujete?«

Možka sta mu pokazala hišo kmeta Janeza.

Mladi granicar se ni dal potegniti za nos, ker je poznal vse prebivalce bližnjih vasi.

Njegov sum je potrdil tudi še dramotni kmet Janez, ki je zatrđil, da ne pozna nobenega od teh mladih.

Gornja slika je bila posneta na nekem odseku jugoslovansko-italijanske meje točno opolnoči. V službi sta bila vojak Gradimir Rančić, vodilč pisce »Mime« in vojak Slobodan Dimitrijević.

je odpeljal proti karavli. Ko so bili že znanj, viši, je granicar za vsak primer hotel natakni močkim lisico. Posradilo se mu je, da je enotni zapel lisico na svojo roko, ko pa je to poskusil se z drugo, ga je zadela močan udarec desne pesti. Rafal iz avtomata je prenehal, da ni dobil še nov udarec, ker je bil napadalec težko ranjen v prsi.

Drugi z lisico na eni roki, je izrazil trenutni Miloradove nepaznje in ga z svo močjo udaril s lisico po glavi. Začela sta se grabiti, udarjali. Milorad je stisnil napadalec za vrat in sedaj je močnejše stiskal. V obumnem pokušu, da se reši granicarja, je napadalec hotel s prstom poškodovati granicarju oči. Toda Milorad je bil sveteljši — z zobmi je drsal napadalecovo roko tako močno, da mu je odgriznil pol prsta.

Dekleti tudi nista stali krišem rok — s pestmi sta obdelovali granicarja. Ena ga je s pivsko steklenico udarila po glavi.

Krvav, ranjen od stekla in kamnca, je granicar nazadnje je prenehal napadalec in jih odpeljal v karavlo.

Za Milorada je stvar bila opravljena. Toda nikoli ne bo pozabil te dramatične noči in prsta, ki ga je odgriznil.

Prvi tega junakega granicarja so danes okrašen v redom za hrabrost.

DEVETNAJST MILIJONOV

Prava poletna noč, tiha in topla. Le včasih je kakšum vzbudil pozornost granicarju Ahmedu Hedžiću, ki je kontroliral svoje področje.

»Da, to so vesla,« si je rekel, ko je prislunil šumu morja. In res je kmalu nato zagledal obris čolna, ki se je brez motorja počasi bližal bregu.

Neznanec v čolnu je bil močno presenečen, ko je zagledal granicarja z uperjenim avtomatom. Dvignil je roke in slučajno odrinil z nogo čoln od brega.

»Kako bom pa sedaj ribe lovil?« je začel ugovarjati. »Vi ste krivi, da mi je odneslo čoln...«

Granicar se ni zmenil za njegovo tarjanje. Uklenil je neznanca, nato pa sta z Dušanom Pevcem iz bližnje vasi in z njegovim čolnom pripeljala k bregu neznančevu barko.

Kontrola je potem ugotovila, da je bilo v barki namesto ribiških mrež za devetnajst milijonov raznega blaga — rute, ženske nogavice, kostimi in ženski kompleti, rokavice in različni predmeti iz usnja, pretihotapljeni od onkraj meje.

CIGARETE V SVETILNIKU

»Neka ladjica z druge strani meje je prišla v naše teritorijne vode in pristala pri svetilniku.« je eden naših državljanskih povelj granicarjem najbližje karavle.

»Sveda tihotapsko blago,« je rekel komandir.

Svetilnik je bil opazovan podveč in ponoči. Patrolni čoln, skriv v zalivku, je bil pripravljen da vsak hip pobiti na lov.

Kdor čaka — dočaka. In dočkali so tudi naši granicarji. Čez nekaj dni je ob svetilniku pristal čoln z naše strani. V njem je bilo nekaj kopalcev, možkih in

ženak. Dolgo so sepo mirno sedeli v čolnu, pehi, se pogovarjali. No, proti večeru, preden je sonce začelo, se je eden izmed možkih vzpel na vznožje svetilnika, drugi pa so začeli metati tja hlade in majice, zrite v klobke. Oni pa jim je objekto vračali venar na svito.

»Dobro zamisljeno?« Granicarji so vsi to oznanjali. Ko je bilo »delo« končano, je čoln hitro odplul z svetla.

Vesela družina »ženskih« je bila v pristajališču avtilana.

Granicarji so čakali tudi prihodnje noči. Polnoč je še minula, vendar še zmeraj nič šele od dveh zjutraj so oznanili, kako z italijanske strani počasi pljuje proti svetilniku čoln. Okolič je svetnik in se misljal.

Kapitan čolna ni pomišljati. Hitro se je vzpel na svetilnik in od pri vrata. Prostor je bil poln naših cigaret.

»Troppo sigarete!« se je razveselil italijanski tihotapec. Toda, ko se je dotaknil prve skafite, se je ustavil vsa stena improviziranih cigaretnih skafit, za njimi pa je stal granicar Ramputović.

»Ko me je tihotapec zagledal,« pravi Mile Ramputović, »mi je ponudil polno denarja, če ga spustim...«

Zaplenjenih je bilo okrog 30 tisoč cigaret, osemem pa preskrbnima ena izmed glavnih nared tihotapstva našega lobaka.

VOJAŠKA TABLICA...

Zvečer smo prišli v karavlo »Vojko Premris. V nji Avtvo, kot vsaki drugi, vojaki iz vseh krajev naše države. Med njimi je eno izmed vojakov, ko pa je treba iti v službo, vsak va, kaj je njegovo delo in za kaj odgovarja. To je dohro izurjen mejni kolektiv in niti eden nima iz granične službe manjšo oceno od 4. Pokazali so svojo pripravljenost: nekaj sekundah, kot se pravi, so bili granicarji z orožjem v roki na svojih mestih in pripravljani, da gredo opravljati svojo nalogo.

V vsipni knjigi je zapisano: »Izredno sem zadovoljen z delom te karavle. Izredno pozitivno vsem vojakom in starešinam.« (General H. Sofjanić.)

»Kaj niste prišli jutrija?« me je pograjal eden izmed granicarjev.

»Zakaj pa ravno jutrija?«

»Slavili smo dan vstaje naših narodov.« je povedal vojak Milovan Gašparić, »smoeli smo imenitno kosilo, pa tudi večerjo in bila ni slabša...«

»Vojška tablica, tukaj in drugje ali ni to isto?«

»Bogme, ni,« je rekel granicar Petrović. »Bil sem tudi pri polkovniku Ivanu Šipaniću. Pri njem se živi samo od vojaške tablice. Tukaj pa... Kar pogledajte našo ekonomijo! Vsega imamo...«

In res!

Okrog karavle imajo cel hektar površin: krompir, zelje, čebula, fižol, buče, paradizniki pa koren in kumare. Imajo tudi svinjak in njem dve rejni svinji, v kuraciji pa 30 kokoši.

»Lani,« je povedal major Simo Karadžić, »smo prideli površino in masa v vrednosti nad 17 milijonov starih din. Tako smo si s površino pripravili sami hrane nad 30 odst...«

Povedal sem nekaj značilnih prigod o nedavnih dogodkih iz življenja naših granicarjev.

Tokrat nismo govorili o ti-
stem, kar je najvažnejše v
službi naših obmejnih enot
kot neposrednih čuvarjev
naše dežele. O tem homo
govorili drugič. Danes je
bilo na vrsti le nekaj do-
godkov iz vsakdanjega živ-
ljenja granicarjev oziroma
iz graničarskih noči.

ĐIŠAN ĐOŠANIĆ

V NOVOTEKSU: potrošniške volitve!

NOVOTEKSOVI PAVILJONI so na sejmih mode v središču pozornosti

Pred nekaj dnevi so iz NOVOTEKSA priletele prve jugoslovanske lastovke za modno pomlad in poletje 1969. Novomeška tovarna, ki je že dolgo znana po svojih prizadevanjih, da bi kupce kar najbolje zadovoljila, je tokrat napravila še en korak k zblizanju med potrošniki in tovarno. Komericalna služba je organizirala dva sestanka z modnimi kreatorji, zastopniki trgovskih podjetij in novinarji iz vse države. V prikupno urejeni veliki sejni dvorani tovarne v Bršlinu so razstavili 400 vzorcev, ki so jih pripravili za obdobje od decembra 1968 do junija 1969: 40 vzorcev iz čiste runske volne (kamgarn), 260 vzorcev za moške in ženske obleke iz diolena (mešanica volne in diolena) in 100 izrazito ženskih desenov, prav tako iz diolena v modnih barvah za 1969 po vzorčnih katalogih iz Švice, Francije in Italije.

Seveda tovarna ne bo kar na slepo izdelovala vseh 400 vzorcev. Komericalna služba je namreč med povabljenimi modnimi kreatorji in trgovci izvedla pismeno anketo o njihovih mnenjih o kolekciji. Trgovci so bili iz podjetij, ki prodajajo na drobno, in celo iz nekaterih prodajal, tako da pomislek nad slabim okusom in poznavanjem tržišča veletrgovcev ne pride več v poštev. Vsi anketiranci so bili ob razstavljeni pestri zbirki vzorcev naravnost navdušeni, mnogi pa so na anketne liste napisali tudi tehtne pripombe in predloge, ki jih bo komercialna služba z dosedanjimi izkušnjami vred rada upoštevala, predno bodo dali kolekcijo v redno proizvodnjo. Modna kreatorka Daša, ki je tudi bila na tej sliskovni konferenci, pa je v »Delu« zapisala:

»Izbor je pester, moden in klasičen, obenem pa izredno usklajen. Končno se vendarle lahko seznamimo s kolekcijo, ki ima enakovredno lepo blago in tokrat se moramo prav NOVOTEKSU zahvaliti, da trgovci pač ne bodo mogli izbirati slabo med dobrim, ker slabega sploh ni. NOVOTEKS nudi za leto 1969 resnično samo dobro, trgovci lahko odločajo samo med bolj klasičnim in bolj modnim vzorcem. Tako se obeta tudi našemu moškemu spolu imenitna obleka. Izbral si bo lahko diskretne črte in prav tako diskreten karo, ki se družijo z zrejšimi leti. Za modo vneta in po modnih notah uglasena, srca pa bodo izbrala izrazitejša, širše črte in rjave odtenke, katerim je prilila oranžna kaplja, modre barve z asociacijo na mrzla severna morja in še nekaj prav pogumno in zelo izrazitega črtastega blaga, ki je v na-

katerih barvah natančno tako, kakršnega si želijo mladi ljudje.»

Tako modna kreatorka in podobno drugi. NOVOTEKSOVA prodajna služba pa je vsa mnenja iz anketnih listov kreatorjev in trgovcev zbrala na pregledni polji in ugotovila, kateri vzorci so dobili največ glasov. Ta »rang lista« je bila neposredna osnova za proizvodni načrt za izdelavo kolekcije za pomlad in poletje 1969. Naredili bodo 600.000 metrov blaga, največ tistega z njenimi vzorci, manj onega z manjšim številom anketnih glasov, nekaterih vzorcev pa sploh ne bodo izdelovali.

Tako so v NOVOTEKSU prvič izvedli splošniško volitve! Med moškimi in ženskimi dioleni je premočno zmagal vzorec BRUNO v dezinu 31 in v dezinu 31, ki sta dobila skupaj kar 19 glasov! Med vzorci iz čiste volne je zmagal ILKO desen 51, ki je dobil 14 glasov, med izrazito ženskimi dioleni pa je zmagala MOJCA dezin 11 z 9 glasovi.

Pot do tako presenetljivega priznanja javnosti pa tudi za tovarniške strokovnjake ni lahka, ne enostavna. Ker naša dežela v modnem svetu še nima pomembnega glasu, je treba priti najprej do vzorcev, ki jih velike zahodne modne hiše napovedujejo za prihodno sezono. Tu sta prodajna in vzorna služba pred pomembno odločitvijo: kaj izbrati s tega pisanega travnika za okus in razmere jugoslovanskega kupca? Komericalna izbira iz inozemskih katalogov in žurnalov vzorcev, ki jih mora vzorna služba razvozlati, kar zadeva vrsto materiala, težo na kvadratni meter, vezavo in barve — ali pa na podlagi kataloga in prodajnih izkušenj predlaga originalne vzorce.

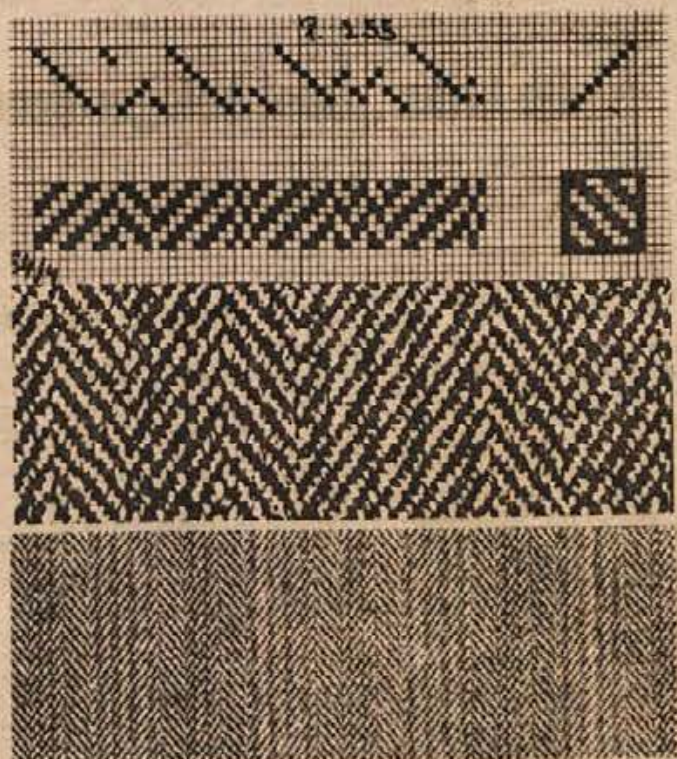
Pokukajmo zdaj malo v delavnico mojstra za vzorce, tja, kjer nastane načrt novega blaga, ki potem v tisočih in tisočih metrih steče čez oglašujoče treskanje stavek, med valjčke pošastnih strojev aperture in mimo natančnih oči tehničarje kontrole do prodajnega puhta!

Iz temeljito obdelane in pripravljene raznobarne preje, ki jo dohva NOVOTEKS iz lasnih modernih predilnic, navijejo v anovalnici velike bobne osnove. Osnova je več tisoč vzporednih niti, ki bodo na stavkah tekle v smeri tkanja blaga in so na snovalni bobni že razporejene v taki barvni lestvici, kol bodo pozneje na vzorcu. Osnovo pripravljajo delavci po »raportu« desinatorja (glej sliko). V to osnovo bo čolničnik na stavkah vpletel predno nit, tako kot določil s predpisom desinator in — vzorec je pred vami! Enostavno, kajne? Pa vendar natančno in zahtevno delo! Če bi čolničnik napačno obšel le eno izmed navpičnih niti, bi bil vzorec pokvarjen in iz stavek bi lezlo blago — z napako! Tkanje blaga je danes pravzaprav na las tako kot pred sto in sto leti, pa vendar tako izpopolnjeno in prilagojeno hitri industrijski proizvodnji, da slučajen gost v tekstilni tovarni komaj sledi besedam razlage tekstilca.

Januarja 1969 bodo v NOVOTEKSU stekle nove, najsodobnejše stavke iz Švice, za katere pripravljajo te dni novo dvorano. Računajo, da bodo blago za sezono 1969 že tkali na teh stavkah. Kolikor več vlagajo v moderne stroje in večjo proizvodnjo, toliko več časa in truda bodo v bodoče lahko posvetili še boljši kakovosti tkanin in še večji pestrosti vzorcev.

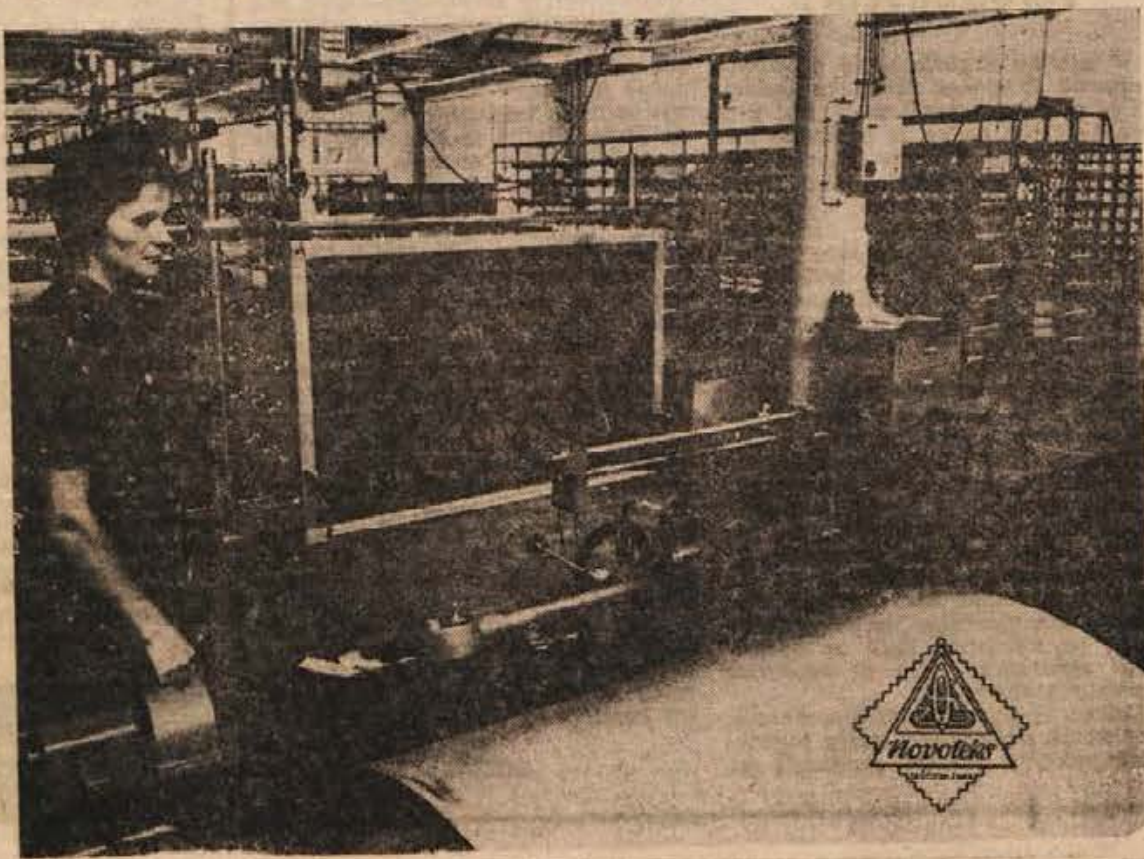

Dezinator Janko Zupančič pri delu

»Raport« je tehnični predpis na karirastem papirju za pripravo osnove (navpično) in za (vodoravno) pot čolničnika. Na sliki zgoraj raport vezave, ki se potem ponavlja po vsej širini blaga, za vzorec ILKO, v sredi vzorec ILKO petkrat povečan, spodaj isti vzorec v naravni velikosti. Sestavljen je iz štirih raznobarnih niti, česar vam na žalost v časopisu ne moremo predstaviti; mimo tega pa ima ILKO kar 8 dezinov in za vsakega izmed njih so uporab-

Pogled v snovalnico v NOVOTEKSU: tu začne vzorec zares nastajati

Združuje jih ista misel: premagati reko!

V mladinskem naselju »Sedmih sekretarjev SKOJ« v neposredni bližini Zagreba živi med 1300 brigadirji tudi 77 mladincev in mladink I. novomeške MDB Majde Silc. V tem velikem babilonu mladine z vseh vetrov Evrope ima naše sloer nekoliko okrnjeno zastopstvo 52 fantov in deklet. Organizatorji so ga okrepili še z mladimi socialisti iz Zapadne Nemčije: 25 se jih je pridružil našim brigadirjem. V naselju teče življenje po ustaljenem redu — razgibanem in pestrem, ki mlade ljudi ves dan zaposluje. Razen tega moram omeniti še delovišče, glavno točko dnevnega spopada nad 10 km oddaljenem nasipu Save, ki ga skrbno urejajo brigadirji. Delovni čas jim teče 5 ur in pol.

Brigadirje sem obiskal na nasipu. Lepo je bilo videti rjave, od sonca ožgane in prepolne mlade ljudi, ki so »rili« po humusu. Najmočnejši so hoteli in tekmovalci s samokolicami. »Norma ni ravno nizka, nočemo biti zad-

nijs, tako so mi zatrjevali brigadirji. Ustavil sem se pri vedno nasmejani in simpatični brigadirki Cvetki, ki je potožila, da je križa žuljev bila huda, vendar je že minila. »Roke so polne žuljev, kar nas ne moti, bodo že izginitile,« je rekla bolničarka Cvetka. Pogled v desno k brigadirju Rajku, ki koplje kar z eno roko. Žulj se je predrl! Najmlajši brigadir, 15-letni Benjaminček Slavko Kavčič, je kopal kot za stavo. Ne ustraši se prav ničesar! Nerazpoložena in uzalosa Marinka ni mogla za-

tojiti, da nekaj ni v redu s »teploturo«. Tožila je, »da je vmes domotožje«. Pristavil sem: morda pa se kaj drugo? Mde najbolj popularni je dekle, ki nosi vodo. Njeno ime je za brigadirje nekaj, kar pomeni osvežitev. Načrtujem za vodo, ki jo izparevajo prepotena telesa. Ko grem po nasipu, vidim povsod upognjene hrbte in velik delovni polet. Danes mora pasti rekord: večeraj je bilo 124 odstotkov, to lebdi v zraku kot nekaj, kar se mora zrušiti. Dalovodja, glavna sila na delovišču, zatrju-

je: »Danas ste sigurno najboljši!»

Delo teče utečeno, kot bi delali in živeli skupaj že dolgo. Brigadirji niso skrivali tega, da se dan od dneva razlikuje in da so povsem zadovoljni! Živijo v sožitju z vsemi, združujejo jih iste misli, isti cilji: premagati morajo reko in pomagati ljudem, da ne doživijo ponovne katastrofe.

Pri tem bodo gotovo uspeli, za kar jim bomo vsi hvaležni!

SLAVKO DOKL

Brigadirji I. novomeške MDB »Majde Silc« na nasipu Save pri Zagrebu neutrudno delajo, da bi obvarovali mesto in njegove prebivalce pred uničujočo stihijo narasle Save (Foto: S. Dokl)

Velika tehnološka zmaga v BELTU

V soboto, 17. avgusta, je kolektiv tovarne Belt praznoval novo delovno zmago. Sivo železo je prvič steklo v liho železno, z grafitom prerezane kocke in ne več v livarski pesek kot leta poprej. Otvoritev nove tovarne ka-

tilnega lista v prenovljenih prostorih starega LICA je potekala v skromnem, delovnem, toda pristrnem vzdušju obbrnenjen kompresorjev in neprekinjeni proizvodnji. Navzoče goste, direktorje črnomaljskih podjetij, predstavnike

družbenih organizacij in občinske skupščine Črnomoelj ter predstavnike poslovnih partnerjev je pred vhomom v tovarno pozdravil predsednik delavskega sveta Damjan Plut. Nato je direktor BELT Vladimir Lončar, dipl. oec., v daljšem govoru opisal prehojeno pot gospodarske organizacije in nanizal vrsto lepih možnosti, ki jih ima Belt za uspešen razvoj bodočnosti.

Simbolični trak je prerezal Tone Dvojnič, predsednik črnomaljske OBS, nato pa so si gostje ogledali neposredno proizvodnjo. Vitati so pričeli že v petek. Vsi smo pričakovali, da bo ob začetku več težav. Ni jih bilo. Poznalo se je, da so se BELTOVI delavci in inženirji na praktični inženirski pripravi v juniju in juliju pri trdki EHD Dresden rokovanja s kokilami in z livarskimi ponvami dodobra priučili, pa tudi asistena zahodnonemskih tehnologov je zalegla.

V soboto je proizvodnja že tekoče potekala in gostje so že videli kup kvalitetnih TAMOVIH zavornih bobnov, ki so se hladili v kotu.

Gostje so si nato v družbi predstavnikov BELT ogledali še staro livarno, za katere rekonstrukcijo tudi že obstajajo načrti, in veliko proizvodno dvorano v gradnji, v katero se bo iz sodanjih tesnih prostorov preselila proizvodnja gradbenih strojev. Podjetje BELT je nato gostom in poslovnim sodelavcem priredilo skromno zasko.

JANEZ KURE

Grozdje sladko - letina srednja

V vinogradih grozdje predčasno zori. Direktor bizeljske kmetijske zadruge Ferdo Sepetavc meni, da je pričakovati nadpovprečno kakovost, če le ne bo deževja tik pred trgatvijo.

Po količini si vinogradniki ne obetajo ravno bogate letine. Trto je precej prizadela suša. Pozimi ni bilo skoraj nič padavin, čez leto pa jih je komaj dovolj za poljščine. Deževati bi moralo zelo dolgo, da bi vlaga prodrla globlje v zemljo. Zaradi tega so jagode na grozdih drobne.

V vinogradniških nasadih se močno poznajo posledice lanske toče, pa tudi letos jih je toča nekoliko prizadela. Skođe je razen tega napravila naprej zimska, nato pa še

Sejmišča

Na novomeškem sejmišču

Na tedenski sejem v Novem mestu so kmetje pripeljali v ponedeljek, 19. avgusta, 456 prašičev, prodali pa so jih 326. Manjše prašiče so cenili od 80 do 140 dinarjev, za večje pa so zahtevali od 150 do 250 din. Kupcev je bilo nekaj več kot običajno, zato so bile tudi cene nekoliko višje.

Sejem v Brežicah

V soboto, 17. avgusta, so pripeljali na tedenski sejem v Brežice 540 prašičev, prodali pa so jih 350. Manjše so prodajali do 6 din za kg, večje pa do 3 din za kg žive teže.

Dež je le delno podrl načrte na srečanju poštne delavcev

Mirna: Kljub slabemu vremenu je v nedeljo, 18. avg., 5. zbor delavcev PTT dosegel namen

Nizki deževni oblaki so bili pravo nasprotje tistega, kar so od nedeljskega jutra pričakovali poštni delavci. Na tradicionalni peti zbor, ki je bil tokrat na Mirni, jih je zato prišlo le nekako 200, glavne tekmovalne discipline pa so zaradi dežja odpadle.

Navzlic temu pa je bil tudi ta zbor uspeha prireditelj. Glavni organizator, predsednik sindikata Jože Kukec, je na hitro delno spremenil program in ga prilagodil deževnemu vremenu.

Svečani del je bil v dvorani prosvetnega društva. Direktorica podjetja tov. Dragica Rome je v nagovoru podarila letošnje poslovne uspehe podjetja, ki je imelo 18 odst. večji dohodek, 8 odst. večje osebne dohodke, ob tem pa manjše stroške in s tem občutno večje sklade, ki bodo po predvidevanjih leta 1970 dosegli 170 milijonov starih dinarjev. Opozorila je tudi na naloge, in ukrepe, ki so potrebni za nadaljni razvoj te pomembne službe.

Vojaki iz Cerklj so skrbeli za zabavo in ples, za dobrote pa gostilna Kolenc in restavracija DANA. Udeleženci so si ogledali tudi prostor

pod gradom in jim je bilo žal, da niso mogli na tako lepem kraju proslaviti svojega dne.

M. L.

Teleta spet bolj poceni

V minulih desetih dneh so teletom cene spet padle. Od 7 din so se znižale na 6 din za kilogram. Kmetijska zadruga na Bizeljskem je 16. avgusta dobila od MESNINE iz Celja telegrafsko sporočilo, da odkupujejo samo teleta prvega razreda, in sicer po 6 dinarjev. V Bistrici ob Sotli in na Hrvaškem pa so odkup telet sploh ustavili. Ljudje se sprašujejo, kaj bo pozimi, če so že zdaj, sredi sezone cene tako padle, odkup pa zastal.

Bizeljski kmetje prodajajo za zakol celo plemenske svinje. Pravijo, da se jim jih ne splača rediti. Edinole pri odojkih se tokrat niso usteli. Cena jim je zrasla od prejšnjih 5 na 5,80 din. Nihanje cen, ki ga kmet tako trdo občuti, pa v mesnicah še vedno ne pride do izraza.

M. L.

Ob kriku „Živel belogardizem“

Vpiti: »Živel belogardizem! Nema više Rankovića, neće više pucati bele gardije in podobno je obžalovanja vredno in omejeno početje, ki pa v svojem bistvu vendarle razburja ljudi in vnaša nemir ter spomin na vojne čase, ko so strasti pripeljale do tega, da Slovenec je moril Slovenca, brata.

Prav to pa je 11. julija delal 48-letni Ignac Strmole iz Srednjega Lakenca pri Mokronogu. Ljudje so se upravičeno vznemirili, kot sino o tem poročali že pred nekaj tedni. Zadeva je prišla tudi pred sodnika za prekrške.

Obtoženi Strmole se je sicer izgovarjal, da je življen, da se je tisti dan prekal z ženo, toda sodnik za prekrške v Trebnjem ga je vseeno obsodil na 15 dni zaporne kazni.

Obrazložitev pravi, da je takšno obujanje belogardizma huda kršitev javnega reda in miru ter družbene morale. Dejanje je

zbudilo obsodbo pri vseh poštenih ljudeh, ki cenijo mir in spoštujejo pridobitve naše ljudske vstaje.

M. L.

Obisk iz zamejstva

Konec avgusta bo na Dolenjsko prispela večja skupina rojakov iz zamejstva, članov Kmečke zveze iz Gorice in Trsta. Lani je že bil organiziran obisk iz Trsta, ki je bil zelo uspešen. Letos so se za enako potovanje in obisk zgodovinskih, turističnih in kmetijskih zanimivosti oddolili tudi člani Kmečke zveze iz Gorice. Na Dolenjsko bodo prispeli zadnjega avgusta, obiskali pa bodo Novo mesto, Otočec in Kostanjevica. Drugi dan bodo šli v Ljubljano, kjer se bodo ustavili na vinskem sejmu.

Prepričani smo, da bodo na Dolenjsko prispeli tudi rojaki iz Trsta, saj ob lanskem obisku niso mogli skriti prijetnih presenečenj in zadovoljstva.

Sd

Zbori volivcev o kmetijstvu

Skupščina SR Slovenije je pripravila osnutek statuta sklepov in priporočil v zvezi z nekaterimi problemi kmetijstva v Sloveniji. Ta osnutek je bil objavljen v eni izmed števil Kmečkega glasu. Predsednik občinske skupščine Sevnica je že imenoval poseben koordinacijski odbor, ki bo na jutrišnjem seji razpravljal o konkretnih nalogah. Še posebno pa o pripravah na zbere volivcev. Zbori bodo v občini na sedežih krajevnih uradov, posebej pa v Sevnici in Krmečju, in sicer v zadnjih dneh tega ali prve dni naslednjega meseca.

Na zborih bodo obravnavali predvsem kmetijstvo v občini, na dnevnem redu pa bo tudi razprava o spremembah ustave SFRJ.

PRERACUNAN IZZIV V SENTRUPERTU

Kdo ni spoštoval svobode veroizpovedi?

V začetku avgusta so v bolnišnici odpustili 73-letnega Dominika Butala, ki je dva dni kasneje umrl. Kot preprost delavec, rudar, že predvojni pristaš levičarske delavske stranke, zadnjih 18 let pa dostreden član Zveze komunistov je bil v petek, 9. avgusta, v Sentrupertu pokopan s cerkvenim obredom. To ni bila njegova poslednja želja, saj je bil po prihodu iz bolnišnice, kjer se je dalj časa zdravil več ali manj stalno v nezavesti in ni bil prisrben (bil je v komi, kot pravijo zdravniki).

Ceravno je cerkven pogreb želela njegova žena (a ne vsi člani pokojnikove družine), se le ni mogoce znebiti vtisa, da je bil tu vmes preracun izziv. Dominika so vsi poznali kot trdnega človeka, ki se kot komunist ni udeleževal verskih obredov. To sta dobro vedela tudi oba duhovnika, ki sta ga pokopala. Značilno je, da sta ta pogreb vodila kar dva duhovna, čeprav spremlja rajne na pokopališču samo en duhovnik. Zato se upravičeno sprašujemo, kdo ni spoštoval svobode veroizpovedi.

Ustava in zakoni natanko govore o človekovih svobodah, zakon o pravem položaju verskih skupnosti pa

določa da ne sme biti nihče na kakršenkoli način prisiljen udeleževati se verskih obredov ali drugih izražanj verskih čuten.

Cerkveni kanon določa vsem duhovnikom, kako je treba ravnati v teh primerih. Zato postavljamo nekaj vprašanj:

znano je, da pred vojno duhovniki niso hoteli pokopavati nevernih državljanov znotraj pokopališča, med vojno pa številni protijudski duhovniki niso hoteli pokopavati vernih parizanov. In primer iz sedanje dobe: zakaj je župnik na Trebelnem letošnjo spomlad odklonil cerkveni pogreb za Tinka Straha iz Maribora, češ da ga ni poznal in ne vedel, če je obiskoval cerkvene obrede, čeprav ga je njegova žena za tak pogreb zaprosila? Zakaj je Sentlovrenski župnik hotel vsiliti cerkveni pogreb Matije Zidarja iz Dolge njive? Sele na zahtevo svojcev se je odstranil iz pokojnikove hiše.

Ni naš namen sejati mrnjenjo, toda dosledno bomo branili tudi pravice ateistov. Enako kot verni, imajo tudi neverni pravico do svojega osebnega prepričanja. To zagotavlja ustava. Zgodovina pa nas je naučila, da so strpnost, spoštovanje človekovega prepričanja in njegovega dostojanstva edina pot k miru in svobodi človeka. To je tudi duh dialoga, ki ga je treba spoštovati z ene in z druge strani.

Popolnoma razumljivo je, da je občinski komite Zveze komunistov v Trebnjem zaradi primera v Sentrupertu sklenil posredovati pri republiški komisiji za verska vprašanja.

UREDNIŠTVO DOLENJSKEGA LISTA

Kako ste si upali udariti po obrtnikih?

Uredništvo Dol. lista!
Pisem Vam z ogorčenjem in jezo: kako ste prikazali obrtnike pretekli teden na dveh straneh vašega zanimivega časnika? Ko sem bral, so se mi zazdeli kot največji prestopniki, prepričan pa sem, da tudi vi veste, da bomo samo s konkurenco, z dobro postrežbo in s pridnostjo dosegli v Jugoslaviji potreben napredek. Vem tudi, da ste ponovno pisali o delu z zasebnimi proizvodnimi sredstvi in da je Dolenjski list pravilno prikazoval, kakšno vlogo ima obrt tudi v sodobni socialistični družbi.
Obrtnik po navadi ne vrže orodja v kot, ko bi je ura dve popoldan — tako pa delajo mnoga so-

cialistična podjetja. Mnogi družbeni obrtniški obrati niso prav nikakršen zgled v natančnosti, solidnem delu in zanesljivosti, kar pa je hkrati spet odlika mnogih, a ne vseh naših zasebnih obrtnikov. Mislim, da bi si novomeška občina s tako sposobnimi obrtniki, kakor jih nedvomno precej ima, lahko gospodarsko še precej bolj pomagala, kot si pomaga z njimi doslej. Seveda pa je treba vsa stvar tudi z davčne plati gledati povsem drugače. Zivim v kapitalistični državi, pa bodite prepričani, da plačujem davek tu veliko bolj pošteno kakor obrtniki (in še kdo) v Jugoslaviji. Tu je obdavčen vsak frank mojega osebnega dohodka, za vsak

moj dohodek pa država tudi natančno ve. Mnogi obrtniki pri vas doma računov ali sploh ne poznajo ali pa jih naročniku nočejo dati, hitro pa spravijo v žep znesek, ki je večji ali manjši, včasih res ugotovljen kar vna lepe obč. Zato mislim, da bi moral novi davčni sistem te stvari bistveno spremeniti in vpeljati red v odnose družbe do zasebnih obrtnikov.
Morda ste ta namen članka o obrtnikih prejšnjega tedna premalo podčrtali. Zdi se mi, da bo samo resitev in hkrati korist za vse občane, ki bodo vedno potrebovali usluge številnih obrtnikov. Strinjam se pa (ker to vem iz lastne prakse) z oceno, da je med obrtniki

marsikak spekulant in masten zaslužkar, zaradi česar pada senca na številne poštene obrtnike.
Inž. P. Ž. zabasno na delu v Švic

Kdo naj popravi most čez Sotlo: Slovenci ali Hrvatje?

Leto dni je minilo, odkar so se pred mostom čez Sotlo na cesti Bizeljsko-Klanjec ustavili prvi šoferji tovornjaka in razmišljali ali bi peljali čezenj ali ne.
Taktično se deske samo majale. Zdaj pa polomljena ograja grozi, da bo vsak čas zgrmela v Sotlo. Nepritrjene deske se nevarno vzdigujejo, če kdo stopi ali zapelje nanje. Več tovornjakov vsak dan pripelje do mostu in ko šoferji vidijo, v kakšnem stanju je, se odpeljejo nazaj! Tudi turisti, ki želijo po tej cesti priti na Hrvaško, so presenečeni nad tako malomarnostjo. Toda čigava malomarnost je to? Na Hrvaškem pravijo: »Naj ga popravijo Slovenci, saj vozijo čezenj.« Slovenci pa se jezijo, zakaj ga ne popravijo Hrvatje.
Ali se bo morala res pripetiti nesreča, da bodo začeli most popravljati? Razne komisije so si most že večkrat ogledale. Toda kaj, ko ostane vedno samo pri ugotovitvi: »Trebalo bi ga bilo popraviti.« Nekdo je hotel popraviti mostu pospešiti in je ponoči odstranil dve deski. Vendar so prinesli druge, tako da lahko pešci hodijo čezenj.
Kdo ve, ali bo prihodnje turistično sezono boljše?
META MALUS
Orešje 28
Bizeljsko

Zelena opojnost „Rožnate Marije“...

Članek pod tem naslovom je 25. julija 1968 objavil Marjan Bauer, slakovski novinar Dela (kot se je nekje predstavljal in je v njem prav po svoje opisal življenje v taboru novomeškega »Partizana« na Valeti pri Portorožu.
Vsebinska sestava in način, ki ga uporablja pisec, me je pripravil do tega, da napišem nekaj pripomb.
Zaskrbljuje me dejstvo, da je komurkoli dana možnost blatenca ljudi po javnih sredstvih obveščanja, brez dokazov, brez kontrole. Izgovarja, da je pisec odgovoren za svoja izvajanja, je v takem primeru res jalov. Prav lahko je namreč vroči maček na človeka; tudi opravičilo ga izbriše le s pridržkom.
Ni moj namen ugotavljati resničnosti navedb v sestavku. Življenje v taboru čim bolj po tom, da so se vsi otroci vrnili iz Valetu zdravi in sadovoljni, to pa smo tudi šeleli, ko smo jih tja poslali. Želim pa opozoriti, da je članek poln nedokazanih podkranj, dvo-rov in obtožb. Med njimi so tudi take, ki lahko zahtevajo kazenski pregon krivcev. Javno pa je, da jih nihče ne sme nekamzovano objavljati, dokler niso sodno ugotovljene.
Tabor na Valeti obstaja že celo desetletje. Vsako leto se ga udeleži veliko število otrok različne starosti. V veliki večini se vedno zadovoljni vračajo. Verjetno so stariši teh otrok prvi, ki imajo

pravico odločati, komu jih zaupa. In kam gre denar, ki ga plačajo za taborino. Odkrito moramo priznati, da so denarni prispevki za tabor iz drugih virov zelo skromni ali pa jih sploh ni. Taborina je za današnje razmere smešno nizka in upam, da je nihče ne želi povečati zaradi evidenc in kontrole. Nikoli ni bilo slišati pritožb. Razumljivo pa je, da se morajo udeleženci tabora podrediti enotni disciplini in skupnim interesom. Tudi starostne razlike tega ne smejo rušiti; za uveljavljanje osebnih ambicij in želja tu ni prostora. To pa mora biti še prej jasno vsakomur; zato se ne bi smel udležiti tabora tisti, ki mu je težko spoštovati veljavni red. Vsakdo ima možnost drugje uveljaviti svoje osebnostne želje, neodgovorno pa je uporabiti njihovo neupornost kot orodje kritike.
Omenim naj še nekatero izjavo odgovornih ljudi, ki so pisec povzeli obzornost članka. Zanimivo bi bilo izvedeti, če je tem ljudem sploh jasno, kdo je postavil tabor, kdo v njem dela, ga vzdržuje, financira itd. Koliko so v letih njegovega obstoja znanj prispevali vsi listi slovenskega tabora, ki delajo danes načrtno tako zveščevalne obrise nad sive zaslišanih dogodki v taboru na Valeti? Koliko so prispevali za razvoj telesne kulture v Novem mestu? Zakaj se ne vprašajo, čemu vodijo tabor vedno eni in isti ljudje, čemu vodijo ure teles-

ne vzgoje vedno tudi prav isti ljudje? Prav gotovo zato, ker so edini pripravljena nesebično delati, za svoj trud pa so nagrajeni z blatenjem!
Še eno omenjeno izjavo le predstavlja javnosti tisto, ki so jih dali in ne potrebujejo komentarja.
Ne želim svojega mišljenja vsiljevati drugim, kot si je to dovolil tov. Bauer, ko ga je prenesel na »skoraj vsi« Novomešane. Govoril pa sem z mnogimi ljudmi, ki poznajo voditelje tabora in njihovo delo. Vsi brez izjeme so ogorčeni nad neumestnim pisanjem člankarja.
Upam, da je tov. Bauer res samo »staklo avni novinar« Dela, ki jih temu pa bi rad njemu in vsem tistim, ki so mu omogočili objaviti sestavek, povedal samo tole:
»Skodovali ste vsam tistim otrokom, ki so leto za letom v svojem prostem času vedno z veseljem prihajali na strokovno vodene ure telovadbe, pridno vadili in se veselili skupnih uspehov. Radi so se vedno mnoga udeleževali tudi tabora na Valeti. Verjetno pa ima tudi človeška neprizadetost svoje moje, zato bodo tisti, ki delajo, raje odstopili svoje nevaležno mesto velikim govornikom. Tako se šal pogosto zgodi in v miru bomo lahko pričakovali rezultate.
Inž. MARIJAN KUHAJ
Novo mesto.
Kettlejev drevored 33

Kje so prosvetni delavci iz Črnomlja?

Članek, ki je izšel pod tem naslovom v eni zadnjih števil Dolenjskega lista, je vzbudil med prosvetnimi delavci precej ogorčenja. Če bi bil dopisnik pošten, bi napisal tudi to, da je kolektiv osnovne šole v Črnomlju podporni član RK Slovenje, za kar je prejel diplomu od RK. Prepričani smo, da birokratski način pridobivanja članov katerekoli organizacije, ki se odraža v časopisni kritiki, ne more imeti uspeha.
Vsak član, ki je sodeloval pri Rdečem križu ve, da so prosvetni delavci prav v tej

organizaciji veliko pomagali. Sodelovali so pri vseh proslavah od osvoboditve dalje in pomagali pri nabiralnih in drugih akcijah.
Mislim, da je prav zasluga prosvetnih delavcev, da so zbrali skupno z učenci za onkološki inštitut (z obveznicami za škopsko posojilo) 2.350 din. Razen tega so razpeščali skupno z mladino srečke za pohod ob žici okupirane Ljubljane, osnovna šola v Črnomlju pa je dobila tudi pohvalo in nagrado glavnega odbora ZZB NOV za najbolje organiziran sprejem kurirčkov pošte. Sodelovali smo še pri sprejemu Titove šifete in pri večini proslav in akcij v mestu.
Na šoli smo imeli tudi akcijo za Zupancičevo bralno značko, v kateri je sodelovalo 138 učencev. Tudi v to smo vložili veliko truda.
Zelo široko je bila zastavljena izvensolska dejavnost. V okviru mladinske organizacije je bilo organizirano poklicno usmerjanje. Mladinci so pripravili igrico »Mabeha in pastorka« ter z njo gostovali v več krajih. Od občinskega sindikalnega sveta so za to igrico prejeli diplomu, izkupiček od predstavn pa so porabili za šolski izlet. Prosvetni delavci so vodili naslednje krožke: folklornega v treh skupinah, tehničnega, namiznofeniškega, gospodinj-skega, kemijskega, prirodoslovnega in pevskega s tremi zbori. Vsa ta dejavnost je bila plod prizadevanja šolskega kolektiva, ki za to delo ni prejel nobene nagrade. Vse delo je bilo brezplačno. Veliko dela in truda je bilo vloženega in mislim, da v Črnomlju ni kolektiva, ki bi se lahko pohvalil s tako obširnim delom, odvisnim samo od dobre volje in poštenosti.
Na šoli je tudi 327 učencev, ki so se vozili v šolo. Vsi so bili zjeti v 9 varstvenih oddelkih, katere so vodili prosvetni delavci poleg redne zaposlitve in so jim uzeli na dan po 1 do 3 ure časa. Prosvetni delavci so med mladino razširjali tudi mladinski tisk in literaturo. Pevski zbor se je prijavil za republiško

tekmovalje in kot edini iz tega predela častno zastopal Belo krajino. Čestoval je tudi v Metliki, Semcu in privedil samostojen koncert v Črnomlju.
Ob koncu šolskega leta je privedila šola telovadni nastop. Ob tej priložnosti so bili pohvaljeni učenci, ki so se odlikovali pri učenju, izvensolskem delu ali pri pomoči sošolcem. Menim, da zaslužijo vse priznanje tovarišice, ki poučujejo telesno vzgojo, ker so nastop tako lepo pripravile. Povsod tu so bili prosvetni delavci, ki jih je dopisnik videl ali pa ni hotel videti.
In ko smo ob koncu šolskega leta pregledali svoje delo, smo ugotovili, da je bilo zelo plodno tako v izvensolski dejavnosti kot pri učenem uspehu, ki se je od lani popravil. Po ustaljeni krajevni praksi nismo pričakovali pritrjenj, kritika pa nas je presenetila in se sprašujemo, če smo pod strogim očesom kritike samo s slabe strani. Ali ni toliko pozitivnih dejanj, da majhen spodrsrljaj utone v njih?
Ob koncu se sprašujemo, zakaj se ni prizadeval odbor RK, ki mu je toliko do pridobivanja novih članov, obrnilo na šolo za pojasnilo. Menimo tudi, da osebnega gledanja do določenega sloja občanov ne bi smela biti povod za pisanje podobnih člankov, če hočemo, da bo kritika uspešna.
ANDREJ PETEK,
Črnomelj

Še nekaj vprašanj o odnosih do športa in telesne vzgoje v Novem mestu

Članek v Delu o sročnosti Marije in Partizanov tabora na Valeti je, kakor je videti, precej razburil duhove v Novem mestu in tudi po Sloveniji, saj se mi večkrat dogodi, da me prijatelji vprašajo, kako je bilo v taboru in kaj je privedlo pisca in intervjuvance, da so objavili svoje misli na tak način in na takem mestu. Verjetno ne bo mogoče ugotoviti na drug način, kot da bodo družbenopolitične organizacije v Novem mestu, pod katerih pokroviteljstvom je Partizan, hitro in učinkovito raziskale to zadevo in pojasnile vzroke za tako pisanje. Še eno pa je to njihova stvar in mislim, da bodo imele dovolj moči in hrabrosti, da uspešno očitoma kazujejo vodstvo, kolikor je bilo (ali pa ni bilo) krivo.
Kljub temu, da je pisec članka nekdo, lavec Dela, je naš meščan, zato bi mi tudi jaz postavil neka vprašanja, hkrati pa bi rad vprašal tudi intervjuvance in upam, da mi odgovorov ne bodo kratili.
■ Tovariš Bauer, rad bi, da mi, v kolikor boste ta članek prebrali, odgovorite sledeče:
— kako to, da v članku niste napisali, da so pionirke redno enkrat na dan v taboru vadile ritmično in talno telovadbo pod vodstvom trenerke iz Trleča, ki je bila nalašč za to poklicana, da jih pripravi na bližajoči se dvoboj s pionirsko reprezentanco Bratislave;
— kako to, da se nikdar niste oglašili v telovadnici, da bi opisali delo, ki ga to smoralno pokvarjeno vodstvo opravlja brezplačno s približno sto novomeškimi otroki vseh starosti;
— kako to, da se niste oglašili in napisali članek o tem, da so pionirke pod vodstvom teh smoralno dvojnih vo-

diteljstev osvojile drugo mesto na republiškem tekmovanju v orodni telovadbi in da se s takim uspehom ne more še precej let pohvaliti nobena športska ekipa v Novem mestu;
— kako to, da niste napisali, da je pionirka Anita Gajič osvojila lansko in letošnje leto pionirsko prvenstvo v orodni telovadbi;
— kako to, da niste napisali, da se še nikoli ni predsednik Partizana ali kdorkoli iz vrst Ob ZTK oglašil v telovadnici in si ogledal delo teh smoralno dvojnih vrta ljudi;
— kako to, da niste poiskali mnenja vseh taborčev? Če vam ga je krutila voditeljica tabora, saj bi taborčev o tem lahko vprašali na večernem zboru, katere mu ste tudi prisostvovali;
— kako to, da niste objavili v vašem listu odgovora taborčev, ki so vam na s podpis poslali na vaše uredništvo in še vedno čakajo na objavo;
— kako to, da ste začeli pisati članek v stilu, srelem sa Interpol, in ga nadaljevali s takim napadom na moralno in na poslovanje vodstva;
— kako to, da ste lahko pisali o svoji žalji vzgojil, hkrati pa o uživanju marihuane?
Upam, da mi boste bolj natančno odgovorili, kakor ste to uspeli odgovoriti v vašem dnevniku profesorju Trohi. Poskrbel bom tudi, da boste današnji Dolenjski list prejeli in upam, da boste članek tudi prebrali.
■ Tovariš Petek, tudi vas bi zanimalo, da mi odgovorite tole:
— ali ste razmišljali, ko ste dali tak intervju, da ste s tem tovarišici Kovarovi rekli javno pred oči Slovenijo, da si prinaša hrano, kar smatram, da je najhujša oblika tatvine;
— kako to, da še leto in pol niste sklicali nobenega sestanka odbora druživa, kjer bi se sploh lahko pogovarjali o vašem delu in delu voditeljev tabora;

— kako to, da vas večina naših članov sploh ne pozna, če pa ste naš predsednik; ali morda menite, da ste se s takim delom že sami vključili iz društva in da ste sposobni le še za blatenje ljudi, ki so se ostali družiti zvesti?
— kako to, da ste lansko leto na dvoboj s Bratislavo do zadnjega dneva trdili, da boste sodelovali, potem pa ste odšli na morje in pustili organizatorje na cedilu, ne da bi se kadarkoli opravičili za to?
— kako to, da postopkov vodstva tabora, če ste jih opazili, niste javili pristojnim organom;
■ Tovariš Romih, mislim, da je čas, da tudi vas javno vprašam o vašem delu v ObZTK, da se ne bova spraševali samo na raznih sejah odborov in komisij, kjer nenehno ugotovljamo padec športske dejavnosti v Novem mestu:
— povejte mi, kako to, da kot plačni sekretar občinske zveze za telesno kulturo nikoli ne obiščete vodnikov in telovadcev Partizana in da kljub temu lahko dajete odgovore na vprašanja novinarjev o delu društva;
— odgovorite mi, kako to, da ničesar ne ukrenete za dvig športa v Novem mestu in okolici, saj dobite primerno plačo, šport pa nenehno pada;
— kaj nameravate storiti, ko bo večina panog svoje dejavnost opustila? Ali smatrate, da bo ObZTK takrat še potrebna?
— dolegle mislite samo govoriti, pisati zapiske in analize ter dajati intervjuje in nič konkretnega delati?
■ Tovariš Gradiš, vam lahko povem le to, da sem se zanimal in ugotovil, da društvo ni prejelo nikakršne dotacije za taborjenje in o tem ni še nikoli razpravljali, v intervjuju pa ste to kljub temu omenili.
Bralcom dajem v razmislek le to: kako je mogoče prehraniti enega telovadčnega mladince ali mladinko v letovisnem kraju s 14 novimi dinarji in se pri tem še okoričati?
Upam, da mi bosta vsi vprašani odgovorili na postavljena vprašanja, hkrati pa prosim, da se še drugi kakorkoli prizadejate občanom oglašiti in povedo svoje mnenje, ki bo lahko pomagalo razjasniti razmere v taboru in v športnem življenju v Novem mestu.
SLAVKO VIDMAR
Mešne njive XII,
Novo mesto

Dolžnost nas vseh

Kaj lahko pričakujemo od javnega tožilca v današnjem položaju — Tožilstvo lahko dela popolnoma samostojno in brez vplivov na svoje odločitve! — Odnos občin do naših tožilstev: komu to najbolj prav pride? — Tožilstvo obravnava tudi nesposobnost odgovornih ljudi, vendar tožilec ne pričakuje, da nas bo to spametovalo. — Odločitev sodišča mora temeljiti na dokazih! — Bogatenje obrtnikov tudi letos priznano in potrjeno od naših občinskih mož — Kaj je s politično in družbeno odgovornostjo? — Ni nam še jasno, kdo komu krade, če krade v svoji tovarni!

Pred dnevi smo zaprosili okrožnega javnega tožilca v Novem mestu, tovariša Jožeta Peterca, za sodelovanje v naših prizadevanjih pri obravnavi družbeno ekonomskih in političnih odnosov, o katerih govore smernice, ki so jih sprejeli na skupni seji predsedstva in izvršnega komiteja centralnega komiteja Zveze komunistov Jugoslavije 9. junija letos in so bile objavljene tudi v DELU 15. junija 1968. Izvajanje reforme večkrat ovira razen objektivnih težav tudi kršenje socialistične morale in družbenih odnosov sploh. Bralci nas v pismih sprašujejo, zakaj ostajajo krivci nekažnovani in priznati moramo, da jim večkrat nimamo kaj odgovoriti. Malo pa jih je, ki bi zakonodajno in sodno prakso vsaj toliko poznali, da bi vedeli, kaj je v naši družbi njihova dolžnost. Malo je takih, ki so javno vprašali, zakaj je ta in ta zakon tak ali tak; malo je tudi takih, ki bi svojega zveznega poslanca pobarali, zakaj je dvignil roko v ljudski skupščini za tak ali drugačen »slabokrvn« zakonski predpis, pa naj bo s področja davčne službe, politične odgovornosti pokojninske zmešnjave ali kje drugje.

Tako tudi ni čudno, da ljudje na splošno skoraj ne poznajo načel naše kaznovalne politike, ki je od srednjega veka le naredila korak naprej in tatovom ne seka več rok, niti ne sežiga čarovnic na grmadah! Danes je že odvzem prostosti tako hud udarec za človeka in njegov življenjski napredek, da duševno zdrav in povprečno razgledan človek težko večletno ječo zaradi sorazmerno majhne gmotne koristi. Zaprosili smo tovariša tožilca, da nam v uvodu na kratko pojasni tudi načela naše kaznovalne politike.

Namen našega razgovora pa je tudi opozoriti vse občane, kakšna je njihova dolžnost, če vedo za kaznivo dejanje. Najlaže, hkrati pa tudi najbolj nepošteno in podlo je za vogali šušljati o gromozanskih goljufijah, izkoriščanju položaja in bogatenju. Dolžnost vsakega državljana Jugoslavije je, da vsako kaznivo dejanje prijavi tožilstvu; če premalo ve, pa naj bo raje tiho in naj najprej sebi izpraša vest. Obrekovanje je metoda tistih, ki hočejo skriti svojo umazanijo!

1 Kakšne so vloge, pristojnosti, dolžnosti in možnosti javnega tožilstva? Koliko lahko okrožno javno tožilstvo na našem področju sodeluje pri izvajanju smernic predsedstva in izvršnega komiteja CK ZKJ? Ali ima tožilstvo glede na specifični položaj v naših občinah kakšne težave pri izvajanju svojih nalog?

Javno tožilstvo je poseben organ, katerega osnovna dejavnost je pregon storilcev kaznivih dejanj in gospodarskih prestopkov. Na tem področju je javno tožilstvo pristojno, da podaja zahteve za uvedbo kazenskega postopka pred sodišči za vsa kazniva dejanja, ki se preganjajo po uradni dolžnosti ali na predlog, da vlaga obtožnice in obtožne predloge, sodeluje v preiskavi, zastopa obtožbo, vlaga pritožbe in sodeluje v pritožbenem postopku. Na področju odkrivanja javno tožilstvo skrbi za odkrivanje kaznivih dejanj in njihovih storilcev. V pristojnost javnega tožilstva spada tudi uporaba drugih, z zakonom določenih ukrepov za enotno uporabo zakonov in varstvo zakonitosti. Med temi ukrepi se najpogosteje uporablja zahteva za varstvo zakonitosti kot izredno pravno sredstvo, ki ga je mogoče vložiti zoper pravnomnočno upravno ali sodno odločbo, s katero je bil kršen zakon. Pri opravljanju svoje dejavnosti javno tožilstvo tudi spremlja in proučuje družbene pojave in odnose ter o svojih ugotovitvah in zapažanjih lahko obvešča pristojne organe in organizacije ter jim daje predloge za odpravljanje posameznih nepravilnosti in drugih za družbo škodljivih pojavov.

V zvezi s tem želim povedati, da imajo ljudje pogosto dokaj napačna mnenja o pooblastilih javnega tožilstva.

Od njega večkrat pričakujejo tudi take ukrepe in intervencije, za katere nima nobenih pooblastil. To navajam zaradi tega, ker je tudi v tem času slišati mnenja, da bo sedaj javno tožilstvo tisto, ki bo napravilo red na področju neupravičenega bogatenja in drugih pojavih, ki so predmet družbene kritike. Pri tem ljudje večkrat ne vedo, da javno tožilstvo po sedanji ureditvi ni enako javnemu tožilstvu izpred leta 1964, ki je imelo tudi upravni nadzor in celo vrsto drugih, zelo širokih pooblastil. Sedanje naloge in pooblastila javnega tožilstva so določena z zakonom in omejena v glavnem le na kazenski pregon, na vlaganje izrednih pravnih sredstev ter na spremljanje družbenih odnosov in opozarjanje na negativne družbene pojave.

V okviru tako določenih pristojnosti javno tožilstvo že sodeluje pri izvajanju smernic predsedstva in IK CK ZKJ s tistimi pravnimi sredstvi in ukrepi, ki jih v okviru svojih pooblastil lahko uporablja. Tako bo med drugim tudi v bodoče še bolj pozornost spremljalo in proučevalo družbene odnose in pojave ter o posameznih, družbi škodljivih pojavih obveščalo pristojne organe in organizacije, pri čemer pa pričakujemo, da bodo o takih obvestilih in predlogih pristojni organi tudi razpravljali in ukrepali, kar se doslej žal ni vedno dogajalo. Pri tem ne omenjam posebej tistih ukrepov in opazil iz področja kazenskega pregona, ki jih javno tožilstvo na način in pod pogoji, ki jih določa zakon, še tako tekoče opravlja. Na področju odkrivanja kaznivih dejanj pa je javno tožilstvo organa odkrivanja že opozorilo na nekatere pojave, ki jih bo potrebno preveriti in ugotoviti, ali se za njimi morda ne skriva tudi kazniva dejanja. V tem pogledu javno tožilstvo tesno sodeluje zlasti z organi za notranje zadeve.

Javno tožilstvo je poseben organ, katerega naloge in pri-

stojnosti so določene z zakonom. Pri opravljanju svojih dolžnosti niti okrožno tožilstvo niti občinski javni tožilstvi doslej niso imela kakih težav, vsaj ne v tem smislu, da bi kdo oviral njihovo delo ali poskušal vplivati na njihove odločitve in ukrepe. Pri njihovem delu pa se pojavljajo težave druge vrste. Pri tem mišlim na neurejeno financiranje redne dejavnosti obeh občinskih javnih tožilstev v Novem mestu in Brežicah. Obe tožilstvi imata finančne težave. Pri tem je zlasti javno tožilstvo v Brežicah v zelo kritičnem položaju, kar še povzroča motnje v njegovi dejavnosti. Da so sredstva tega tožilstva res nezadostna, dokazuje tudi podatek, da je pošta zaradi neplačanih računov za telefonske storitve temu tožilstvu v avgustu letos celo odklopila telefon. — Pri tem se je težko znebiti občutka, da se v takem odnosu občin do njihovih obveznosti glede financiranja redne dejavnosti javnega tožilstva v Brežicah kaže tudi podcenjevanje pomena in vloge tega organa.

2 Koliko je bilo letos vloženi prijav proti posameznikom in organizacijam zaradi kaznivih dejanj iz področja gospodarskega kriminala, kot so n. pr. neupravičeno bogatenje, izkoriščanje položaja in privilegijev, neupoštevanja ustavnih in samoupravljalskih pravic, nevestnega gospodarjenja itd? Koliko je bilo uvedenih postopkov proti tem krivcem? Ali so med obravnavanimi kazenskimi zadevami tudi primeri, ko je do gospodarske ali družbene škode prišlo zaradi nesposobnosti posameznikov?

V I. polletju 1968 so bile vsem trem javnim tožilstvom v Novem mestu in Brežicah prijaviene 103 osebe zaradi

suma, da so storile kazniva dejanja, ki jih uvrščamo v kategorijo gospodarskega kriminala. Najpogostejše so prijave, ki se nanašajo na kazniva dejanja nevestnega gospodarskega poslovanja, nedovoljene trgovine, zlorabe uradnega položaja iz koristiljubnosti ter poneverbe in neupravičene uporabe družbenih sredstev. Poleg teh je v istem obdobju bilo prijavih zaradi gospodarskih prestopkov 44 gospodarskih organizacij in 48 odgovornih oseb. Med temi prijavi pa prevladujejo zadeve, ki se nanašajo na kršitve predpisov o kakovosti živil. V istem času je bilo pred okrožnim in občinskimi sodišči zaradi kaznivih dejanj s področja gospodarskega kriminala obtoženih 51 oseb, medtem ko zoper 49 oseb, ki so osumljene takih kaznivih dejanj, predhodni postopek še ne teče.

Med obravnavanimi kazenskimi zadevami so tudi taki primeri, ki očitno kažejo, da je do premoženjske škode prišlo zaradi slabega gospodarjenja in nesposobnosti odgovornih oseb. Tako je v postopku, ki teče zoper bivšega direktorja in zoper stiri odgovorne osebe podjetja KOVINA Bizeljsko ugotovljeno, da je do prišlo podjetje v stečaj zaradi skrajno nemarnega gospodarjenja teh oseb, kar je imelo za posledico okrog 70.000.000 S-din čiste izgube. Tudi v kazenskem postopku zoper bivšega direktorja KZ Krmelj je bilo ugotovljeno, da je prišla zadruga v stečaj zaradi nevestnega gospodarjenja. Iz prijave zoper bivšega direktorja in druge tri odgovorne osebe podjetja LEPIS Suhor izhaja, da so z nevestnim gospodarjenjem in s prikriževanjem dejanskega stanja povzročili za okrog 90.000.000 S-din izgube.

Podobnih primerov nastanka premoženjske škode kot posledice nesposobnosti in nevestnega gospodarjenja bi lahko iz prakse še naštevali. Kljub tako dragim izkušnjam, ki bi vse nas morale že spa-

Načela naše kaznovalne politike

Večkrat slišimo, da so sodišča pri kaznovanju storilcev kaznivih dejanj preveč obzirna in premila. Kaj menite Vi o tej kaznovalni politiki in katera so temeljna načela, po katerih sodišča izrekaajo kazni?

Temeljna načela kaznovalne politike so določena v 3. členu kazenskega zakonika. Po teh načelih je namen kaznovanja: preprečevati družbi nevarno delovanje; preprečevati kazniva dejanja storilcu in ga popoboljšati; vzgojno vplivati na druge, da ne bi delali kaznivih dejanj ter vplivati na razvoj morale in družbene discipline.

Veljavni sistem kazenskih sankcij ter varnostnih in vzgojnih ukrepov temelji na dognanju, da kriminalitete kot družbenega pojava ni mogoče odpraviti samo z represivnimi in zastrevalnimi ukrepi. Zaradi

tega družba v boju zoper kriminaliteto uporablja tudi preventivne ukrepe, predvsem pa si prizadeva odpravljati vzroke in pogoje, v katerih in zaradi katerih se pojavljajo najrazličnejše oblike kriminalne dejavnosti, vzgaja občane in razvija njihovo socialistično zavest ter si prizadeva, da bi se ustvarjalna dejavnost vsakega posameznika razvila v pozitivni smeri. Iz teh razlogov tedaj tudi uporaba kazenskih sankcij temelji na humanih načelih socialistične družbe. Razen smrtnih kazni, ki se izredno zelo redko in le za najhujša kazniva

dejanja, so vse ostale kazenske sankcije po vrsti, višini in trajanju prilagojene temu, da omogočajo storilcu popoboljšanje.

Kazen, če je prostostna, naj storilca za določen čas izloči iz družbene sredine in s tem zavaruje družbo pred njegovimi nevarnimi dejanji, sicer pa naj na njega vpliva, da se bo popoboljšal. Temu cilju je prilagojen tudi ves sistem izvrševanja prostostnih kazni, ki prav prevzgoji delinkventov daje največji pomen. Končno pa kaznovanje tudi vzgojno vpliva na ostale občane, jih odvrača od kaznivih dejanj ter utrjuje in razvija socialistično moralo in družbeno disciplino.

Po navedenih načelih sodijo in izrekaajo kazni tudi sodišča iz območja tega okrožnega javnega tožilstva. V zvezi s tem želim poudariti, da so sodišča samostojni družbeni organi, ki sodijo in izrekaajo kazni po zakonu. Le višje sodišče je pristojno, da v postopku, ki je predpisan z zakonom, ocenjuje, ali je konkretno odmerjena kazen v skladu z namenom kaznovanja ali ne. Zaradi tega tudi ne želimo ocenjevati

deja, da so vse ostale kazenske sankcije po vrsti, višini in trajanju prilagojene temu, da omogočajo storilcu popoboljšanje. Kazen, če je prostostna, naj storilca za določen čas izloči iz družbene sredine in s tem zavaruje družbo pred njegovimi nevarnimi dejanji, sicer pa naj na njega vpliva, da se bo popoboljšal. Temu cilju je prilagojen tudi ves sistem izvrševanja prostostnih kazni, ki prav prevzgoji delinkventov daje največji pomen. Končno pa kaznovanje tudi vzgojno vpliva na ostale občane, jih odvrača od kaznivih dejanj ter utrjuje in razvija socialistično moralo in družbeno disciplino.

Po navedenih načelih sodijo in izrekaajo kazni tudi sodišča iz območja tega okrožnega javnega tožilstva. V zvezi s tem želim poudariti, da so sodišča samostojni družbeni organi, ki sodijo in izrekaajo kazni po zakonu. Le višje sodišče je pristojno, da v postopku, ki je predpisan z zakonom, ocenjuje, ali je konkretno odmerjena kazen v skladu z namenom kaznovanja ali ne. Zaradi tega tudi ne želimo ocenjevati dela sodišča na področju kazenskega sodstva. Kot predsednik organa, katerega temeljna dejavnost je kazenski pregon in ki v tem svojstvu spremlja kaznovalno politiko sodišča, smatram, da so kazni, ki jih ta sodišča izrekaajo, na splošno primerne in ob upoštevanju načela individualizacije tudi dovolj stroge. Menim, da nimajo prav tisti, ki trdijo, da sodišča izrekaajo premile kazni. Taki očitki so največkrat iznešeni pavšalno, brez pomavljanja vseh okoliščin, ki se nanašajo na kaznivo dejanje in njegovega storilca.

Za nekatere vrste kaznivih dejanj pa so sodišča v zadnjih letih svojo kaznovalno politiko celo poostrihila. To velja predvsem za tista dejanja, ki so naperjena zoper občane, njihovo osebnost, telesno integriteto, svobodo in njihove pravice. Storilcem takih kaznivih dejanj sodišča izrekaajo strožje kazni, kar je po mojem mnenju tudi pravilno. V socialistični družbi je največja dobrina človek, ki mu je potrebno nuditi največjo zaščito pred napadi na njegovo osebnost.

je prijavljati kazniva dejanja!

metovati, pa nisem prepričan, da se ta oblika gospodarskega kriminala ne bo več pojavljala. Dokler odgovornih in strokovno zahtevnih poslov v delovnih organizacijah ne bodo opravljali strokovno sposobni ljudje, dotlej se bodo pojavljali tudi primeri nevestnega poslovanja z vsemi škodljivimi posledicami, ki vodijo do izgub, prisilnih uprav in stečajev. — Primer INISA Novo mesto je v tem pogledu nedvomno dovolj poučen primer.

3 Večkrat je slišati med ljudmi, da mnogo »afers«, o katerih se pred in med preiskavo veliko govori in piše, pred sodiščem splahni na zelo majhno kazensko odgovornost in milo kazen. Ali je krivda v premalo doslednem postopku, možnostih, ki jih daje zakon, spretnih advokatov ali kje drugje?

To vprašanje je zopet postavljeno precej pavšalno in brez podatkov o tem, katere so tiste »afere«, ki naj bi splahnele pred sodišči. Na sodišču ne more ničesar splahneti. Vsaka kazenska zadeva se mora končati s sodno odločbo, s katero je obtoženec ali obsojenec ali oproščen ali pa je postopek zoper njega ustavljen.

Kazenski postopki v tistih zadevah, ki se nanašajo na gospodarski kriminal, so pogosto zelo zapletene zadeve, ki terjajo veliko število preiskovalnih opravil na različnih območjih, pogosto tudi s sodelovanjem izvedencev, kar nedvomno terja veliko časa. Ne smemo pozabiti, da je obtožencu potrebno križno dokazati. To pa je tedaj, ko se odgovornost posameznika prepleta z odgovornostjo drugih, ko je treba pregledati in ugotoviti verodostojnost stotine listin in poslovnih knjig, preveriti in ugotoviti pravo vsebino ter zakonitost posameznih poslov, izplačil, posledica dogodkov in drugih razpolaganj z družbenimi sredstvi, težko, strokovno izredno zahtevno in zelo odgovorno delo, ki ga ni mogoče opraviti v naglici in ki ne trpi nobene površnosti. Odločitev sodišča mora temeljiti na materialni resnici, do katere pa je v kazenskem postopku večkrat zelo težko priti. To so v glavnem tisti razlogi, ki poleg dejstva, da so vsaj nekatera sodišča z delom hudo preobremenjena, kazenski postopek podaljšujejo, kar nepoučene občane včasih vodi do napačnega zadržanja, da je zadeva pač že splahnela. V tistem obsegu, v katerem je sodišče uspelo krivdo dokazati, vsak obtoženec za svoja dejanja odgovarja pred sodiščem, pri čemer je seveda postopek v enostavnejših zadevah hitrejši, v bolj zapletenih in komplikiranih pa dolgotrajnejši.

Ne strinjam se s stisnimi mnenji, ki zatrjujejo, da sodišča odmerjajo tistim, ki so bili obsojeni zaradi gospodarskega kriminala, mile kazni. Menim, da imajo sodišča pri sojenju teh, družbi nevarnih dejanj pravilne kriterije, po katerih odmerjajo take kazni, ki ustrezajo stopnji krivde, družbeni nevarnosti dejanja in storitve, obsegu povzročene škode ter namenu kaznovanja. V okviru teh krite-

rijev je po mojem mnenju kaznovalna politika sodišč na področju gospodarskega kriminala primerna in na splošno tudi dovolj stroga. Pri tem ponovno poudarjam, da samo s kaznovanjem tudi gospodarskega kriminala ne bomo odpravili.

4 Ali lahko navedete nekaj konkretnih primerov kršenja zakonskih predpisov s področja socialistične morale, ki jih ni nihče preganjal ali vsaj ne prijavljal?

Kako je s primeri POGREBNI ZAVOD NOVO MESTO, TOVARNA POHISTVA BREZICE, LEPIS SUHOR, INIS NOVO MESTO in podobnimi? Ali je šlo vedno za pomanjkanje dokazov in neznanje družbeno škodljivost? Ali je v praksi nekdo pred zakonom kriv predvsem takrat, kadar gre za materialno in fizično škodo, ali tudi takrat, kadar škoduje ugledu socializma in naše družbe sploh — tu mislimo v prvi vrsti na odločitve političnih in oblastvenih organov, ki so se izkazale večkrat že pred začetkom izvajanja kot neumestne?

Prvi del tega vprašanja po mojem ni povsem pravilno postavljen, ker zamenjuje pravne norme z moralnimi normami. Kršitev enih ali drugih ima lahko različne posledice. Pravne norme navadno vsebujejo tudi sankcije, ki se uporabljajo zoper tiste, ki kršijo take norme. Kršitev moralne norme pa ima običajno za posledico le družbeno obsodo. Samo takrat, kadar moralna norma preide v pravno normo, je za njeno kršitev predvidena tudi pravna

jemo s pomanjkljivostjo pravnega sistema in prepočasnim ukrepanjem zakonodajnih organov.

Največ negativnih pojavov lahko v tem času najdemo na področju pridobivanja dohodka. Pridobivanje visokih in neobdajčenih dohodkov nekaterih obrtnikov ter njihovo naglo bogatenje na račun družbe se prav gotovo hudo protivi socialistični morali. Taki primeri so upravičeno deležni ostre družbene kritike in družbene obsode. Zal je dosedanja davčni sistem sam omogočal tako bogatenje, kar so posamezniki tudi s pridom izkoristili. Takih primerov doslej ni nihče prijavljal niti kazensko preganjal zaradi tega, ker so občine skoraj vse obrtnike uvrstile med pavšaliste, s tem pa davčnim organom praktično odvzele možnost, da bi lahko kontrolirali njihove dohodke in jim odmerjali prispevke in davke po dejanskem dohodku. Da ne bi na tem mestu ponavljal vsega tega, kar se na področju pridobivanja dohodkov in neupravičenega bogatenja dogaja, naj opozorim na prispevek, ki je bil objavljen v Dolenjskem listu dne 15. 8. 1968, v katerem novinar podrobno opisuje probleme in pojave iz tega področja.

Pri tem pa želim povedati, da se bojim, da se bomo s temi negativnimi pojavi verjetno ukvarjali tudi še v prihodnjem letu. To trdim zaradi tega, ker je 4. pr. občina Novo mesto, to pa so v večjem ali manjšem obsegu pravice tudi druge občine, kljub priporočilu Skupščine SRS za vodenje politike prispevkov, davkov in taks z dne 13. 2. 1968, ki izrecno priporoča občanom, da ne sklepajo z obrtniki sporazumov o prispevni stopnji, tudi za leto 1968 skoraj vse obrtnike, med njimi tudi tiste, ki so imeli v preteklem letu tudi po 100.000.000 Sdim prometa, oprostila vodenja poslovnih knjig,

sprožilo pred občinskimi sodiščem Novo mesto kazenski postopek zaradi utemeljenega suma, da je v svojsvu odgovorne osebe na škodo zavoda storila kaznivo dejanje poverbe po čl. 322/I in ponarenja listin po čl. 306/I in 319/I KZ. Postopek v tej zadevi še ni končan.

Tudi v TOVARNI POHISTVA BREZICE se javno tožilstvo ni ukvarjalo s problemi njihovih notranjih odnosov, ker urejanje takih zadev pač ne spada na področje kazenskega pregona. Zoper bivšega direktorja in zoper vodjo oddelka pa teče pri okrožnem sodišču Novo mesto preiskava zaradi utemeljenega suma, da sta storila kazniva dejanja sklenitve škodljive pogodbe po čl. 217/I, je manjša podkupnine po čl. 325/IV in goljufije v službi po čl. 318/II KZ. Preiskava še ni končana.

Glede stanja in škode, ki je bilo ugotovljeno v bivšem podjetju LEPIS Suhor, javno tožilstvo zbira gradivo, na podlagi katerega bo zahtevalo za per odgovorne osebe tega podjetja uvedbo kazenskega postopka zaradi utemeljenega suma, da so storili vsaj kaznivo dejanje nevestnega gospodarskega poslovanja po čl. 213/II KZ. Postopek v tej zadevi bi bil že sprožen, če javno tožilstvo ne bi že od februarja 1968 dalje čakalo še na poročilo in ugotovitve SDK-podružnice Novo mesto, ki je v tem podjetju opravila kontrolni pregled finančnega poslovanja.

Glede INISA Novo mesto javno tožilstvo ni prejelo še nobene prijave, zaradi česar izjavo, ki jo je dal predsednik Obs Novo mesto delegaciji delavcev te tovarne in je objavljena v Dolenjskem listu 18. 7. 1968, da teče postopek za ugotovitev vseh krivcev od najvišjih do tukajšnjih domačih in da bo o njihovi krivdi in kazni sklepalo sodišče, ni bila točna. O uvedbi kazenskega postopka odloča le so-

tem, ali je dovolj podlage za vložitev zahteve na uvedbo preiskave.

Eno od temeljnih načel našega pravnega sistema je tudi načelo zakonitosti, ki v kazenskem pravu pomeni, da nihče ne more biti kaznovan za dejanje, ki ga zakon ni določil kot kaznivo dejanje, še predno je bilo storjeno, in za katero ni predpisal, kako naj se kaznuje tisti, ki ga storil. To pomeni, da je občan lahko poklican na kazensko odgovornost le tedaj, če je storil tako družbi nevarno dejanje, ki je v zakonu že določeno kot kaznivo dejanje. Kazenska ter politična in družbena odgovornost sta dva različna pojma. Občan, ki je storil dejanje, ki je v zakonu določeno kot kaznivo dejanje, je kazensko odgovoren, pri čemer je lahko poklican tudi na politično in družbeno odgovornost. Nasprotno pa je občan, ki stori dejanje, ki je politično ali družbeno škodljivo, ki pa v zakonu še ni določeno kot kaznivo dejanje, lahko poklican le na politično ali družbeno odgovornost. Problem politične in družbene odgovornosti pri nas doslej ni bil urejen z nobenim predpisom. Ta pravna praznina je že nekaj let predmet javnih razprav. Tega problema se je sedaj lotila tudi zvezna skupščina, ki bo to področje odgovornosti verjetno uredila do konca leta s posebnim zveznim zakonom.

5 Kje je vzrok, da državljeni, zdaj ko imajo možnost, bolj število ne prijavljajo kaznivih dejanj, o katerih se okoli vlogov mnogo šušlja? Se morda lahko boje kakšnih posledic?

Novelirani zakonik o kazenskem postopku, ki je stopil v veljavo 1. januarja 1968, le v 137. in 138. členu predpisal

spodarskega kriminala zaradi tega še vedno nosijo organi za notranje zadeve

Občani zelo pogosto prijavljajo tista kazniva dejanja, s katerimi so bili sami oškodovani, medtem ko so njihove prijave takih kaznivih dejanj, ki so bila storjena na škodo delovnih organizacij in družbenega premoženja sploh, še precej osamljene. Težko je reči, kaj vse vpliva na to, da občani te svoje državljanske dolžnosti ne izpolnjujejo bolj redno. Vzroki so lahko zelo različni. Nekdo se lahko boji sitnosti, ki bi mu jih delali tisti, katere bi prijavil, drugi se v to sploh ne želi vmešavati, tretji meni, da je to stvar organov za notranje zadeve, četrti pa morda celo smatra, da to ne bi bilo pošteno. Zaradi takega odnosa do te dolžnosti so tudi tiste prijave, ki jih posamezniki ali skupine občanov dostavljajo javnemu tožilstvu ali organom za notranje zadeve, pogosto anonimne in nepodpisane. Ta problem je nedvomno povezan z razvojem socialistične zavesti. Ko bodo občani spoznali, da je družbeno premoženje obenem tudi naša premoženje in da tisti, ki krade ali se ukorišča na škodo tovarne ali družbe, krade tudi iz naših žepov, takrat se bo spremenil tudi njihov odnos do te dolžnosti. Prepričan sem, da bodo občani v vedno večjem obsegu sami prijavljali tudi tista kazniva dejanja, s katerimi sami neposredno niso bili oškodovani.

6 Mislite, da bi koristilo tesnejše sodelovanje vseh organov in dejavnosti za odkrivanje kaznivih dejanj od inšpekcijskih služb morda celo od novinarjev? Kaj predlagate v tej smeri?

Prepričan sem, da bi tesnejše sodelovanje vseh organov, ki se ukvarjajo z odkrivanjem in prijavljanjem kaznivih dejanj, izboljšalo učinkovitost odkrivanja zlasti na področju gospodarskega kriminala.

Učinkovitost odkrivanja kaznivih dejanj v gospodarstvu bi bilo mogoče izboljšati tudi s tem, da bi samoupravni organi delovnih organizacij povelili več pozornosti organizaciji in ugotovitvi njihove interne kontrole. Dobra interna kontrola namreč pomeni veliko tudi v preventivnem smislu, ker z redno kontrolo razpolaganja z družbenimi sredstvi preprečuje kazniva dejanja. Smatram tudi, da bi bilo potrebno število in strokovno okrepati tudi druge inšpekcijske službe, pri čemer menim, da bi zlasti inšpekcijski SDK bilo potrebno dati več pooblastil kot jih ima sedaj.

Tudi novinarji, ki jih kot občane prav tako veže dolžnost prijavljanja, bi na tem področju lahko koristno sodelovali. V dnevnem tisku in tudi v Dolenjskem listu je javno tožilstvo že nekajkrat našlo v posameznih člankih osnovno za uvedbo kazenskega postopka. Menim, da je objektivno obravnavanje konkretnih negativnih in družbi škodljivih pojavov v tisku lahko pomemben instrument utrjevanja politične in družbene odgovornosti tistih organov, ki so dolžni take zadeve urejevati, odpravljati in tudi preganjati.

Okrožni javni tožilec
JOZE PETERCA

ZJAVNA ZA TISK

Karikatura: MILAN MAVER

sankcija. To pomeni, da je neko ponašanje ali dejanje lahko v nasprotju z moralno normo, toda če tako dejanje s pravno normo ni prepovedano in sankcionirano, potem tudi ni pravne podlage za pregon takih dejanj, pa čeprav jih družba še tako obsoja. Razumljivo je, da kršilce pravnih norm preganjajo ali za kazniva dejanja, gospodarske prestopke ali pa za prekrške, odvisno od tega, kakšne so kršitve in sankcije. Pri kršitvah pravnih norm ni problem v pregonu ampak v odkrivanju, ki ni dovolj učinkovito, medtem, ko se pri kršitvah moralnih norm sreču-

s tem da je z njimi sklenila pisnane sporazume o prispevni stopnji. To pa praktično pomeni odvzeti davčnim organom možnost, da ugotavljajo dejanski dohodek na podlagi poslovnih knjig, kar seveda obrtnikom zopet daje možnost nekontroliranega pridobivanja dohodkov.

Glede bivšega POGREBNEGA ZAVODA NOVO MESTO se javno tožilstvo ni ukvarjalo s problemi delitve osebnih dohodkov v tem zavodu, ker problemov nagrovanje po delu pač ni mogoče reševati s kazenskim postopkom. Zoper računovodkinjo tega zavoda pa je javno tožilstvo

dise na podlagi zahteve pristojnega tožila, ki pa mora svoji zahtevi priložiti toliko dokaznega gradiva, da je sum na kazniva dejanja dovolj utemeljen. V zvezi s tem je javno tožilstvo s pismom z dne 30. 7. 1968 zaprosilo Obs Novo mesto, da dostavi temu tožilstvu vse podatke, s katerimi razpolaga, in na podlagi katerih bo mogoče ugotoviti, katere osebe so odgovorne za stečaj podjetja in za kakšna kazniva dejanja gre. Enako zaprosilo smo dostavili tudi SDK — podružnici Novo mesto. Šele potem, ko bo zbralo vse potrebne podatke, bo javno tožilstvo odločilo o

splošno obveznost prijavljanja kaznivih dejanj. Po teh določbah so državni organi, delovne in druge organizacije ter občani dolžni naznaniti tista kazniva dejanja, ki se preganjajo po uradni dolžnosti, pri čemer pa morajo državni organi ter delovne in druge organizacije v ovadbi navesti dokazne, za katere vedo, in poskrbeti, da se ohranijo sledovi in predmeti kaznivega dejanja.

Navedena določila zakona še niso v celoti zaživela niti pri državnih organih ter delovnih in drugih organizacijah, niti pri občanah. Brede odkrivanja na področju go-

Spominski reif v metliški šoli

V avli metliške osnovne šole so pred kratkim že vsidali spominski reif, ki ga je izdelal akademski kipar Lojze Dolinar. Radovedni šolarji opazujejo relief, ki prikazuje neustrašne partizanske borce, kar skozi šipe. Od blizu si ga bodo ogledali lahko 1. septembra, ko bo Bela krajina slovesno praznovala 25. letnico ustanovitve XV. belokrajnske brigade, po kateri bo odslej nosila ime tudi metliška osnovna šola.

Začetek tabora naivnih umetnikov

Občinski svet zveze kulturno prosvetnih organizacij v Trebnjem, ki je pripravil letošnje delovno srečanje slovenskih in hrvaških naivnih slikarjev, je včeraj pozdravil udeležence tega srečanja. Umetniki, ki bodo ostali v Trebnjem do 31. avgusta, bodo ustvarjali v Trebnjem in okolici ter dali s svojimi deli osnovo bodoči galeriji v Trebnjem. O delovnem srečanju naivnih slikarjev bomo še poročali.

Jutri razstavlja v Kostanjevici

Bogosav Živković
Jutri zvečer bo ob 19. uri v Lamutovem likovnem salonu v Kostanjevici na Krki otvoritev razstave del Bogosava Živkovića, udeleženca letošnje Forme vive. Razstavo bo odprl Oto Bihalji-Merin, znameniti jugoslovanski likovni kritik in znanstvenik. Ob otvoritvi razstave bo recital. Nastopil bo znani srbski guslar Milošan Barjak-tarević iz Niša. Razstava v Lamutovem likovnem salonu bo doslej največja samostojna razstava znane jugoslovanskega naivca, ki je doslej razstavljal že v mnogih državah Evrope in Amerike.

Župančičeva razstava do jeseni

Razstava del Otona Župančiča v avli Studijske knjižnice Mirana Jarca v Novem mestu je podaljšana do začetka šolskega leta. V času, ko proslavljamo 90-letnico pesnikovega rojstva, si je razstavo ogledalo veliko šolske mladine pa tudi ostalih občanov.

Ole! Magnifico! ... Ole! Ole!

Spontan in navdušen aplavz je predzadnji nedeljo odmeval v dvorani adriaviliška Dolenjske Toplice, predzadnji četrti pa se je ponovil v hotelu Smarjanske Toplice. Obkraj je veljal istemu ansamblu, ki prepeva in igra pesmi iz vse Južne Amerike, MAGNIFICO nam ni neznan, spominjamo se njegovih gostovanj, ne vemo pa, da se je ta ansambel živlega ritma, nagnanega temperamenta, presenetljive senzibilnosti in muzikalnosti rodil v majhni kleti, polni premoga.

Svojo dolgo pot po svetu je začel na avtocesti Bratstva in edinstva, kjer so 1959 prvokrat zabrenkale kitare, ki so se poslej oglašale na več kot 2300 koncertih. Za prvimi uspehi doma v Skopju so se vrstili tisti v Novem Sadu, v ljubljanskih Križankah in na ljubljanski TV. MAGNIFICO je postal huroslovanski ansambel. Vstrel se je koncert za koncertom; ob svojem obisku v Beogradu jih je slišal tudi nekdanji mehiški predsednik Lopez Mateos. Bil je presenečen in navdušen, mehiški

Kipar Takeda Mitsuyuki pri oblikovanju manjše skulpture na dvorišču kostanjeviške šole (Foto: Mirko Vesel)

Takeda Mitsuyuki in zmaj

Z ogromnim hrastovim delblom, ki ga je svoj čas ogledoval pokojni kipar Savinšek, eden pobudnikov kipaškega simpozija pri nas, človek, ki je izgoreval pri delu in ki je Dolenjski zapustil vrsto spomenikov, se je spoprijel mladi japonski kipar Takeda Mitsuyuki. Dal mu je oblike, ki si jih je zamislil že v Tokiju, predno je prišel v Kostanjevico na Krki. Dal mu je tudi ime: Ples zmaja. Vrsto dni in težkega dela mu je posvetil. Z dieti je oblikoval njegovo površino tako podrobno, da se majhne obdelave v kosih sicer izgubljajo in so komajda zaznavne, vendar pa so v celoti nujen del tega speva njegove domovine, letече zmaja, ki se kot gmoča dviguje navzgor, tako kot da bi bil igrača otrok.

Japonci, ki prihajajo v Kostanjevico na Krko, se nagibljejo k monumentalnosti. In ni težko zaslediti njihovega načina življenja in njih samih v delih, ki ostajajo v Kostanjevici.

«Kaj vse bi mu radi povedali temu prijaznemu fantu, pa mu ne moremo nič.»

mi je pred dnevi dejala stara Kostanjevičanka. Takeda Mitsuyuki, ki ga prijatelji, kiparji letošnjega simpozija, in Kostanjevičani kličejo Juki, ne zna evropskih jezikov. Pred dnevi ga je obiskal njegov prijatelj z Dunaja in takrat so v Kostanjevici lahko zvedeli o njem nekaj več. Prevajalec je povedal, da je Takeda Mitsuyukiju Kostanjevica, še bolj pa zamisel Forme vive, zelo všeč. Povedal je tudi marsikaj o njegovem delu doma. Tega ima na pretek. Šele dve leti je, odkar je končal študij kiparstva, pa ga že pritevajo k najboljšim kiparjem mlade generacije na Japonskem.

Japonec in Anglež se pogovarjata slovensko. Nekaj besed je Takeda Mitsuyuki že ujel. Nekaj japonskih je ujel tudi L. Smrekar, ki je svoje šolske počitnice spremenil v pravo trdo delo. Naenkrat je postal odgovoren za ... les, železje, za vse ... Pa ne samo on. Vrsta ljudi iz Kostanjevice in Krškega, ki jim ni vseeno, kaj se v teh dneh pri njih dogaja, je priskočila na pomoč organizatorjem Forme vive, simpozija, ki z deli, katera tu nastajajo, premaguje razlike v jezikih, ideologijah in ki išče dobro in lepo v človeku. P. BREŠČAK

Franceta Peterkoviča ni več med nami

25. julija nas je globoko prizadela nenadna vest, da se je pri izpolnjevanju službenih dolžnosti tragično in smrtno ponesrečil Franc Peterkovič eden najvidnejših kulturnikov in prosvetarjev-amaterjev v brežiški občini. Mnogi in neizmisljeni spomini nas vežejo na njega. Bil je z dušo in s telesom povezan z nami, bil je izredno prizadeven in delaven ter ni nikdar odrekal sodelovanju, četudi je bilo dostikrat težko z ozirom na njegovo službo. Najprej je pričel sodelovati na kulturno prosvetnem področju pri prosvetnem odseku prvotrajnega šolskega društva v Artičah, po osvojitvi pa je nadaljeval pri prosvetnem društvu »Oton Župančič« kot pevec in igralec. Prod nekaj leti se je vključil v DPD Svoboda »Bratov Milavceva Brežice.

no sodelovanje na dramskem in pevskem polju. Prav letos poteka 25 let, odkar je vstopil v naše vrste. Mnoge prijatelje ljudske prosvete in kulture je s svojim zborom spremljal na njihovi zadnji poti in se s tovariši posvajal od njih. Zelo radi smo ga imeli vsi, tako kulturniki in okolice, med katero je živel. Močno ga bodo pogrešali tudi pri Socialistični zvezi, pri Zvezi borcev, pri gasilskem društvu in povsod tam, kjer je pokazal vplive v zasebnem in v ugodnem delu. Bil je izredno spoštovan pri vseh. Zelo nam je še toliko težje, ker smo ga izgubili na tako tragičen način. Kako zelo je bil priljubljen v organizacijah, v katerih je aktivno sodeloval in med široko okolico, med katero je živel, je dokazal njegov pogreb. Razen poslovnih govorov sta mu v poslednje slovo zapela pevka abora iz Artič in in Brežice, pri katerih je sodeloval.

Ohranili ga bomo v častnem in hvalebnem spominu.

RADO DERNAČ

Zahvala Brežičanom iz Clevelanda

Podružnica Slovenske izseljenske matice v Brežicah je dobila iz Clevelanda iskreno zahvalo za lep sprejem mladih pevcev, ki gojijo slovensko pesem tudi onstran oceana. Njihova voditeljica Cecilija Valenčič piše, da so se otroci slovenskih staršev v naši domovini nadvse prijetno počutili in da so bili veseli pozornosti s katero so v Brežicah in drugod po Sloveniji spremljali njihov nastop. Otroke je posebno navdušil obisk brežiškega gradu, kjer so si ogledali Posavski muzej.

EUDEN CIUCA RAZSTAVLJA V KRŠKI GALERIJ

Kipar, ki bi bil lahko tudi pesnik

«Eugen Ciuca je eden izmed tistih kiparjev, ki se trudijo prikazati v goščini črnih linij, kar je v modernem kiparstvu tolikokrat razmetano: vsebino, obliko in snov. Namesto posameznih glasov želi, da se iz njegovih del čuje samo en edini glas: čisti in očarajoči izraz življenjskega mitosa.» Te besede, ki jih je o kiparju Ciuca, letošnjem udeležencu Forme vive v Kostanjevici na Krki zapisal kritik Eugen Schlierer, veljajo tudi za umetnikova slikarska se a ki jih je, kar jih je dalo letošnje ustvarjalno kostanjeviško okolje, razstavljal v petek 16. avgusta, v krški galeriji.

Eugen Ciuca je s svojo veliko ustvarjalno močjo, z zagnanostjo, ki je izraz nemirnega človeka, ki kar hlasta za novimi oblikami umetniške izpovedi, dal tudi letošnjemu kipaškemu simpoziju v Kostanjevici svojstven izraz: nenaodoma je nastalo tako veliko stvilo kvalitetnih del kot le malo, katero leto. Ciuca, ki je predvsem kipar, je prišel v Kostanjevico iz senčne Italije, domovine kiparjev, ki ga je, čeprav izhaja iz drugega kulturnega prostora, vnela za svojega. V Pontelungu pri Padovi je postavil kip Danieja, za katerega menijo, da je ena najbolj posebnih upodobitev tega velikega mojstra. Da se Ciuca hkrati izpoveduje tudi s sliko, ki sicer ni njegova dominantna, ni čudno. K slikarstvu

se nagiblje prav tako kot k besedi, ki jo je ukrlesal v Steber mojstri staršev.

V Krški galeriji se srečujemo s deli, ustvarjenimi v Kostanjevici. Tu se srečujemo s tipičnim romanskim koloristom v upodobitvah žene (študijske glave romanske kmetice 1-5, Dekle z rdečo roto,

Deklica z zlato ogrlico). Vrsta risb, narejenih s nekaj potezami, kaže na preplevano ustvarjalno slo tega plodovitega umetnika. Skratka: Ciucova razstava ni fragment kiparjevega dela, ampak nazoren vpogled v slikarska prizadevanja človeka, ki je sicer kipar, lahko pa bi bil tudi pesnik. P.b.

Razstavo slikarskih del E. Ciuce, odprl jo je Lado Smrekar, si je v petek zvečer ogledala vrsta kulturnikov iz Krškega in Kostanjevice. Na sliki: E. Ciuca (v sredini) s soprogo in kiparjem Vl. Stovičkom (Foto: Mirko Vesel)

Kaj pripravljata delavska univerza v Kočevju

V novom šolskem letu pripravljata delavska univerza iz Kočevja vrsto novih šol za odrasle. Predvsem bodo posvetili več pozornosti izobraževanju prosvetnih delavcev. Odprli bodo oddelke pedagoške akademije za razredni pouk, za katerega je že nad 25 prijav. Predavanja in izpiti bodo v Kočevju, predavatelji pa bodo s pedagoške akademije v Ljubljani.

Jesen se bo nadaljeval pouk na ekonomski srednji šoli, ki se je pričela lansko leto. Če bo dovolj prijav, bodo organizirali še prvi letnik. Nadaljevala se bodo tudi predavanja v delovodski šoli. To bo že druga generacija slušateljev v tej šoli. Prav tako se bodo nadaljevala predavanja za 16 slušateljev v gostinski šoli, verjetno pa bo DU organizirala tudi poklicno lesno šolo kot oddelke le-

soindustrijske šole iz Škofje Loke.

Za odrasle se bodo začela predavanja še v večerni kovinarski šoli. Spomladi je v prvi skupini uspešno končalo šolo 11 slušateljev.

V večerni osnovni šoli bo pouk za vse razrede od 5. do 8. Na tem področju imajo že precej izkušenj. Od slušateljev, predvsem mlajših, pa bi želeli malo več resnosti. V večji meri bi morala skrbeti za izobraževanje odraslih — zaposlenih tudi podjetja. Prav o izobraževanju na delovnem mestu, ne glede na stopnjo izobrazbe, je bilo zadnje čase v republiških in drugih organih že precej govora.

Razen teh šol za odrasle delavska univerza v novi sezoni organizirala tudi vrsto različnih tečajev in predavanj.

Komisija za sprejem in razpis delovne sile pri

Tovarni pohištva Brežice

razpisuje delovno mesto

PRIPRAVNIKA — konstruktorja v tehničnem oddelku

POGOJI:

srednja strokovna izobrazba lesne smeri ali druga ugovarjajoča srednja strokovna šola.

Osebnih dohodkov po pravilniku o obveznem sprejemanju pripravnikov.

Vloge z dokumentacijo pošljite komisiji za sprejem in razpis delovne sile Tovarne pohištva Brežice. Razpis velja do zasedbe.

TOVARNA POHIŠTVA BREŽICE

*Za Dolenjski List
od pisarnice
8.8.1968
Suvajarke
Toplice
Magnifico
Ljubljana
Saso*

Nogometaši Novega mesta se marljivo pripravljajo na bližnja tekmovanja. Takšnih trenutkov, kot ga vidimo na sliki ravno ne manjka. Le preko marljivih priprav se pride do uspehov (Foto: S. Dokl)

Nogometaši v prvenstvu zdaj z mladimi močmi

Novomeški nogomet doživlja že vsa leta po volni stalno krizo. Enkrat ni vodstva, drugič spet odpovedo igralci in tako se neslavna zgodovina ponavlja. Zda pa trdijo, da je spočil? Ivočili so novo vodstvo, ki je prišlo resno delati, dobili so tudi trenerja, ki bo kmalu abral 90 nogometašev. S temi bodo načrtno delali in skušali čez leta dati novomeškemu nogometu višjo črno. Morda bo zdaj krenilo na bolje? Rahličnost se težko pozdravi, morda pa bo v tem primeru izjema potrdila pravilo.

■ **Banko Rokсандić**, nekdanji aktivni igralec OFK Beograda in trener Kopra o celurnu Kamanika, je prevzel vadbno z nogometaši. Ker že delj časa opazujemo sestro deloz z mladimi nogometaši, nas je o tem zanimalo kaj več.

■ **Trener je povedal:** »Trenutno yadi 25 nogometašev s povprečno starostjo 19 do 20 let. Ti nogometaši bodo zdržali, ker so v glavnem že preživeli začetniški zdrila. Razen tega bomo imeli še 20 mladincev in 45 pionirjev. Ko bomo imeli toliko nogometašev, bomo čez nekaj mesecev izbrali ekipo, ki bo lahko uspešno igrala v manj zahtevnih tekmovanjih. Čez leta bodo naši apetiti nekoliko večji, o tem pa kdaj kasneje.«

■ **Ce bodo nogometaši nadaljevali s takšno vztrajnostjo kot doslej, res lahko pričakujemo novomeški nogometni preporod.**

ŠPORT

OD TU IN TAM

■ **NOVO MESTO** — Na teniškem turnirju za prvenstvo Novega mesta sodeluje 18 igralcev, ki so razdeljeni v dve skupini. V prvi je v vodstvu Jozef Spilhal s 4 zmagami pred Pavlom Uhom, ki ima 3 zmage. V drugi vodi Stane Lukšič, ki je zabeležil že 5 zaporednih zmag. (N. N.)

■ **SENOVO** — V povratni nogometni tekmi je senovski Radar gostoval v Šmarju pri Jelšah. Z visokim rezultatom 8:1 je premagal domače nogometaše. Boljši gostje so se hitreje znašli na sploščnem igrišču in s hitrimi ter uspešnimi napadi vneli pravo zmedo med vrste domačinov. Najboljši pri gostih je bil Gaser, ki je dosegel 5 zadetkov in s tem ponovno dokazal, da je odlični strelci. Druga dva zadetka sta dosegla Gabrijel II. in Brezovšek. (J. K.)

REPUBLIŠKO ŠAHOVSKO PRVENSTVO Penko med najboljšimi

Z republiškega šahovskega prvenstva za posameznike, ki je bilo od 4. do 16. avgusta v Ljubljani, sta se vrnila naša mojsrška kandidata prof. Igor Penko in Rudi Osterman. Kljub temu, da je na letošnjem prvenstvu igralo samo 12 igralcev, ne moremo znanjševati uspeha, ki ga je dosegel Novomešan Igor Penko z delitvijo 5. in 6. mesta. Rudi Osterman je tokrat igral izpod svojih sposobnosti in osvojil deseto mesto.

Kako komentira nastop Dolenjcev na republiškem prvenstvu in še nekatera druga vprašanja s tega področja, povedo odgovori, ki jih je dal našemu sodelavcu prof. Igor Penko.

— Kako komentirate letošnje republiško prvenstvo?

»Kljub temu, da je nastopilo samo 12 šahistov, moram potrditi, da je bil turnir zelo močan, saj so praktično nastopili najboljši. Manjkali so le Parma, Puc, Mušič in polovični državni prvak prof. Stupica.«

»Prvi večji uspeh sem dosegel pred štirimi leti, ko sem osvojil naslov mojsrškega kandidata in visoko uvrstitev na republiškem prvenstvu. Druga pa zdaj, ko sem potrdil kandidaturu in si pridobil pravico sodelovati na prihodnjem republiškem prvenstvu brez predhodnih kvalifikacij. Rudi Osterman, ki je v trenutni krizi, je igral izpod svojih sposobnosti. Pozna se mu, razno tako tudi meni, da igralci s 'periferije' nimamo dovolj močnih turnirjev, kjer bi si pridobivali prepotrebno rutino in ostrino. Če nam pade sektra v med — je uspeh, sicer delivno neuspeli. Osebnost sem dosegel tisto, kar sem si želel — potrdil sem kandidaturu in za nameček še plizna na republiško prvenstvo.«

— Kaj je treba storiti, da bosta z Rudijem segla se po boljših mestih?

»Nujno je organizirati letošnji dva močnejša šahovska turnirja na Dolenjskem; bila naj bi v Kočevju in Novem mestu. Razen tega morava še sama 'piliti' teorijo in biti na tekočem z vsimi teoretičnimi novostmi. Skratka: imeti moramo možnost, da se srečujemo z močnejšimi šahisti in tako prebolevamo 'otroško bolezen'.«

— Kako je s šahom na Dolenjskem?

»Šah se je pravej razvil, zlasti med šolsko mladino. Kočevje je po dejavnosti trenutno pred Novim mestom, pojavljajo pa se tudi drugi centri: Krško, Brežice, Črnomelj, Krnjevci, Sevnica itd.«

— Kljub temu, da je prognoziranje zelo nevaležno opravilo, skušajte ugotoviti, kdo so trenutno najboljši šahisti v Sloveniji oziroma na Dolenjskem?

»V Sloveniji Parma, Puc, prof. Stupica, Planinc in Bajec. Na Dolenjskem razen Rudija in mene še Sunjčič, Škerjanc in Ivič. Med mladimi pa mnogo obstajajo republiški prvaki Tone Praznik iz Kočevja.«

— Kako ocenjujete svoj in Ostermanov nastop?

»Svoj nastop ocenjujem za zadovoljivo, Ostermanov pa za slab.«

— Kako sta igrala?

IGOR PENKO:
Dobil z: Bračkom, Ivajčerm, Saradjenom in Mihevtem
Izgubil s: Planincem, Čude manom in Longejem
Remiziral z: Jelčnom, Ostermanom, Ačkoom in Bajcem

RUDI OSTERMAN:
Dobil z: Ivajčikom in Saradjenom.
Izgubil s: Planincem, Bračkom, Ačkoom, Bajcem in Longejem.
Remiziral s: Penkom, Mihevtem, Jelčnom in Čudermanom.

Končni vrstni red: 1. Planinec 8,5 2. Bajec 8 3. Jelen 7,5 4. Longar 6,5 5. Do 6. Čuderman in Penko 6 7. Mihevc 5,5 8. Bračko 5 9. Ivajčič 4,5 10. Osterman 4 11. Saradjen 2,5 in 12. Ačko 2 točki.

■ **VEVCE** — Tu je bil 18. avgusta mednarodni pionirski plavalni dvoboj med reprezentancama Julijske krajine in reprezentanco Slovenije. V reprezentanci sta nastopila tudi plavalca Celulozarija Igor Turk in Nevenka Jenkole. Reprezentanca je premagala goste s 84:80. Igor Turk je dosegel nov republiški rekord za mlajše mladince na progi 200 m prosto s časom 2:39,0. Nevenka Jenkole pa je bila na 50 m delfin druga s časom 36,0. V štafeti, ki je zmagala, je Nevenka svoj del proge preplavala s še boljšim časom 35,7 sekund. (L. H.)

■ **CELJE** — Vaterpolisti Celulozarija so odšli predčasno iz Celja, ker niso hoteli odigrati preostale prvenstvene tekme s Koperom, ki je prispel na tekmovalno mesto s enodnevnim zamudom. Zamuda gre na rovač PK Neptun iz Celja in tekmovalne komisije pri plavalni zvezi Slovenije. Plavalni klubi niso dobili točnega datuma pričetka tekmovanja, zato je prišlo do neljubega spodrsljaja. Ker so vsi Celulozarije vaterpolisti zaprosili, bi s svojo odsotnostjo naredili neopravičen izostanek z dela, s čimer pa se vodstvo kluba ni strinjalo. (L. H.)

■ **METLIKA** — V prijateljskem kosarkarskem srečanju, ki je bilo preteklo soboto na igrišču pri tovarni Komel, so kosarkarji Novega mesta povzeli neuspešne domače igralce z rezultatom 122:29. (L. L.)

■ **NOVO MESTO** — Komisija za šah pri občinski zvezi za telesno kulturo pripravlja večji šahovski turnir, ki bo v Novem mestu od 23. novembra do 1. decembra. Na turnirju bo sodelovalo 12 igralcev: 6 profesionalcev oziroma 6 mojsrških kandidatov. Od Dolenjcev bodo povabljeni na turnir: prof. Penko, Osterman, Gornik, Škerjanc, Ivič in Sunjčič, Razen teh pa so povabljeni še mojsrški kandidati iz Maribora, Ljubljane in Zagreba. (V. V.)

■ **DOMŽALE** — Na soosmišnem šahovskem turnirju za Herin-Zupančičev memorial, ki bo od 21. septembra dalje, bo od Dolenjcev igral mojsrški kandidat prof. Igor Penko. (B. B.)

■ **KOČEVJE** — Od 19. do 31. avgusta tebe v Češkem Brodu na Češkoslovaškem mednarodni šahovski turnir igralcev, ki so rojeni leta 1950 in mlajši. Razen Ljubljancina Tomislava HAIKA nastop, tudi 15-letni Stane Podkoritnik iz Kočevja. Ta dva šahista boosta edina jugoslovanška udeleženca turnirja. Udeležba Podkoritnika je veliko priznanje kočevskemu šahu za uspehe zadnjih let; kakor tudi Ivanu Staniću, predsedniku šahovskega kluba Kočevje, pod vodstvom katerega je šahovski klub dosegel do sedaj največje uspehe. (S. I.)

■ **BRATISLAVA** — Jugoslovani smo razen svetovne rekorderek v teku na 60 m Vere Nikolić, ki je pred kratkim postavila svetovni rekord v Londonu s časom 2:00,5 — dobili še evropsko rekordko Mirjano Segri. Mirjana je na plavalnem dvoboju med Jugoslavijo in Češkoslovaško postavila nov evropski rekord v plavalni n. 200 metrov prosto s časom 2:10,2. (N. N.)

■ **NOVO MESTO** — To nedeljo se pričnejo prvenstvena tekmovanja v II. republiški odbojarski ligi. Vse tri dolenjske ekipe, ki sodelujejo v tem tekmovanju, bodo gostovale: Kočevje v Bohinjski Bistrici, Trebnje v Bovcu in Novo mesto v Kamni Gorici. (J. P.)

■ **NOVO MESTO** — Na prednem atletskem mitinju mladih atletov AK Novo mesto, ki je bil prejšnji teden, so atleti potrdili dobro pripravljenost pred republiškim prvenstvom za mladince, ki bo v petek in soboto v Celju. Zlasti uspešni so bili Jakšičeva v teku na 60 metrov s časom 8,2. Zagorčeva v kopju in krogli (34,90 metra in 9,08) ter Froljeva v daljnji s rezultatom 4,39 metra. Pri fantih sta svoje osobne rekorde postavili Vreša Vranč in dlečni s rezultatom 38,70 in Branko Suhj v kopju s metom 56,81 m. Dober rezultat je zabeležil tudi Franci Kristan v višini z rezultatom 1,65 metra. (J. T.)

■ **NOVO MESTO** — Na republiškem atletskem prvenstvu za mladince, ki bo v petek in soboto v Celju, bo nastopilo 12 atletov AK Novo mesto: Ivica Jakšič, Vesna Saje, Kaja Močnik, Danica Ferfolja, Tatjana Gavrova, Marjeta Pučko, Meta Zagorc, Kosića Vica, Franci Kristan, Branko Suhj, Peter Šimčič in Marjan Hribernik. Največ možnosti za uvrstitev v republiško reprezentanco imata Kosića Vranč in Meta Zagorc. (C. V.)

■ **NOVO MESTO** — V petek popoldne se prične odprto teniško prvenstvo Novega mesta. Razen domačih igralcev so na turnir povabljeni igralci iz Ljubljane, Celja, Kamnika, Brežic in Krškega. Turnir se prične ob 15. uri, prijave pa bodo sprejemali ob 14. uri na igrišču. Zmagovalec bo pr. uri v trajno last lep pokal. (J. J.)

■ **BRATISLAVA** — Franc Car go, plavalec Celulozarija, je na mednarodnem plavalnem dvoboju med Češkoslovaško in Jugoslavijo v Bratislavi dosegel nov republiški in državni rekord za mlajše mladince na progi 1500 m prosto. Čas 18:39,4 je le za 6 desetink sekunde slabši od republiškega Člarskega rekorda, ki ga ima Lada Brinovec. Ker bo Car go letos še plaval na tej progi, bo ta republiški rekord prav gotovo urušil. (L. H.)

IGRAČE

Najboljša igraka: HRANILNIK!

Že otroci naj se mimogrede nauče varčevati in v igri bodo spoznavali življenjsko resnico: zrno do zrna pogača, kamen do kamna palača! Tudi vi lahko dobite hranilnik za svojega otroka pri

Dolenjski banki in hranilnici

v **NOVEM MESTU** in njenih poslovnih enotah
v **KRŠKEM, TREBNJEM** ali **METLIKI!**

NE POZABITE:

Dolenjska banka in hranilnica v Novem mestu je lani avgusta zvišala obrestne mere: za navadne vloge na 6,50%, za vezane vloge do 8%! — in ne pozabite tudi na ugodne obresti za sredstva na deviznih računih občanov, za katera plačuje banka od 4-6 odstotkov v devizah, razen tega pa dodatno še od 1,5 do 2,5 odstotka v dinarjih!

Duh nesrečne Veronike je še živ

Na mogočni, nedostopni skali visoko nad Kočevjem je kot orlovo gnezdo v sivi davni čepel grad, ki ga po njem lastniku je danes imenujemo Pridrištajna. Zanimljivo je ari v dolino pod seboj, česko mi pa kaj more, mudi, mogočnemu... Kljub temu so mu bili v 16. stoletju kos uporni lmetje, srd Hermana Čeljskega nad sinovo neposlušnostjo pa ga je povsem razdeljal. Minila so stoletja, minili so časi moči in slave in od nekdanje mogočnosti je ostalo nekaj skromnih ostankov, nekaj zidovja, poraslega s drevmi, krmčevjem, koprivami. Ostal je še spomin nanj in nekdanje čase!

In prav to, spomin na tiste dni, spomin na nesrečno Veroniko, ki je tu morda preživela svoje najlepše in najlepše trenutke, je pred leti pritrignil, osvojil s svojo čarobnostjo Franceta Cankarja iz Kočevja. Z več let si ob vsa-

»Tu so bili nekoč graščakovi hrami, pripoveduje tov. Cankar. »Vse to bova z Ivekom odkopala, kasneje pa bo tu razgledna ploščad, v nadstropju muzejček... Seveda bo potreben za obiskovalce tudi bife, brez tega ne gre... In razgled, kako čudovito...« (Foto Grivec)

kem lepem vremenu zavzeto grize kolena v strmine nad mestom, pri čemer ga ne moti niti sedem nadelnih križev. Pridrištajna je zapisal svojo dušo muzealca. Spominjati se njegove izredno natančne kronike gradu, v kateri je abral vse, kar je o njem zna-ega...

Potem je vzel kramp in lo-palo in se lotil dela, katere-mu se je morda marsikdo pri-zanesljivo nasmehnil. Edina pomoč mu je prav tako zav-zeti ljubitelj gradu Ivan Hiti, gradničar iz Kočevja. Skupaj rajeta po rusevinih, čistih, pazita, se jezita nad bresvst-neži, ki uničujejo, kar onadva postoritja vse, kar izkopljeta, skrbno odneseva v dolino, oči-stita in shranita. Najrazličnej-ši črepiji in žebelj se je nabralo že za lep muzej. Se-da krajšo Cankarjevo stano-vanje lepo očiščeni in raz-vrščeni, in čakajo dni, v ka-tere oba trdno verujeta, ko se

bodo spet preselele na grad, v njihov muzej.

razvaline za turiste niso pri-vidne. Sele ko bo vse ureje-no, lahko pričakujemo večje zanimanje za nekdanji dom Veronike z Desencij. Njen duh, njen spomin skušata ljubite-lja starin Cankar in Hiti obu-diti, približati ga nam vsem. Za to pa potrebujeta pred-vsem pomoč. In razumevanje.

F. GRIVEC

Ribniški „Urbani“ na Japonsko

Med vseni ribniškimi spomniki zbuja največ pozornosti miniaturni krošnjariji Urbani, ki jih izdeluje Herman Urbanič. Lepe figure s krošnjo opranih Urbanov so znane ne le v naši ožji do-movini, pač pa tudi preko nje-nih meja. Posebno letos je odromala na dolgo pot v tu-žino že precej Urbanov, tako reklo po vsem svetu. Nekaj so jih prodali celo na Jap-on-sko. Zal izdelovalec ne more zadovoljiti vseh povpraševal-cov.

Dosedanje kazni ga niso izučile

Ciganu Matiji 2 leti in pol strogega zapora

Matija Brajdič-Hocevar, go-zdni delavec z Rebrji pri Žužemberku, je star znanec sodišč, vendar ga dosedanje kazni niso izučile. Spet je zgrozil več vdomov, zaradi katerih se je moral prestati kratkim zagovajat pred o-krožnim sodiščem v Novem mestu.

Matiji so dokazali, da je ponovi od 24. na 25. decem-ber 1964 v Podlipi vžrel v zaprti hišo Marije Gasper-šič. Na oknu je razbil šipo, se splazil v notranjost, a no-žen odprl omaro in vzel 880 din.

28. marca lani pa je v Rde-čem kalu vdrl v zaklenjeno hišo Vinika Kastelca ter v spalnicah jabskal iz več

Dolenjci na Gorenjskem

Na letošnjem Gorenjskem sejmu, ki je bil od 2. do 13. avgusta v Kranju, je razstav-ljalo bolj malo dolenjskih proizvajalcev. Največ zastop-nikov je dala Mirna, kar tri. EMI — tovarna nalivnih pe-res, kemičnih svinčnikov in embalaže ter DANA sta svo-je izdelke razstavljala in pro-dajala na samostojnih raz-stavnih prostorih. Razna dru-ga področja so zastopala še nekatera dolenjska podjetja, med njimi: POGORJE Sent-jernej, MIRNO tovarno šival-nih strojev, LABOD Novo me-sto, TRIKON Kočevje, LIŠ-ČO Sevnica, BETI Metlika in tovarno pohištva Brežice.

Ni šala!

Jugoslovanski Olochemerie. — Na Korčul so sredi turis-tične sezone slavnostno od-pril nov turistični objekt: javno stranišče, sicer na starih temeljih, toda vendar-je tako novo, da je bilo or-ganizirano vse, kot se spo-dobi: proslave z glasbo, le-paki, vabiti v tujih jez-ikah, s trakom, škarjami ter z botrom (za moški del) in butro (za ženski del). Pokro-vitelj krajevna skupnost.

Najlonski plašč v 42 minutah

V Akmotiu bodo začeli v kratkem izdelovati naj-lonske ženske in moške dešne plašče v sedmih različnih barvah. 104.700 plaščev bodo izdelali za Avstrijo, nekaj sto pa tudi za domače tržišče. V po-ljskuni proizvajalci so usotvorili, da bodo potrebovali delavke za izdelavo enega najlonskega plašča, ki bo stal na domačem tržišču približno 45 din, le kakih 42 minut.

Blago za plašče so uvo-zili iz Italije, ker je ta surovina prazvprav dva-krat cenejša kot doma.

NE HODI DOMOV BREZ PAVILONIA

(Iz DOLENJSKIH NOVIC — 22. Avgusta 1918)

Počitniška trojica mladih brežiških ribičev. Mlki Rainer (levo) in Miran Umek (desno) sta v Savi, nasproti Vodnega gospodarstva na Catezu, ujela 115 cm dolgega in 9,5 kg težkega soma. Pošteno sta se mučila, preden sta ga izvelela na suho. (Foto: Baškovič)

Oglašujte v DL!

NEMŠKA DEMOKRATIČNA REPUBLIKA
POLJSKA
PRAGA
ZVEZNA REPUBLIKA NEMCIJA
AVSTRIJA
ČESKOSLOVAŠKA S. R.
L. R. MADŽARSKA
BUDIMPEŠTA

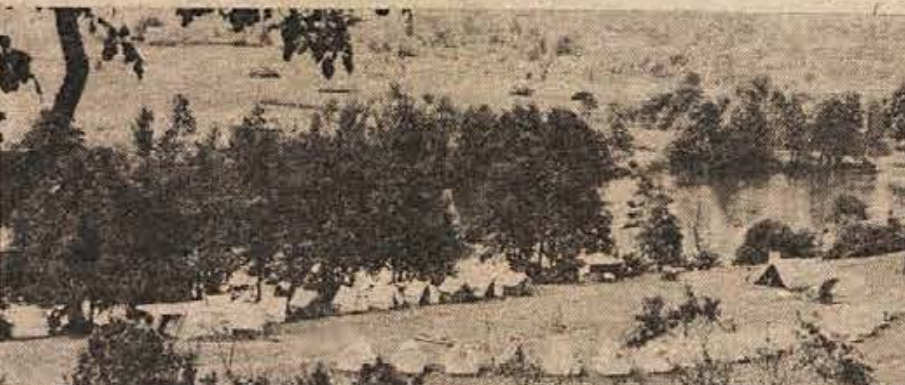
BRADLOM VESOLJU
RAZUMEM PRIJATELJI HVALA IN... NA SVIDEKITE!

Najstarejši Semečan je Movrnov ata v 99. letu

Movrnov oče je bil rojen 17. septembra 1869 na Creš-njevcu pri Semicu. Iz Creš-njevca je hodil v osnovno šolo v Semic in dokončal tri razrede. Učil ga je učitelj sicer in Dalar. Tu časa je prišel na šolo tudi prva učiteljica. Toda ni dolgo učila, ker se je poročila z nekim baronom, z ena-čkoma gradu nad Semicom. Ko je bil Movrnov star 22 let, je šel v vojaški rok v avstroogrske vojski in sicer v 17. regimentu v Ljubljani. Nastanjen so bili v cukrar-ni. Bil je v enoti rezervistov, ki niso bili za redno vojsko; služil je le nekaj mesecev.

Prvo svetovno vojno je prebil na fronti v Tirolah, nazadnje okoli Monte Gra-pe pri Rasaju, kjer sta mu od mirata zamrzili nogi. Re-ke je, da je bila to strahovi-ta vojna. Se v Avstroogrs-ki je pameraval potovati v Ameriko, ker je bilo to ta-krat zelo moderno, vendar so ga ne meji prišli, v dru-go pa ni več polzkusil. V drugi svetovni vojni je bil sam dotra in sam opravljal vsa dela. Sina sta bila nam-reč v NOV in sta prišla le redko domov. Ko so enkrat prišli prilizani, da bi jim posodili rolo in voz za pre-voz mučije in obleke, jim volov ni zaupal in je šel ra-je kar sam z njimi v Stare Zagre in nazaj.

Danes prebiva v Vapli va-si v dokaj dobri hiši, ki jo je zgradil sin Franc. Predno sem stopil k očetu, samo se pogovoril s sinom, kako se je počutil, kaj ga je bolelo, kaj mu je bilo težje. Dobil je še dva otroka, ki sta že umrla. Dru-ga žena Rozalija mu je dala tri otroke, od katerih je hčerka Mica že umrla. Včasih je bil daleč mook-li man kot dober tesar in še danes suče v svojih ro-kah plankočo. Pred krat-kim je stesal ves les za hlev in popravilo skednja. Opravlja tudi manjša dela okoli kmetije in krmi živa-no. Pravi, da se kar dobro počuti in da se mu je celo snih popravil. S sinom in

Cepprav je letos muhasto vreme, viniški kamp ni nikoli prazen. Pred kratkim so tu razpeli 30 šotorov tabornik odreda »Zeleno zlato« iz Zaleca. Pod platenimi strehami so prečeli dvanajst letih počitniških dni, spoznali so nove kraje in ljudi, ki so jim nudili vso potrebno oskrbo in gostiljube (Foto: Bla Bačar)

Čarovnice v dobi atomov in osvajanja vesolja

Na Zahodu cvete »črna magija«

Ne smemo zameriti našim davnim prednikom, ki so živeli v strahu pred naravnimi pojavi in prošili za pomoč, usmiljenje in zavestišvo bogov, čarovnic, peklenščkov in različnih drugih dobrih in hudobnih duhov. V želji, da bi odkril skrivnosti in dogajanja v svetu okrog sebe, doumel vzroke in posledice, se je človek v sebi stalno bojeval med stvarnostjo in fantazijo. Vera v nadnaravne moči, ki so baje navzoče v stvareh, v delu in v pojavih, se je vendar morala vonomer in vztrajno, iz stoletja v stoletje, umikati odkritjem znanosti.

Celo krščanstvo, dolga stoletja najmočnejša vera v Evropi, je sprva razlagalo, da je vera v »hudobne moči« ostank mnogobolstva. Kasneje je množični obratim s »čarovnicami« in »demoni« uporabila Cerkev zate, da si je nasiljem in demagogijo lahko ohranila popolno oblast nad neomikanimi in zastrašenimi verniki, da je docela obvladala njihov razum in uničila vse, kar je oviralo krepitev duhovske vladavine. Cepprav je Cerkev s svojo močno organizacijo podpirala praznovanje, je bilo to nazadnje le premagano in odprla so se široka obzorja razvoja znanstvenega, materialističnega pojmo-vanja življenja, ki nas ubadja. Dejali bi da vse to že davno spada samo še v zgodovino. Na zalost pa ni tako.

Ravno v času, ko se Sovjeti in Američani pripravljajo za nova osvajanja vesoljskega prostora, ki je ukročena jedrska energija in vprežena v človekovo službo, pravijo v Zahodni Nemčiji, da čarovnica ponoiči zažala usamelega popotnika in ga priganja, da dirja kot vravec...

Zelo porazna in skrb vzbujajoča je statistika o tem, kako je danes v tako imenovanih civiliziranih deželah razvito praznovanje. Vedeževalke, lažni zdravniki, astrologi, spirittisti in stotine drugih šarlatanov zasluži tudi po ne-

Češki sosede

Zemljevid kaže Českoslovaško in njene sosede, desno zgoraj pa vidimo lego te države v evropskem prostoru. V času, ko zaključujemo to stran (v sredo okoli 12 ure), še niso znane vse podrobnosti o tasedbi Českoslovaške po silah 5 držav varšavskega pakta. Ves svet pa je ostrmel sprito cepzanju neodvisnosti in državne samostojnosti ČSSR.

Položaj je skrajno napi.

Slika nam nazorno prikazuje, kako si je srednjeveški človek v sanjah predstavljal čarovnice

kajkrat več kot zdravnik, inženirji ter drugi strokovnjaki in znanstveniki. Horoskopi večajo naklade časopisov, lekarne pa v gongji za zaslužkom prodajajo kar javno praške poseušenih plaščev.

Tudi pri nas je praznovanje še danes močno prisotno v vsakdanjem življenju. Pa ne samo v zaostalih krajih in med neomikanimi ljudmi, ampak si je priborilo pot celo v nekatere naše časopise in revije. Kaj je drugega horoskop, ki ga vztrajno objavljajo tudi nekateri slovenski časopisi, kot najnavadnejša vera v nadnaravne moči, v usodo in prihodnost, ki jo določajo »zvezde«? (»Bitka« za naklado pa tudi ni kar tako, kajne?)

Razen gesla, da je boj proti praznovanju boj za človeka in je sposoben premagati naravo in sam usmerjati svoje življenje, je znani sovjetski učenjak V. I. Ostrovski dal v svoji knjigi skoraj celotno zgodovino verovanja v nadnaravne moči. Za naše bralce smo iz te zanimive knjige pripravili kraji izveček in posvetili pozornost predvsem praznovanju, ki vlada tudi še danes. Naš namen je, da seznanimo bralce s tragičnimi in pa tudi komičnimi doga-janji zaradi praznovanja in tako vsaj malo prispevamo v bolju proti ostankom tega zla, ki tlačí še mnoge ljudi okrog nas.

KAJ SO PRED 50 LETI PISALE

DOLENJSKE NOVICE

»Beračiti vendar ne more, krasti ne sme!«

■ IZ UCITELJSKIH KROGOV — Go-vorilo in pisalo se je mnogo o bednem učiteljsstvu. A vse je kot bob v oteno. Naj-manj 20krat smo že brali o draginskih dokladih, a zdaj imamo avgust in doklade še ni.

Pa govore o stanovskih gorečnosti in o idealih. Učitelj naj službuje iz ljubezni do mladine. Naj bi oni gospodje, ki sanjajo o idealih in tako dalje, menili za nekaj mesecev z učiteljem! Bomo videli, koliko bo ustalo gorečnosti, govoriti je lahko, če je vsega v izobilju. A učitelj, kako naj bo goreč? Zjutraj, s prvim pogledom v novi dan, se zbude tudi nova skrbi. Od prej-njega dne je pa še starih dovolj.

Poglejmo na kratko v življenje učitelja, učiteljice. Prvega dobi svojo spiacor, za definitivno učiteljico (ker teh je sedaj več kot učiteljev) je to 102 K 63 v. Komaj prejme te rveve kronice in jih s pol pogle-dom pogleda, že jih ni. Račun je sestav-ljen v hitrih besedah. Mleko, kosilo — in denarnica je prazna. V najboljšem slučaju ostane nekaj kronic v žepu. Zdad pa je še treba kupiti drva, čevlje, obleko in sto malenkosti, na katere še človek ne misli ne. Kaj prosijata drugega, kot da se za-dolbi. Beračiti vendar ne more, krasti ne sme. Če se zadolži tudi noče, mora stradati, počasi greti mrzlo peč in krpati sta-ro obleko.

Učitelju z družino je tem huše. Ziveti naj bi moral stanu primerno, a še bera-čko ne more. Pri vsem tem naj pa opravlja svojo službo vestno in vztrajno — v lačnim želodcem in morebitnih skrblni v

duši. Bog ne daj, da bi impustil kako malenkost pri uradnih spisih; to je pregreha, ki je gospodje nadzorniki ne pozabijo tako hitro.

Se prevec idealno je učiteljsstvo, tako idealno, da je, oprostite — še neumno. — Delavec se postavi in stavka, če se mu vidi, da je zaslužek premajhen!

■ MLINSKE IZKAZNICE SO PRAVA NADLOGA ZA KMETA — Čestokrat niti čusa nima, da bi nesel žito v mlino. Do-stikrat pomete gospodinja zadnji prah moke iz predala, predno je kolo nese v mlino. In potem še tekavica ni v redni, ali teži pri županu. Potem nam nabejo pa še zapreti mlino; tako naj nosi kmet bog-vekm svoje žito.

■ IZ SEMICA — Mnoge v naši fari je zadela še ma nesreča, bolezen pri praš-činu. Mnogim gospodarjem je pobrala vse, na Brezovi rebrji sta v celi vasi ostala le dva pri življenju. Ali bodo tem, ki so tr-peli tako občutno škodo, kaj povrnili ško-do tisti, ki znajo tako dobro rekvirirati, ali jim bodo jeseni morda preskrbeli masti?

■ UCITELJSKO NOVOMESKEGA OKRAJA brez različne političnega mnenja se vabi v svrhu razgovora in enotnega po-stopanja glede na nabavo živi, obleke in obuvala na prijateljski sestanek. Ki bo v torek, dne 27. avgusta t. l. ob 11. uri v stari gimnaziji v Rudolfovem. Osebnost se ne bo nihče vabil. Ker je sestanek važen za vse učiteljske in se bodo storili važni ukrepi, se vabi vse učiteljske, da se se-stanaka zamejijo udeležiti. — Sklicatelj: Matko — Kozelj.

Komaj čakajo na začetek prvenstva

Brežičani imajo kar 34 rokometišev — Priprave kot malokdaj doslej —
Trenar Darko Šetinc upa na najboljše

V nadejo se bodo pričela tekmovalna v moški republiški rokometni ligi, sedem dni zatem pa bodo zaigrali še dekleta. Brežičani imajo tudi v tej sezoni v obeh ligah svoje predstavnike. Ze od juljskih dni vodi obe ekipe trener Darko Šetinc, kateremu smo zastavili nekaj vprašanj:

— Kako tečejo priprave na novo rokometno sezono? — Obe ekipi vadita petkrat na teden, približno po dve uri na dan. Vsi igralci in igralke trenirajo zelo resno, pretekli teden pa so s prostovoljnimi delom uredili tudi tribune za gledalce. V okviru priprav sodijo tudi prijateljske tekme; doslej so fantje že igrali doma z ekipo Braunschweiga in izgubili 25 : 18, vendar sem ob tem preizkusil prav vse igralce, zato poraza ni jemati preveč tragično. V dogovoru smo še z vicešampionom Evrope Zagrebom, ter Metalcem in Medveščakom iz Zagreba. Le ob težjih naspotnikih se bodo mudi igralci prekalili in spoznali taktične posebnosti ekip. Dekleta bodo igrala po dve tekmi s Steklarjem iz Hrastnika in ekipo Vrapč pri Zagrebu.

— Imaš na voljo dovolj igralcev in igralke? — Še nobeno sezono doslej nismo imeli prijavljenih to-

liko tekmovalcev! Pri fantih imamo trenutno kar 21 igralcev, pri dekletih pa 13.

— Bi lahko imenoval vse igrače, s katerimi resno računataš? — Pri moških trenirajo: Bergles, Mars, Dolenc, Požar, Rovar, Svazič, Avsec, Stangelj, Bosina, Lipelj, Trajković, Pavlič, Kulešnik, Zbontar, Novak, Zivič, Lokar, in Zore, iz JLA pa se bosta kmalu vrnila še Bršec in Kostanjšek. Pri članicah pa računam na Bobnarjevo, sestri Zorko in Mišič, Bužančičevo, Molarovo, Lesovo, Kolarjevo, Slakovo, Bahovo in Zagode.

Na Dolgem polju odličen hmelj

Hmeljišča kmetijskega in trgovskega podjetja AGRARIA so te dni spet oživila. Hmelj je dozorel in ga obira okoli 150 stalnih obralcev. To so okoličani in prebivalci Hrvaškega Zagorja. Obralce iz Čerkelj, Velike Doline in Sobenja vasi dovažajo na delo z avtobusi. Letošnji pridelek je izredno kakovosten. Obralci naberejo precej več kot lani, to pa se jim pozna tudi v žepih. Za škaf hmelja plačajo obralcem 1,80 din.

Drogerija tudi v Brežicah

V sredo, 14. avgusta, je trgovsko podjetje KRKA odprlo nov lokal. V njem prodajajo kozmetične izdelke in otroško konfekcijo. V Brežicah so dobro založeno trgovino za tovrstno blago pogrešali, zato se je marsikateri kupec odpejal v Krško ali Zagreb. Če bo izbor odsej tudi doma enak izboru drugod, to ne bo več potrebno.

Drogerijo so namestili v preurejenem lokal, v katerem so včasih prodajali tekstilno blago. To trgovino so preselili v bivše upravne prostore v isti zgradbi.

Obljube drugih je težko izpolnjevati

»Navozite nam vendar objubljeni gramoz na cesto!« se pritožujejo občani zdaj tu, zdaj tam. Že zdavnaj bi morali priti na vrsto, zato se čutilo ogoljufane. Cestna služba pa ima drugačen vrstni red. Ni rečeno, da je pravilen, toda če ne izpolnjuje obljub funkcionarjev, letijo očitki le nanjo.

— In če inšpekcija zapre majav most, je prav tako zamerljivo, kako je z denarjem za popravila? se užaljeno oglašajo prizadeti.

tovo. Upam, da bo lahko spet zaigrala odlična vratarica Božičnikova.

— S kakšnimi željami boš obe ekipi popeljal na prvenstvo?

»Predvsem želim to, da se obdržimo v republiški ligi, seveda v zgornjem delu lestvice.«

V. Podgoršek

Turistična vzgoja že za 1969

Občinska turistična zveza v Brežicah bo pripravila skupaj z delavsko univerzo vrsto seminarjev za zasebnike, ki oddajajo turistične sobe. V njih naj bi se ljudje seznanili z vsemi podrobnostmi, ki spadajo med turistične usluge. Posebno pozornost bodo posvetili tudi pripravljanju domačih jedi in lepemu serviranju. Upajo, da bodo na ta način lahko dvignili raven turističnih uslug na zasebnem področju, ki je bila doslej prenizka.

V prihodnjem letu bodo za izobraževalne namene porabili verjetno milijon Sdin.

Več skrbi za lokale!

Te dni pregledujeta tržna in sanitarna inšpekcija gostinske obrate na področju brežiške občine. Pri tem ugotavljajo, da je še vedno nekaj lokalov, kjer ne spoštujejo vseh potrebnih predpisov. Zazeleno bi bilo, da gostinec sam skrbi za odpravo pomanjklivosti v svojih lokalih in se tako izognejo odličnim in priljubljenim, ki jih v takih primerih izdajata tržna in sanitarna inšpekcija.

Pozdrav tržaškimi prosvetnim delavcem

V ponedeljek, 19. avgusta, je prišlo v Čateške Toplice 30 slovenskih učiteljev in profesorjev tržaških osnovnih in srednjih šol. V zdravilišču obiskujejo 10-dnevni seminar, ki ga prireja zunje sekretariat za kulturo in prosveto SRS. Predavajo jim ugledni slovenski pedagogi in kulturni delavci. Sloveca otvoritev seminarja je bila v torek dopoldne, udeležili pa so se je tudi republiški predstavniki Franček Kos, Albert Zornada, prof. Stane Mihelič in ravnatelj brežiške gimnazije prof. Marjan Ogorič.

Tržaški prosvetni delavci si bodo med seminarjem ogledali tudi Formo vivo in Gorjupovo galerijo v Kostanjevici, obiskali bodo Kumrovec in šli na krožno potovanje po Štajerski. — Dragim in uglednim gostom s Tržaškega želimo med nami prijetno bivanje!

Brežice: javne razprave o kmetijstvu

Krajevne skupnosti, sindikati, Socialistična zveza, občinska skupščina in strokovnjaki iz kmetijske stroke v brežiški občini se bodo vključili v javno razpravo o razvoju kmetijstva v Sloveniji. Teze o tem je objavil Kmečki glas. V republiški skupščini bo kmetijstvo na dnevnem redu 15. septembra, zato bodo morali v občinah pohiteti z razpravami, da bodo do 10. septembra lahko posredovali predloge in drugo gradivo delovni skupini poslancev, ki preučuje te stvari. V izrazito kmetijskih območjih občine bodo medtem sklicali več razgovorov s kmeti.

Guestje, med njimi sta bila tudi predsednik občinske skupščine Krško Stane Nunčič in komandant cerkljanske garnizije polkovnik Karel Jordan, ki so si v spremstvu kostanjevskih jamarjev, ogledali jamo, so bili presenečeni nad lepoto kapnikov in drugimi zanimivostmi jame (Foto: M. Vesel)

Hotel SREMIČ - turizem v malem

Neizkoriščene zmogljivosti, visoke dajatve, strah pred neodgovornimi investicijami — to so težave, s katerimi se ubada kolektiv krškega »SREMIČA«

Kljub glavni sezoni je v hotelu Sremič v Krškem zasedenih povprečno nekaj manj kot polovico sob. To je v skladu s splošnim stanjem turizma v Krškem, ki vse pramalno izkorišča še tistih nekaj možnosti, ki jih ima.

Skupna značilnost gostov, ki se ustavljajo v hotelu, je ta, da so prehodni gostje. Prenočijo, ostanejo kvečjemu kakšen dan in gredo naprej. Ne pritožujejo se nad postrežbo, sobami in podobnim. S tem so v glavnem zadovoljni. Očitno pa je, da v Krškem ne najdejo nič takega, kar bi jih za daljša pritegnilo.

Ker v najbližji okolici Krškega iz dneva v dan narasča število gostinskih in turističnih objektov, je Sremič vsak dan v manj zavidanja vrednem položaju. Zaradi visokih dajatve (odvaja eno šestino svojega bruto prometa) kolektiv nima sredstev za dodatne investicije, čeprav bi bile skoraj nujne. Notranje rezerve so v glavnem izkoriščene, s čemur pa raje ne gredo do zadnjih možnih mej.

Ustava pred občani

S tezami za spremembo ustave bodo v krški občini seznanili vse prebivalstvo. Izvršni odbor občinske konference SZDL je o tem sklepal na seji 15. avgusta. V razpravo se bodo vključile tudi sindikalne podružnice.

Gospodarska moč — merilo za nagrade

Občinska skupščina v Krškem je na seji 26. julija določila kriterije za nagrade predsedniku in sodnikom občinskega sodišča. Prejemki oseb, ki jih izvoli ali imenuje občinska skupščina, naj bi bili po novem odvisni od splošne gospodarske rasti občine. Odborniki so sklenili, naj sestavi komisija za vplive in imenovanja predlog mesečnih nagrad za predsednika, tajnika in načelnike oddelkov občinske skupščine ter za sodnika za prekrške.

Že spet ni denarja?

V Kostanjevico prihaja vsak dan več domačih in tujih turistov, posebno še, odkar imajo novo asfaltirano cesto. Na žalost pa še vedno pogrešamo potrebne prometne znake, posebno tiste, ki omejujejo hitrost. Zato se večkrat zgodijo, da voznika, ki mu je ometa tujca, zanesa in se včasih samo za las izogne nesreči. Menimo, da pri takih stvarih ni dobro preveč varčevati z denarjem, ker bi obrat utegnile postati krvave.

Večkrat se tudi zgodi, da ostanejo začasno hrez ustreznega kadra, ker ne morejo povečati dohodkov. Posledica tega je slabša postrežba, manj gostov in tako nastane krog, iz katerega bo le treba polskati rešitev.

Glede na to, da prispeva hotel Sremič precej sredstev v občinski proračun, bi upravičeno lahko zahtevali od vseh organizacij, ki pristavijo svoje lončke, kadar se ta sredstva delijo, da pomagajo pri življenju in razvoju turizma in s tem tudi ustvarjanju teh sredstev. Hotel sam si zaenkrat lahko pomaga samo s tem, da doseže znižanje dajatve. Tako bi lahko zbrali nekaj denarja za modernizacijo. Brez lastnih sredstev pa ne marajo v investicije, ker brez širše podpore

verjetno ne bi rodile uspeha. Stare so namreč tiste pasmi o gospodarskih vlaganjih ali bolje — avanturah z žalostnim koncem. V »Sremiču« jih ne kanijo posnemati. K. S.

Priprave za proslavo pionirjev

Pionirji krške občine se pripravljajo na svojo proslavo, ki bo 31. avgusta na Kočevskem. Tu bodo s svojimi lovarki iz Brežic, Sevnice, Sentjurja in Smarji sestavili Kozjanski odred. Pionirji, ki se bodo proslave udeležili, bodo imeli brezplačno vožnjo z avtobusi ter hrano za en dan. Ker je denarja za proslavo bolj malo, bo število udeležencev omejeno le na najboljše pionirje.

Drobne iz Brestanice

■ ASFALTIRANA CESTA ZA SAVO in skopi elektrarniške naselje. Komono so dobili asfaltirano cesto tudi na Savo in smeri proti Bianci. Žilavo in vstrajno prizadevanje »Zasavčanov« je bilo zaman. Tuči elektrarniške naselje na Gorici je mnogo prijetnejše, ko je stekla skopnja asfaltirana cesta. Za Savo in na Gorici so zdaj izgubili oblaki prahu in z njim nevedčnosti, ki so jih povzročali posebno gospodinjstvom.

■ MUZEJ IZGNANCEV NA BRESTANISKEM GRADU privablja obiskovalce od blizu in daleč. Odprt je ob delavnikih od pol treh do petih popoldne, ob nedeljah in praznikih pa od 10. do 12. ure ter popoldne od 14.30 do 17. ure. Skupinski obiski so možni tudi izven tega časa, potrebno se je le nekaj dni prej prijaviti krajšnemu odboru ZB NOV v Brestanici.

■ DIRKALISCE SKOZI TRG. Kljub omaki »40 km na uro« drvo nekateri motoristi in avtomobilisti skopi trg tudi v prosto 70 km na uro, tako da je cesta

kot pravzaprav dirkališče. Morda le ne bi bilo napadno take dirkačeve kamovati! Naš trg je vedel brez plodnikov, zato bi smela biti dovoljena hrana skoznj le 30 km na uro.

■ TRG JE ČEDALJE LEPSI, le Flisov hlev in kokoši, ki se pasejo okoli spomenika, mu niso ravno v okras. Upamo, da bodo tudi to kmalu uredili.

■ STOJALA ZA KOLESA pred brestaniško zelenjavno trgovino krškega Agrokombinata in sosednje mešanice verjetno ne bi bila v napoti. V omejenih poslovalnicah kupuje še toliko ljudi, da potrošniki lahko upajo, da jim bosta omenjeni podjetji postregli s tem luksuzom. Poslovodje bi lahko še sami uredili, da so stojala nujno potrebna.

■ LASKO PIVO ZAMAN ZAHTEVAS v zelenjavni trgovini Agrokombinata. Ali res nocoje upoštevati želja potrošnikov. Saj je skladišče lažjega piva v Radešah, ki je precej bližje Brestanici kot Karlovec.

KRŠKE NOVICE

MED DRUŽBENE ORGANIZACIJE, ki jim premanjkuje sredstev za redno delovanje, spada tudi krajevna organizacija ZB Videm. Ker niso dobili dovolj dotacije, da bi lahko izvedli letošnji načrt dela, bodo privedli 25. avgusta veselo na krškem bazenu. Pripravi so nekaj družabnih iger kot npr. kaljivo pošto, srečolov in podobno, kot gostje pa bodo nastopali bratje Slaki, ki bodo tokrat prvi igrali v Krškem.

VCERAJ JE AVTOMOTO DRUŠTVO začelo z novim tečajem za voznike B-kategorije. Kandidati se še vedno lahko prijavijo. Tečaj (pouk in praktična vožnja) stane 94 din.

PRETEKLI TEDEN SO ODIGRALI občinski brsoturnir v šahu za julij. Sodelovalo je razmeroma malo šahistov. Največje presenečenje je pripravil mladi Novak, ki je prvotekmovalnik in občinskemu prvaku Levčarju odvel oboje točki. Vrstni red: Turnšek, Levčar, Zupanc itd.

STANOVANJSKA ENOTA pri tovarni papirja je v enem mesecu

trikrat sklicala sejo sveta stanovanjske enote, vendar niso bili nikoli sklepni. Na seji bi morali sprejeti nekaj precej važnih sklepov za nemoteno in hitro delo enote. Kuže pa, da takšne stvari nita samih članov, da se namreč samo plačevanje stanarine dovolj in da je vzdrževanje reda in snage v naselju postarinska stvar.

AGROKOMBINAT V KRŠKEM pripravlja kmetovalcem in vinogradnikom, da se čimprej odločijo za obnovo vinogradov in jih o tem obvestijo, da bodo lahko pravčasno izdelali načrt za obnovo in pripravili sadilni material.

ZARADI ZAVLACEVANJ pri delu bo snack-bar, ki ga gradi trgovsko podjetje Prokra, odprt šele v začetku septembra.

Še malo in lovski dom bo končan

Lovska družina na Bisceljskem si je z lastnimi silami in z lastnim denarjem postavila lovski dom, ki bo eden najlepših na Štajerskem. Če jim bodo pravčasno pridružili elektriko in opravili zaključna obrtniška dela, bo otvoritev že 1. septembra, sicer pa kak teden pozneje. Dom stoji na pobočju Drenovec, od koder je čudovit razgled v dolino. Pot do njega vodi skozi vinograde.

Radio Brežice

PETER, 23. AVGUSTA: 20.00 do 20.25 — Nova plošče RTB, obvestila in reklame. 20.25—21.15 Glasbena oddaja: Izbrali ste sami.

NEDELJA, 23. AVGUSTA: 11.00 — Domače zanimivosti — Aleksander Dominik: In aktivnosti občinske konference SZDL Brežice — Mnenje drugih — Vagojno predavanje: Priprava otroka na šolo — Za naše kmetovalce: Jože Vovk — Pridelovanje pšenice — Zabalava vas Dobri znanec — Damjan Vaden: Madžarska — delca tokalca in cardasa — Pozor, nimaš prednosti! — Obvestila, reklame in sponzorizacija. 12.50 — Občani čestitajo in posredujejo.

TOREK, 27. AVGUSTA: 18.00 do 19.00 — Svetujemo vam: Še o pranju in sušenju perila — Jugotoni vam predstavljajo — Literarni utrinki: Ivan Tavcar — Obvestila in filmski pregled — Tedeniški športni komentar. 19.00—19.30 — Poslušajte pesmi iz slovenske glasbene zakladnice.

NOVO V BREŽICAH

■ ZA ZAKLJUČEK SEZONE pripravljajo v Čateških Toplicah veliko zabavno prireditev z naslovom Čateška noč. Organizatorji menijo, da jo bo obiskalo blizu šest tisoč gostov. Vabila bodo razposlali po Sloveniji in Hrvaški. Ta zabavna prireditev bo združena s modno revijo V zdravilišču se nadejajo, da se bo odvijala povsili tudi najlepša Jugoslovanska Nataša Kolar, Čateška noč je napovedana za 7. septembra.

■ NA SEJO UPRAVNEGA ODBORA AVTO MOTO DRUŠTVA so v ponedeljek, 19. avgusta, povabili člani športne komisije in društvene tekmovalce. Na dnevnem redu so imeli informacijo o izdelavi idejnega načrta za bodoči društveni dom. Športno udeleževanje članov in razpravo o turistični dejavnosti društva. AMD Brežice je dobilo tudi novega stalnega tek-

movalca Valentina Volčanjka, ki bo v Celju prevzel nastop za domače harye.

■ NADVSE PRIZADEVNI ROKOMETAŠI so ob rokometnem igrišču napravili tribuno. Vse delo so opravili prostovoljno. Podnevi in še popoldne so vneto kopali, razvažali zemljo in betonirali. Potrdili so se, da je bila tribuna dokončana do tekme s klubom iz Braunschweiga.

■ OBČINSKA GASILSKA ZVEZA bo na jutrišnji seji ocenjevala letošnje jubilejne prireditve gasilskih društev. Upravnemu odboru bo poročal poveljnik operativnega štaba. Prisotni bodo razpravljali tudi o opremljenosti gasilskih centrov in drugih in njihovih denarnih potrebah in lažje izvedbe sedanjega stanja.

■ CVETLIČARNA SREDI MEŠTA ni več tako privlačna, kot je bila nekaj mesecev po otvoritvi. Vedno bolj se spreminja v skladišče suhih ročin suhih venov. Kljub temu, da je zdaj sezona za najraznovrstnejše cvetje, je težko dobiti še kaj drugega kot nageljčke. Kupel v cvetličarni pogrešajo nekoga, ki bi šopke lepo aranžiral.

BREŽIŠKE VESTI

VESTI IZ KRŠKE OBCINE

V vsako vas je že mogoče z avtom

Cesta Konjsko—Laze bo, kot predvidevajo, dograjena v enem mesecu

Alojz Lipoglavšek, ki s skupino cestarjev skrbi za ceste četrtega reda in vaške poti v sevniški občini, z zadržanim veseljem pripoveduje: »Zadnjih pet ali šest let so naši ljudje toliko naredili, da se je v vsako vas mogoče pripeljati z osebnim avtomobilom. To je za mnoge ljudi izrednega pomena.«

Letošnja največja akcija, katere se je lotila krajevna skupnost Sevnica, je gradnja ceste Konjsko—Laze, ki bo pot iz Telč v Sevnico skrajšala natanko trikrat — od 24 na 8 kilometrov. Ko smo si ogledali traso, ki poteka po zelo težavnem in strmem terenu, je bilo sprva kar težko

verjeti, da se ljudje sami lotijo tako zahtevnih gradenj. Od ceste si morajo res veliko obetati.

V nedeljo in ponedeljek, 16. in 19. avgusta, so se lotili še ene velike prostovoljne akcije. Navoziti in nasuti gramoza za 400 metrov razmeroma širokega ocestišča niso močje solze, Skoda le, da jim vreme ni bilo najbolj naklonjeno.

Ker cesta s tem še ne bo dograjena, je krajevna skupnost sklenila organizirati skupino delavcev in prostovoljcev, ki bodo stalno delali. Trenutno manjka še milijon starih dinarjev, cesta pa je že toliko dograjena, da se je po njej mogoče peljati s terenkim vozilom.

Gradnja cest pa so se letos lotili tudi v nekaterih drugih krajih; pri tem naj posebej omenimo cesto Zabukovje — Mrzla planina.

DVE NOVICI IZ KRMELJA

RAZSTRELITEV SEPARACIJE. V soboto, 24. avgusta, bodo v Krmelju minirali in razstrelili separacijo bivšega rudnika. Dela bo opravilo podjetje »Kamnik« iz Kamnika v času od 10. do 15. ure zvečer. Metalna je ta objekt, ki ne služi več svojemu namenu, prodala.

PROSTVOLJNO DELO V METALKI. Zaradi povečanja delovnih prostorov metalne so se delavci tega obrata odločili, da bodo pri tem pomagali tako, da bo vsak izmed zaposlenih opravil pet prostovoljnih delovnih ur. Vsak dan popoldne dela skupina, delavci pa se sami prijavijo, kdaj bo kdo delal, da bo opravil svojo dolžnost. S tem bodo pripomogli k znižanju stroškov za predvideno povečanje prostorov, kar je nujno potrebno. Rešeno pa še ne bo vprašanje, kje bi delali velike objekte, za katere sedanja hala ni dovolj velika in morajo delavci pogosto delati na prostem.

S KOLESOM SE JE ZALETEL. Prejšnji ponedeljek se je na cesti Zavrtaec—Arto nedaleč od vasi Zavrtaec zaletel s kolesom Branko Zorko in obšel na cesti. Ponesrečenca je našel voznik osebnega avtomobila Alojz Krnac iz Smarje in ga odpeljal v sevniški zdravstveni dom. Na kolesu je za okoli 150 din škoda.

Spored letošnjega slavia

Proslava občinskega praznika in podelitev domicila bo 8. sept. ob 10. uri pri motelu

V četrtek popoldne, 15. avgusta, se je v Trebnjem znova sestel pripravljalni odbor za proslavo letošnjega občinskega praznika in podelitve domicila pravice Dolenjskemu odredu, ki bo 8. septembra, ker letošnji praznik pride na sredo. Skupaj z zastopniki borcev te enote je bil sestavljen nadrobni spored prireditve.

En dan pred praznikom bo pohod mladine po poteh Dolenjskega odreda in Gubčeve brigade, ki tudi slavi obletnico ustanovitve. Obe enoti narodnoosvobodilne vojske sta delovali na območju sedanje trebanjske občine, zato je prav, da se sedanji rodovi seznanijo z njihovimi potmi in borbami. Pohodov se bodo udeležili učenci osmih razredov, vodili pa jih bodo nekdanji borci.

Glavna slovesnost bo v nedeljo ob 10. uri pri trebanjskem motelu, v primeru slabega vremena pa bo zbor odreda in kulturni program ob isti uri pred spomenikom NOB v Trebnjem. Posebne delegacije bodo položile vence k spomenikom, kjer počivajo borci odreda: v Dobrničju, Gabrovki, Kriški vasi, Trebnjem in na Trebelnem.

V kulturnem delu sporeda bo nastopil mešani pevski zbor iz Trbovelj, zvrstile se bodo recitacije in nastop godbe. Odredu bo podeljena listina o domicilu. Ko bo kulturni del sporeda končan, bo pogostitev udeležencev nekdanjih borcev s partizanskim gozdom, za tem pa zabava za vse udeležence slavia.

Danes o ciganskem vprašanju

Danes dopoldne bodo odborniki občinske skupščine v Trebnjem obravnavali problematiko Ciganov. V tej občini je opaziti, da Cigani v pretežni meri ne kažejo nobenih znakov opuščanja svojega dosedanjega načina življenja; podatki o prekrških pa dokazujejo, da se težave še zaostrujejo. Zato bodo predlagani nekateri ukrepi. V občini je trenutno 106 ciganov, ki živijo v 21 družinah.

Skupščina bo razen tega obravnavala še poročilo o delu osnovnih šol v zadnjem šolskem letu, gospodarjenje podjetij v prvi polovici leta ter še nekatere druge reči.

Slovesno kljub dežju

Praznik mokronoških gasilcev so dostojno proslavili — Novemu avtomobilu sta botrovala rojaka Ana in Jože Zagorc

Poštivalnim mokronoškim gasilcem vreme ni bilo naklonjeno. Vendar so slovesnosti ob 85-letnici društva potekale normalno, seveda pod dežniki. Najprej so si domačini in gostje ogledali pri renovirani gasilski dom, nato pa je povorka gasilcev s pihalno godbo iz Trebnjega krenila do prireditvenega prostora na trgu pred domom Svobode. Slovesnost je pričel predsednik društva Rudi Bizjak, ki je v pozdravnem govoru med drugim dejal:

»Želim, da bi bila ta proslava prelomnica v zgodovini našega društva, da bi gasilsko društvo postalo res množična organizacija, ki bi bila sposobna sodelovati pri vseh akcijah, ne samo pri požarni obrambi.«

Za tem je podal kroniko društva tajnik Ludvik Gulič. Spregovoril je še poveljni občinske gasilske zveze Franjo Bulc, predsednik zveze Pavle Japelj pa je izročil Jozetu Simončiču ključno no-

vega avtomobila. Najbolj zaslužnim gasilcem v občini je podelil diplome član predsedstva rep. gasilske zveze Matija Sila. Na prireditvi so bili prisotni pokrovitelj proslave predsednik občine Ciril Pevec, botra avtomobila Ana in Jože Zagorc iz Mokronoga, ki že 45 let živita v ZDA, predstavniki drugih gasilskih zvez in društev ter veliko število domačinov. Na koncu so k spomeniku položili venec vsem padlim gasilcem. Po slovesnosti je bila zabava.

Za konec še nekaj besed zelo prizadevnega predsednika Rudija Bizjaka: »Gasilci smo v Mokronogu edino društvo, ki še nekaj naredi. S prostovoljnimi delom smo s podporo drugih občanov obnovili dom. Velika pridobitev je za nas nov avtomobil. Naša želja je, da bi dogradili stanovanje v domu, predvsem pa da bi dobili novo brigadno, ker je sedanja povsem zastarela.

J. KRŽIČ

Bogdan Osolnik o dogodkih v ČSSR

Tov. Bogdan Osolnik, član CK ZKJ, je v petek popoldne, 16. avgusta, v Trebnjem predaval o zadnjih dogodkih na Češkoslovaškem, o potovanju maršala Tita ter o odnosu Jugoslavije. Čez 30 poslušalcev je seznanil z vrsto zanimivosti in nadrobosti, ki sirsli javnosti niso znane, vendar dobro kažejo na bistvo češkoslovaške pomladie in na ozadje dogajanj, ki je pripeljalo do sestanka v Čierni in Bratislavi. Opozoril je na tisk v Sovjetski zvezi, Poljski, DDR, Madžarski in Bolgariji, ki je bil neobjektiven in poln propagande zoper demokracijo na Češkoslovaškem.

Izredna seja zadružnega sveta

Zaradi sedanjega težkega gospodarskega stanja Kmetijske zadruge Trebnje in kmetijstva občine nasploh, bo v torek, 3. sept., izredna seja zadružnega sveta. Vodstvo zadruge je pripravilo obsežno poročilo, v katerem so navedene tudi obveznosti zadruge do 1972. Stanje kmetijstva in davčno politiko bo še pred tem obravnaval občinski komitej ZK, to pa bo tudi na dnevnem redu seje medobčinskega sveta Zveze komunistov, ki se bo sestel 28. avgusta. Kmetijska zadruga Trebnje je imela v prvi polovici letošnjega leta 36.558 novih dinarjev izgube, ki je bila posledica poslabšanja tržnih razmer. V tem času ni imela v trebanjski občini izgube nobena druga gospodarska organizacija.

Borci so obiskali bolnišnico Franjo

Krajevna organizacija ZB Dobrič je priredila v nedeljo, 18. avgusta, avtobusni izlet za svoje člane. Kljub slabemu vremenu se ga je udeležilo okrog 50 borcev. Obiskali so partizansko bolnico Franjo pri Cerknem, Postojnsko jamo in Urh pri Ljubljani.

Živahno na sejmu v Mokronogu

Tudi letos je bil na jermajevskem sejmu v Mokronogu velik promet, čeprav nekoliko manjši kot druga leta. Kmetje so iz bližnjih in tudi oddaljenejših krajev prignali govejo živino, vendar je bila kupcija bolj slaba. Nenavadno veliko je bilo letos konj, kar kaže na to, da bi bilo tudi v Mokronogu pametno vpeljati selem za konje.

Mokronoška rojaka Ana in Jože Zagorc, ki že 45 let živita v ZDA, sta v nedeljo botrovala novemu gasilskemu avtomobilu (Foto: J. Kržič)

TREBANJSKE IVERI

NOVA PRODAJALNA MESA. Prejšnji teden je KZ Trebnje odprla v hiši ob odcipu ceste proti Medvedjemu selu novo, lepo urejeno prodajalno mesa, ki bo razbremenila sedanjo prodajalno in skrajšala pot kupoem in Starega trga in okolice. Stavbo je preuredilo trebanjsko komunalno podjetje.

SEZONA JE ZAMUJENA. Klub prvotnim načrtom, da bo trebanjsko kopališče na Temenici zgrajeno do glavne sezone, se je delo zavleklo, ker so delavci Splošne vodne skupnosti vmes sgrajili tudi kopalni bazen v Mirni. Toda tudi kamele ni šlo delo tako hitro od rok, kot je bilo pričakovano.

ZAKAJ JE TAKO? Ne da bi imeli na voljo zadnje podatke o nočitvah in drugi turistični dejavnosti v kraju, je mogoče trditi,

da je letošnje leto prešlo vse dosedanje. Zato je toliko bolj nerazumljiv odnos gostincev do sodelovanja v turističnem društvu. Upravni odbor se je že dvakrat poskušal seletati, vendar njihovih zastopnikov ni bilo blizu.

ZACETEK SLIKARKEGA TABORA. Organizator prvega tabornega tabora umetnikov, tretinjske Forme vivo, se je dogovoril, da bo začetek tabora večeraj, 21. avgusta. Prijavilo se je 7 naivcev, ki bodo svoja dela pustili v Trebnjem. Več o tem bomo še poročali na kulturni strani našega lista.

Občani, pravočasno prijavite spremembo bivališča!

Svet za splošno upravo občinske skupščine Sevnica je na minuli seji med drugim razpravljal tudi o tem, da prebivalci pri spremembi bivališča tega ne prijavijo matični službi. Take prijave bi morali občani podati v osmih dneh po nastali spremembi. Ob raznih akcijah je bilo že večkrat ugotovljeno, da so naslovi zelo pomanjkljivi. Po veljavnih predpisih so predpisane kazni za te prekrške od 200 do 300 din ali zapor do 15 dni. Ravno tako morajo v 12 urah prijaviti začasno bivanje tujecev v Jugoslaviji tisti, pri katerih so se tuji nastanili. Njihovo odjavo pa je treba prigrasiti pristojnemu organu v 24 urah po odhodu tujecev.

Svet je sklenil, da morajo vsi prebivalci sevniške občine prijaviti pravi naslov stalnega bivališča najkasneje do 30. oktobra 1968. Kdor do tega časa tega ne bo storil, bo pristojni organ predlagal proti njemu uvedbo postopka pri sodniku za prekrške.

Največje pomanjkljivosti pri prijavno-odjavni službi so bile ugotovljene pri fluorografski akciji prav v Sevnici.

SEVNIŠKI PABERKI

NOVE TRGOVINE. Prejšnji četrtek je trgovsko podjetje Sevnica odprlo še samopostrežno trgovino, ki je nova pridobitev kraja. Trgovsko podjetje MERIKS iz Celja pa bo, kot predvidevajo, svoje trgovino v Sevnici odprlo 25. avgusta.

DANES V BENETKE IN TRST. Turističnemu društvu se je posrečilo zbrati čez 40 prijav za dvodnevni avtobusni izlet v Trst in Benetke, ki je predviden 22. in 23. avgusta. Izlete na pri-

pravlja tudi društvo upokojencev. V septembru predvidevajo tri enodnevna potovanja v naše turistične kraje, ki bodo stala okoli tri stote tisočake na osebo.

POSEBEN VLAK V NOVO GORICO. Na veliko zborovanje ob 25-letnici vstaje primorskega ljudstva, ki bo 15. septembra v Novi Gorici, bo iz Brežje vozil udeležence poseben vlak, na katerem bodo priznali poseben popust.

KAKO UREJATI MESTNA ZEMLJIŠČA. Odlok, ki naj bi določal postopek in druge nadrobne urejanja mestnega zemljišča, je da zadnji seli občinska skupščina zavrnita, ker ni bil dovolj temeljit. Zdaj je še v razpravi nov osrutek, prebivalci pa so povabljeni, da dajo sanj svoje pripombe in predloge.

SEVNIŠKI VESTNIK

Trgovsko podjetje
SEVNICA
poslovalnica 7
USNJE
nudi:

Ugoden nakup!

Zgornje usnje — popust do 40 %
Kruponi »Special« po 16,00 Ndin/kg
Avto plašči — stalna zaloga vseh dimenzij
Velika izbira vseh vrst obutve!

SOLA NA TELČAH JE ZAKOLICENA. Po dolgih letih čakanja so vaščani Telč in okolišnih vasi vendarle dočakali, da so v petek, 16. avgusta, zakolčili prostor za novo šolo. Kot piše v pogodbi z gradbenim podjetjem ZASAVJE iz Trbovelj, bo šola veljala 49 milijonov starih dinarjev, do tretje faze bo narejena do konca tega leta, dokončano pa dograjena do 31. julija prihodnje leto. Na sliki: podpredsednik ObS Jože Križič (desno) simbolično zasaja prvo lopato (Foto: M. Legan)

Naše gospodarstvo ob polletju

Ustvarjenega precej več kot lani tudi neto produkt za 7 odstotkov večji, žal pa je ostanek dohodka nižji - Zaloge spet narastle

Zanimivo je še, da so letos delovne organizacije namenile

Tujci se zadržujejo dalj

V jul. letos so v hotelu Pušted Kočevje zabeležili 660 nočnih (367 domačin in 293 tujih) v istem mesecu lani pa kar 940 nočnih (587 domačin in 253 tujih). Število tujih nočnih je torej občutno poraslo, še občutneje pa je padlo število nočnih domačin gostov. Podobno sliko nam kaže tudi seštevek vseh letošnjih in lanskih nočnih: letos 4642 (3723 domačin in 919 tujih), lani 5065 (4209 domačin in 876 tujih). Če primerjamo število gostov s številom nočnih ugotovimo, da je domačin gostov letos sicer več kot lani, vendar bivajo v hotelu manj dni kot so lani. Prav nasprotno pa je pri tujcih, ki jih je letos prenočevalo v hotelu skoraj 100 manj kot lani, vendar so prenočili večkrat kot lani.

UMRL JE MIRKO TROST

V soboto, 10. avgusta, so v Ljubljani pokopali 82-letnega upokojenega prosvetnega delavca Mirka Trosta iz Kočevja. Pokojnik je od leta 1929 živel in delal v Kočevju. Z njegovim prizadevanjem je bila v Kočevju ustanovljena

glasbena šola, pevsko društvo, vodil je pevski zbor in učil na vajenski šoli. V prvih vojni letih je bil Trost tisti, ki je pomagal organizirati šolski pouk na porušnem Kočevskem. Za njegovo neumorno delo ga je odlikoval tudi maršal Tito.

DROBNE IZ KOČEVJA

AVTOMATSKA TELEFONSKA CENTRALA nas je razveselila, ker smo upali, da bo konice izgubljanja časa in živcev pri izkajanju zvon. Nade se nam je uresničila samo za krajevni promet, medkrajevni pa je zdaj še bolj zapleten in mučen. Po starem je iskala medkrajevno zvezo pošta in se ni obvesnel, ko si dobil zvezo, mod čakaljen pa si mirno opravljal svoj posel. Sedaj pa lahko kateš dan vrtiš vsa dopoldna telefonsko stališnico, da dobiš zvezo.

ZDRUŽENJE POKLICNIH SOTERJEV je imelo pred kratkim veselico, ki je tudi finančno dobro uspela. Vsa organizacija priprav, kuhe in strelbe so izvedli sami člani društva in njihove žene. V nedeljo, 11. avgusta, so imeli družabni sestanek, ki so na veselici delali in so bili tako ob zabavo. Ta ožji tovariški sestanek je bil zelo prijeten, k čemu so veliko pripomogli sami šoferji harmonikarji. Navadna distončna harmonika je šla iz rok v roke in domače višje so se vrstle. Res, pravi mojstri so, pa tudi mojstri za reagiranje družbe.

KOČEVSKA NOVICE

kar 28 odstotkov več za reklamo in reprezentanco. Kupci dolgujejo letos kočevskim delovnim organizacijam 30 odstotkov več kot lani, te pa dolgujejo dobaviteljem 22 odstotkov več. Zaloge gotovih izdelkov so porasle za 9 odstotkov.

Celotni dohodek je bil letos večji v industriji za 13 odstotkov, v kmetijstvu in prometu za 14 odstotkov, trgovini in gostinstvu za 7 odstotkov, obrti za 20 odstotkov in komunalni 45 odstotkov, medtem ko je bil v gradbeništvu za 13 odstotkov nižji.

Neto produkt je bil letos večji v industriji za 11 odstot-

Novi instrumenti »ATOLOV«

Kočevski »Atolov« so pred kratkim kupili nove glasbene instrumente, ki so veljali 50.000,00 din, plačati pa jih bodo morali v dveh letih. Miadinske plesne, na katerih igrajo »Atolov«, obiskuje poprečno po 100 mladih plesalcev. Ples je vsako soboto v dvorani množičnih organizacij. Razveselivo je, da je kočevska mladina le dobila primerno zabavo, vendar pa bi morali mladinci malo bolj paziti na red v dvorani in pri padajočih prostorih. Posamezni mladinci namreč se vse preradi delajo škodo (razbitje šipe, polomljen reklamni napis Likovnega salona itd.). Najbolje bi bilo, če bi vodstvo mladinskega kluba ob plesih poskrbelo tudi za ucinovito rediteljsko službo. Vse kaže, da bodo mladi predvidoma v naslednjih nekaj mesecih le dobili svoj klubski prostor, za katerega se že precej časa zavzemajo.

Smrt na kočevski cesti

V petih dnevih trije mrtvi - Dva voznika ušla

V komaj petih dneh so se zgodile na cesti Skofljica-Kočevje kar 3 hude prometne nesreče. Vsaka se je pripetila v drugi občini in terjala po eno življenje. V dveh sta bila udeležena z vozili domačina, ki sta na delu v inozemstvu.

4. avgusta ob 20.25 je Marko Zvoček iz Kočevja z osebnim avtom podrl na križišču v Stari cerkvi Faniho Simončič in Antona Malnarja, oba iz Kočevja, ki sta izza avtobusa stopila pred njegov avto. Simončičeva je naslednji dan v ljubljanski bolnišnici podlegla

poškodbam. Na avtu je škode za 6000 din.

6. avgusta ob 22.20 je na cesti med Rašico in Turjakom izgubila življenje 19-letna Nevenka Marušič iz Kočevja. Nevenka se je petjala v osebnem avtu, ki ga je vozila Tanja Radošević, ki je začasno na delu v Nemčiji, sicer pa doma iz Kočevja. Po izjavi dveh sopotnikov, ki edina izmed šestih nista bila huje poškodovana, je avto zaneslo s ceste zato, ker nasproti vozeči avto ni zasenčil luči.

9. avgusta ob 10.45 pa je Franc Mirtič iz Dolenje vasi (začasno je na delu v Nemčiji) z osebnim avtom prehitel na nepreglednem ovinku v Nemški vasi vprežni voz. Takrat je skočil z desne strani pred avto 5-letni Jože Rus. Pri trčenju je dobil otrok tako hude poškodbe, da je med prevozom v bolnišnico umrl.

Dva avtomobilista sta v teh dneh po nesreči, v kateri sta bili udeleženi njuni vozili, pobegnili. 12. avgusta ob 14.10 je na križišču v Zlebiču François Lavric iz Francije izsiljeval prednost in podrl motorista Alojza Govčeta iz Broz. Motorist je bil hudo poškodovan, avtomobilista pa so milničniki ujeli v Skofljici.

26. julija ob 21.30 pa je pri križišču v Kočevju v bližini »Petrolas Anton Hočevar iz Kočevja podrl pešca Martina Tkalcina iz Marjana Ruglja. Oba sta bila hudo poškodovana in prepeljana v ljubljansko bolnišnico. Voznik ni počakal na kraju nesreče. Na vozilu je škode za okoli 2000,00 din.

OGLAŠUJTE V DL

kov, kmetijstvu za 7 odstotkov, prometu za 8 odstotkov, trgovini in gostinstvu za 18 odstotkov in komunalni za 25 odstotkov, medtem ko je bil v gradbeništvu nižji za 29 odstotkov in v obrti za 1 odstotek.

Ostanek dohodka je bil letos višji le v obrti za 17 odstotkov, medtem ko je v vseh drugih panogah gospodarstva nižji. Najbolj je upadel v prometu in gradbeništvu: za okoli 90 odstotkov, najmanj pa v industriji: le za 8 odstotkov.

J. P.

Kočevski komunisti o kreditih

V četrtek, 15. avgusta, je bila v Kočevju razširjena seja občinskega komiteja ZK. Na njej so razpravljali o možnih kandidatih za republiško vodstvo ZK (centralni komite in konferenco) ter o možnih kandidatih za delegata 9. kongresa ZKJ.

Komite je obravnaval tudi visoke kredite za zasebno stanovanjsko gradnjo v občini. Ugotovljeno je bilo, da so nekatere neproizvodne organizacije (Kreditna banka, občinska skupščina) dodeljevale višje kredite kot delovne organizacije. Komite je ocenil, da je v občini nekaj teh negativnih pojavov, ki pa niso tako kričeči, kot v nekaterih drugih večjih občinah. Člani komiteja so zahtevali, da se v bodoče dovoljuje kredite v taki višini, da bodo v skladu z gospodarsko močjo občine in s povprečjem izplačanih kreditov za te namene.

Tole je nekaj najmlajših učencev Glasbene šole Ribnica, ki so letos nastopili tudi na koncertu Glasbene šole (Foto: Mohar)

Iz dela AMD Ribnica

Avto-moto društvo Ribnica je pred dobrim letom dobilo nov upravni odbor, ki je ves čas dolej aktivno deloval. V tem času je društvo doseglo precej lepih uspehov, spoznalo so, da bo treba v marsičem v prihodnje biti še aktivnejši. V začetku lanskega leta je imelo društvo po plačani članarini le 16 članov, konec lanskega leta 145, zdaj pa jih ima že blizu 60. V prihodnje bo moralo društvo storiti vse, da poveča število članov. Vozniška dovoljenja A in B kategorije ima v občini preko 2.300 ljudi, v občini pa je tudi okrog 1.600 registriranih vozil.

Društvo je sklenilo v večjih krajih občine ustanoviti sekcije. V Sodrachi sekcija že deluje, dogovarjajo pa se za vzpostavitev podobnih sekcij se v Velikih Laščah in Loškem potoku. Le tako si obeta več uspehov pri včlanjevanju in sploh delovanju društva.

V zadnjih dveh letih je iz ribniške občine opravljalo izpite v Kočevju 987 kandidatov za A kategorijo, od tega nihče preko društva. Podatek govori o nezainteresiranosti kandidatov za učenje v društvu, saj zakon za to kategorijo ne predvideva inštruktorjev. V istem obdobju je

opravljalo izpite za B kategorijo 384 kandidatov, od tega le 39 izven društva. Prvič je izpit uspešno opravilo 208 kandidatov, enkrat ga je ponavljalo 46, dvakrat 21 trikrat 16, štirikrat 9 in pet ter večkrat pet kandidatov.

Za poučevanje bodočih voznikov bo moralo društvo še marsikaj narediti. Društvo nima lastnih inštruktorjev, pač pa honorarne, ki nimajo vedno časa. Tudi menjavanje inštruktorjev je pogostno. Sem in tja inštruktor ima opravljen inštruktorski tečaj.

V zadnjem letu je društvo organiziralo dva tečaja za prosvetne delavce v Sodrachi in Ribnici. Tako so hoteli vplivati na kvalitetnejši pouk prometne vzgoje v šoli. V Ribnici je uspešno opravilo tečaj 24, v Sodrachi pa 15 prosvetnih delavcev.

Med šolama v Sodrachi in Ribnici je društvo organiziralo tekmovanje v vožnji s kolesi. Iz Sodrache se je tekmovanja udeležilo 86, iz Ribnice pa 46 otrok. Najboljšim učencem so podelili diplome. Sploh je društvo lepo sodelovalo s šolami. Za nabavo uniform je društvo dalo šolam 1.000 din.

Loški potok: meso po vrstah

Nekateri Potočanje so opozorili, zahaj v njihovi mesnici ni majo mesa po kvaliteti, kakor marsikje drugod. Direktor zadruge A. Car je dejal, da to ni moč, ker bi bilo povezano s prevelikimi stroški, dolgoletni mesar Lovšin pa je dejal, da ni najino, da prodajajo meso po vrstah, pa tudi teško bi bilo pri tako majhnih količinah. Na teden prodajo namreč okrog 500 kg mesa. Po mesarjevem mnenju bi morali uređiti drugače: meso od slabega k. vinčeta, ki za kupijo konje, bi morali tudi ceneje prodajati, dražje, boljše meso pa po normalni ceni. Sedaj prodajajo vse meso po enaki ceni, ne glede na kvaliteto in odkupno ceno.

CENE V KOČEVJU IN RIBNICI

Protokoli ponedeljek so voljate v trgovinah s sadjem in zelenjavo v Kočevju in Ribnici naslednje maloprodajne cene:

	(cena v din za kg)	
	Kočevje	Ribnica
krumpir	1,00	1,00
svetle zelje	1,20	1,90
kislo zelje	2,45	3,00
fišol v stročju	3,15	—
fišol v zvonju	5,30	4,40
čebula	1,25	1,70
česen	9,75	10,00
solata	2,90	—
paradižnik	2,30	2,50
paprika	3,80	2,50
korenje	2,10	3,00
peščenjak	3,40	—
redča pesa	1,95	2,00
cvetoča	4,25	4,40
kumare	2,10	2,50
jabolka	2,90	3,00
hruške	2,90	3,30
pomaranče	4,90	—
limone	5,80	5,00
banane	5,60	5,60
grosjke	4,20	3,50 in 4,00
bresekve	3,15	3,50
lubenice	1,30	1,30
hajca - kos	0,57	0,65 in 0,70

RIBNIŠKI ZOBOTREBICI

Da bi v občini zagotovili izvajanje p. edpisov o prispevkih in davkih občanov pri vseh enakih, bo potrebno na pripombe občanov proučiti tudi postizanke dohodke nekaterih delavcev občinske uprave, ki imajo dopolnilno obrt. Med občani namreč večkrat krojijo govorice, kako nekateri iz uprave in drugi dobro zaslužijo z dopolnilnimi dejavnostmi, ne da bi plačali predpisane prispevke ali pa jih plačajo veliko manj kot drugi.

V nekaterih občinah imajo javno razobesene na občinskih oglaševalnih deskah seznam davkoplačevalcev-občanov in tistih z dopolnilno obrtjo. Tako lahko vsakdo vidi, koliko občanov in snopol obrtnikov plačujejo družbi, da ni nikomur treba ugibati okrog vlagov o njihovih zaslužkih. To je tudi neke vrste javni nadzor, obrtniki med seboj pa tudi lahko primerjajo dajate. Dobro bi bilo, ko bi podobno prakso javnega nadzora vpeljali tudi v naši občini.

Ob nedeljah dopolnje bi Ribnica potrebovala obvozne ceste, ker se avtomobilisti z veliko težavo prebijajo po glavni cesti. Ljudje prihajajo k maši in stojijo po vsej glavni cesti po pločnikih in na cesti, prečkajo ceste in tako spravljajo v nevarnost sebe in avtomobilizacijo. Sploh so s pešci v Ribnici velike težave, saj ne upoštevajo nobenih prehodov (ki tu di niso označeni), se ne zmenijo za avtomobile itd.

Komisija za družbeni nadzor pri občinski skupščini pripravlja program, kako bi skupno z organizacijo občinskega sveta ameriške ZK in priporočila republiške skupščine o izvajanju politike prispevkov, davkov in taks, v glavnem pa na tistem področju, ki ga zadnje čase radi imenujemo snepravilno bogatenjes. Komisija čaka veliko dela in še ne ve dobro, kje bi začeli delati. Naj nakazemo samo nekaj področij, ki bi jih morala najprej spredesaliti: dopolnilna obrt, pri čemer je po izpovedih mnogih veliko nepravilnosti in okroščanja, krošnjarje.

Novi vaščani Poljan

V Bukovah nad Velikimi Poljanami ob sobotah in nedeljah polje sekire, topate in krampi. Sedmero ljubljancem si utira dovoljno pot do parcel, na katerih si bodo postavili vikende. Prva bila jih je lepa lega kraja, primerna oddaljenost od Ljubljane in razmeroma lahek dostop. Poljanci so ponosni, ker se tuji tako zanimajo prav za njihov kraj. V bližini si je postavil dom od dihaš unani zgodovinar, pričenjujejo pa da bo zanimanje za gradnjo počitniških hišic na tem območju še naraslo. Iz Poljan in okolice so možni nasteti sprehodi in izleti z avtomobilom po cestah ali pa preko krošnje in skod gozdove proti Ribnici, Velikim Laščam, Gradci, Sveti Ani, v Dobropoljsko dolino, Suho krajino, Groszjo, Sodracho in na Bloke. Posred je zanimivo rastlinstvo, še neodkrita krasna jama, posajni pa je zemljišče primerno za smučanje.

Dolga vas: vodovod do novembra

V Dolgi vasi so imeli 11. avgusta sestanek vaščanov, na katerem so se pogovarjali o gradnji vodovoda. Dogovorili so se o kopanju glavnega vodovodnega kanala. Vsaka družina naj bi izkopala 17 metrov kanala, Zidarjevi delavci pa bi kopali na skalnatem terenu in na še nekaterih drugih mestih. Menijo, da bi bil vodovod dograden do konca oktobra oziroma začetka novembra. Sredstva bo v glavnem prispevala občina, precej pa so sbrali tudi vaščani sami, ne računajoč izkop kanala.

RESETO

693 din za belokranjske trojčke

Na hranilni račun, ki ima številko 501-626-7-7200-4583, zbira skrbstveni organ črnomaljske občine denar za oiganske trojčke iz Lokov pri Crnomlju. Doslej se je na knjižici nabralo 693 din, 500 din je prispevala lesno predelovalna industrija z Zorras, kjer je zaposlen oče belokranjskih trojčkov, 145 din je prispeval Komunalni zavod za socialno zavarovanje Novo mesto, 50 din pa Milena Palesskini iz Crnomlja. Uprava Dolenjskega lista pa je večeraj nakazala 300 din, ki so jih za belokranjske trojčke iz svoje zbirke podarili Korenkovi trojčki iz Segonj nad Skočjanom. Hudorovi trojčki so torej do danes dobili na knjižico 69.300 S din.

V Novo Gorico s posebnim vlakom

15. septembra bo v Novi Gorici velika proslava v spomin na 25-letnico vseljudske vstaje na Primorskem. Tudi Crnomaljši so se odločili, da se bodo udeležili velike slovesnosti, na kateri bodo prisotni zastopniki vseh primorskih partizanskih enot, italijanskih partizanov ob meji in mladinskih delovnih brigad, ki so pred dvajsetimi leti začele graditi Novo Gorico.

Iz Crnomlja bo vozil 15. septembra poseben vlak, ki bo odpeljal s črnomaljske postaje ob 3 uri in 45 minut. Vsi tisti, ki se bodo prijavili za ta izlet pri svoji sindikalni podružnici v delovni organizaciji ali pa pri krajevni organizaciji SZDL, bodo vplačali 24,80 din za vožnjo do Nove Gorice in nazaj.

Na Vinici se začne gradnja mesnice

Na Vinici bodo gradili mesnico, bife in delikatesno trgovino. Gradnja bo po pogodbi končana do 29. novembra letos, da bodo hkrati za otvoritveno ceste odprli tudi novi lokal. Nova trgovina bo velikega pomena tako za viniško prebivalstvo, kot za razvoj turizma v kraju.

ČRNOMALJSKI DROBIR

33 KRVODAJALCEV je Crnomolja je oddalo prejšnji torek kri v novomeški botanični. Krvodajalska akcija, ki jo organiziral občinski odbor RK, je popolnoma uspešna, čeprav je bila v času letnih dopustov. Med krvodajalci je bilo tudi nekaj tujih, ki so se večkrat oddali kri. Prav ti so se tudi tokrat prvi odzvali vabilu, saj so se zavedali, da potrebujejo v novomeški bolnišnici kri za zdravljenje bolnikov iz njihove občine.

PERILO IN VSO POTREBNO OPREMO za dojenčke so začele te dni zbirati nekatere črnomaljske žene, ki so tako hotele pomagati Zvonki Hudorovni, materi cigankskih trojčkov iz Lokov, da bi našel v prehodna prva tesa. Ker marsikatera družina v Crnomlju najbrž hrani v omarah staro obleko in perilo, ki ga morda ne bo potrebovala, bo prav, če se tej humani akciji pridruži še več občanov, ki bodo tako pomagali Hudorovi družini, ki se je naskočila povečala kar za tri člane, iz največjih težav.

ČRNOMALJSKA TREVNICA je bila v četrtek zelo slabo založena. Ponudba kmetijskih pridelkov, selenjave in sadja, je bila mnogo manjša kot povprečje. Okoliške kmetice so le na treh ali štirih klopih ponujale kipecno hrano.

NOVICE ČRNOMALJSKE KOMUNE

Še je čas za vpis v zimsko kmetijsko šolo

Občinska konferenca SZDL in krajevne organizacije SZDL v občini Crnomelj bodo zbiralce do 1. septembra prijemale za dvoletno zimsko kmetijsko šolo. V šolo se lahko vpišejo kmečki fantje in dekleta, ki so že končali svojo šolsko obveznost. Program šole obsega 960 ur teoretičnega in praktičnega pouka. Šola bo dveletna, pouk pa se bo začel 4. novembra in se zaključil konec februarja. Šolski program bo zelo pester.

Učenci se bodo seznanili z živinorejo, s poljedelstvom, strojništvom, z veterino, zaščito rastlin, vinogradništvom in s kletarstvom, z ekonomiko kmetijske proizvodnje, gozdarstvom in s turizmom. Šola bo financirala temeljna izobraževalna skupnost, učenci pa bodo prispevali le 200 din. Po uspešno opravljenih izpitih, ki jih bo organizirala srednja kmetijska šola v Novem mestu, bodo slušatelji dobili naziv kvalificiranega kmetovalca.

Odločno bo treba govoriti tudi o kmetijskih težavah

Konec tega meseca bo občinska konferenca SZDL organizirala več razprav o ustavnih spremembah in novem volilnem sistemu za zvezno skupščino. Po predhodnem programu naj bi bilo do prve polovice septembra zaključenih že približno 23 takih razprav na terenu in štiri večje v občini. Na teh razpravah bodo zlasti na podeželju govorili tudi o osnutku stalish, sklepov in priporočil v zvezi z

nekaterimi problemi kmetijstva v Sloveniji. Ta osnutek je dal v razpravo gospodarstvi in republiški zbor skupščine SRS. Te razprave bodo prav gotovo zelo živahne, saj se tudi v črnomaljski občini že dalj časa borijo s težavami v privatnem in družbenem kmetijskem sektorju. Občinska konferenca bo seznanila občane o teh razpravah preko lokalnega časopisa in s posebnimi vabilii. V. OKORN

Prepričajte se o ugodnih cenah pri razprodaji raznega tekstilnega blaga in konfekcije!

Popust od 10 do 50 odstotkov.

„Beletekstil“ ČRNOMELJ

USPELA AKCIJA V NAŠIH MESNICAH

Za Ciganko slabše meso

Zaradi številnih pritožb potrošnikov, ki so trdili, da jim nudijo mesarji slabše meso kot ga zahtevajo, je organiziral občinski sindikalni svet prejšnjo soboto posebno akcijo v mesnicah v Crnomlju in Semiču.

Akcija je bila uspešna. Kupci, ki so jih izbrali za to akcijo, so se pomešali med prve jutranje kupce. Ko so prišli na vrsto, so zahtevali meso določene kvalitete, budno so pazili na kazalec na tehtnici in skrbno spravili račun. Posebna komisija, ki so jo sestavljali predstavniki občinskega sindikalnega sveta, trž-

ni inšpektor Jože Škof, veterinarski inšpektor Danilo Rus in sanitarni inšpektor Rudi Škof ter potrošnici Štefica Pahulja in Anica Bendič je ugotovljala kvaliteto mesa, težo in ceno. Meso, ki so ga potrošniki kupili v štirih črnomaljskih mesnicah in v mesnici v Semiču, ni bilo najboljšo. Mesarji. Med snarodnim kupcu lep kos mesa, za privago pa so dodali kar so imeli pri roki. Komisija je odkrila med privago meso slabše kvalitete in celo jetra. Z zahtevano težo ni bilo težav, saj so v soboto mesarji zares dobro tehtali.

«Kupec je kupec,» trdijo naši trgovci. Tega pa najbrž ne upoštevajo črnomaljski mesarji. Med snarodnim kupcu ni bilo težav, saj so v soboto tudi Ciganka, kateri je mesar v črnomaljski samopostrežbi Prehrana dal namesto zahtevane teletine slabo, zamazano in krvavo meso, ki je bilo poleg vsega tudi higiensko nezadovoljivo. Prav v tej samopostrežbi so v soboto straniki odvagali tudi 25 dkg kosti preveč.

Po hitrem ocenjevanju so bile stranke najboljše postrežene v postovalnici št. 1, ki je last črnomaljske klavnice in mesnice, najslabše mesto pa si je priborila samopostrežna trgovina Prehrana v Crnomlju. Inšpektorji so se odločili, da bodo vse tiste mesarje in podjetja, ki so prodajali slabše meso za meso boljše kvalitete, predlagali za kaznovanje. Take in podobne akcije pa bodo spet na vrsti, kajti prav je, da naš potrošnik kupi v trgovini le dobro in solidno blago.

SOLSKE KNJIGE IN ZVEZKI gredo zadnje tedne dobro v denar. Stari prihajajo s svojimi otroci v mesto, ker želijo čimprej nabaviti vse potrebno za šolo. V črnomaljski knjigarni se je zato promet v zadnjih tednih močno povečal. Ker je knjigarna sorazmerno dobro založena z vsemi učnimi pripomočki, ji tudi kupcev ne manjka.

Osebni dohodki boljši kot drugje

Razmerje med najvišjim in najnižjim osebnim dohodkom v »Kometu« znaša 1:4 — Dohodki vodilnih delavcev so odvisni od povprečja plač, ki jih dobivajo delavci v proizvodnji

Ob koncu junija je štel kolektiv metliške konfekcije »Komet« 223 delavcev. V zadnjem času se je povečal za 25 delavk. V »Kometu« so se zaposlila mlada dekleta, ki so letos uspešno dokončale osemletko. Na posebnem pripravljalnem tečaju, ki traja tri mesece, se bodo usposobile za delo v proizvodnji. V tem času si bodo morale pridobiti potrebno spretnost in natančnost in če bodo uspeli na posebnih testih dokazati, da so večše šivanja, jih bodo vključili v proizvodnjo.

V »Kometu« imajo organiziran poseben brigadni sistem. Ena izmena tvori brigado in tako so delavke, ki delajo v posamezni skupini, nagrajene le po svojem delu. Če slabše delavke dalj časa

ne dosega norme, jih že čez nekaj časa izločijo, kajti njihov osebni dohodek gre na račun boljših.

Po pravilniku, ki so ga v začetku leta prilagodili novim delovnim razmeram, dobi vsaka delavka, ki doseže normo 688 din na mesec. Višina osebnega dohodka povprečne delavke je višji kot je povprečni osebni dohodek zaposlenih v občini. Najbolj spretna delavke presegajo normo in zato zaslužijo več. Tiste, ki jim gre delo posebno dobro izpod rok, so prejšnji mesec zaslužile tudi po 1200 din.

Vodja posamezne grupe je nagrajen glede na povprečje osebnih dohodkov delavcev. Njegov osebni dohodek je le za 1,8 odstotkov višji,

osebni dohodek glavnega mehanika je za 1,9 odstotkov višji od povprečja, osebni dohodek vodstvenih delavcev za 3,5 odstotkov, osebni dohodek direktorja pa je 3,2 odstotkov višji od povprečnega osebnega dohodka. Razmerje med najnižjim in najvišjim osebnim dohodkom je približno 1:4. Posamezna delovna mesta so okategorizirana in je zanje določen poseben odstotek, ki ga prištejejo povprečnemu osebnemu dohodku.

Letos se je proizvodnja v »Kometu« povečala. V prvem polletju je bil plan dosežen kar z 61 odstotki v primerjavi z istim razdobjem lani. Fakturirana realizacija je znašala v prvem polletju 7.972.000 din, v istem času lani pa je 5.566.000 din. V prvi polovici avgusta je znašala fakturirana realizacija že 10.000.000 din.

M. P.

DOKLEJ MLAKA ZA TOVARNO »BETI«?

Voda vztrajno teče v vrtačo

Odpadne vode, ki že četrto leto tečejo v vrtačo za tovarno Beti, so onesnažene z organskimi snovmi — Kazen, ki bi jo morala Beti plačati, če ne bo izvršila odločbe je mnogo manjša od stroškov za ureditev kanalizacijskih in čistilnih naprav

Za tovarno Beti se poleg novih stanovanjskih hiš že četrto leto nabira v vrtači in na travniku velika mlaka. Voda, ki priteka iz tovarne Beti, se zbira in ko je zemlja ne more več vpijati, se razlije po travniku in v potok Obrh.

Svoje industrijske odplake je usmerila Beti najprej proti železniškemu tirom, ker pa se je železniško transportno podjetje pritožilo, so vodo preusmerili v vrtačo za tovarno.

Probivalci, ki stanujejo v bližini, so se pritoževali, saj so odpadne vode prodre tudi v vodnjake in je bila voda v njih okužena.

Ko pa je posegla vmes sanitarna inšpekcija, so se v Beti odločili, da bodo poskrbeli za ustrezne čistilne in kanalizacijske naprave. Ta obljuba se vleče že tretje leto, voda pa se še vedno zliva v vrtačo in v potok Obrh. Kemijske in biološke analize so pokazale, da je voda močno onesnažena z organskimi snovmi, da kaže visoko porabo kisika, da je jedko alkalna in da se take vode ne sme spuščati v potoke.

Tovarna Beti je že večkrat zaprosila za podaljšanje roka, ki je bil predviden za ureditev kanalizacijskih in čistil-

nih naprav. Po 35. členu temeljnega zakona o sanitarnih inšpekcijah lahko kaznuje sodnik za prekrške v domači občini tovarno Beti za neizvršitev te odločbe z maksimalno kaznijo do 10.000 din, ureditev kanalizacijskih in čistilnih naprav pa bi stala najbrž preko 300.000 din.

Voda še vedno teče v vrtačo in v Obrh. Če je zemlja razmočena, se razlije po travniku. »Doklej bo tako?« se sprašuje Metličani. Samo z dupelji tega najbrž še dolgo ne bodo uspeli rešiti. Občani pa zares želijo, da bi kolektiv tovarne načel in rešil tudi to, zanj prav gotovo precej težavno vprašanje.

Novi prisilni upravitelj v gostinskem podjetju

Na predzadnji seji občinske skupščine Metlika so razpravljali o prisilni upravi v Hotelško gostinskem podjetju. Takrat so imenovali za prisilnega upravitelja Jožeta Zalokarja, direktorja Meno-predhrambenega podjetja iz Novega mesta. Prisilni upravitelj svojega dela ni opravljal tako kot bi moral. Svoj položaj je hotel izkoristiti v korist podjetja. Čigar direktor je.

V Hotelško gostinskem podjetju v Metliki je po odstopu direktor

ja Obrada D mlača zaviadala nedisciplinno in nerodno. Da bi preprečili še večjo izgubo, (dodaj je znašala 108.000 din), so v to ek. 20. avgusta, na seji občinske skupščine Jožeta Zalokarja razrešili za novega prisilnega upravitelja pa so imenovali inž. Janja Zivkovića, referenta za plan in analize v občinski skupščini Metlika. Pri delu mu bo pomagala tričlanska komisija, ki jo sestavljajo inž. Ivan Kostelec, Zvone Pavlovič in Slavko Orlovič.

SPREHOD PO METLIKI

LEPAKI, KI VABIJO na veliko partizansko zborovanje 1. septembra letos so že razobeseni širom po Sloveniji in Hrvaški. Ob praznovanju 25-letnice ustanovitve XV. SNOUB — Belokranjske in 25-letnici ustanovitve oficirske šole Glavnega štaba NOV in POS se bodo zbrali v Metliki borci sedmih brigad, bori Belokranjskega odreda, XIV. divizije in oficirske šole. Načrtujejo, da se bo ta dan v Metliki zbralo do 10.000 ljudi. Pripravljajo tudi parkirišča za številne avtomobile.

SKUPINA SLOVENSkih IZSELENCEV iz Clevelanda je na svojem potovanju po Sloveniji v ponedeljek, 12. avgusta obiskala tudi Metliko. Domačinke v belih ljudskih nošah so jih sprejele s kruhom in soljo, nakar so gostje z Veselice, kjer so imeli tudi kosilo, uživali razgled po mestu in okolici.

METLIŠKA OSNOVNA ŠOLA bo od prvega septembra naprej nosila ime XV. slovenske narodnoosvobodilne udarne brigade — Belokranjske. Na ta dogodek in junške boje borcev te brigade bosta mladino opozarjala sponorska plošča in relief, delo znanega akad. kiparja Lojzeta Dolinarja. Oboje bo vidano v avli nove osnovne šole.

ČLANEK NOVINARJA MILOSA JAKOPCA o velikih neoplar-

ljenih dohodkih nekaterih obrtnikov in avtoprevoznikov objavljen v zadnji številki Dolenjskega lista, je vzbudil med Metličani, zlasti med delavstvom, živalne komentarje. Kot smo izvedeli, bo v kratkem objavljen razpis za novo mesto finančnega inšpektorja pri občinski upravi za dohodke.

NA OBMOCJU METLIŠKE FOSTE so konec avgusta nasteli 833 radijskih aparatov in 103 televizorjev.

PO FOGOSTEM DEŽJU v zadnjih dveh tednih so se po gozdovih in stelnih spet prikazali joseski jurčki — ajdovčki. Ljudje jih pridno nabirajo, da si popestrijo jedilnik in si jih tudi nasuže za ajmo.

V EDINI METLIŠKI SLASCI-CARNI lahko med drugim dobiš — tako vajj piše na ceniku — kmečnitte, šampanje, šamroile, kajzeršnitte in puserite. Kaj ko bi kolo te dobišote na listem ceniku prvrnil v lepo slovensčino?

METLIŠKI TEDNIK

Je bitka za nov prostor dobljena?

V zastarelih prostorih je težko sodobno in še težje kvalitetno proizvajati - PODGORJE se je prav zato odpovedalo izvozu nekaterih izdelkov - Za prihodnost: pozornost pogodbenemu sodelovanju!

Sentjernejsko mizarstvo podjetje PODGORJE je dve leti zaman bilo bitko za nov delovni in življenjski prostor. Ni se mu posrečilo, da bi po rednem postopku pridobilo zemljišče, na katerem bi si zgradilo nove delovne prostore. Zato je letos predlagalo občinski skupščini, naj mu primerno zemljišče zagotovi z razlastitvijo. Pred kratkim so v podjetju povedali, da pričakujejo uspešno razlastitev.

Da je bolje zidati nove, kot obnovljati stare (sedanje) prostore, so podjetju svetovali strokovnjaki, ki so tudi izračunali, da novi prostori ne bodo bistveno dražji, kot bi veljala preureditev starih. Razen tega pa bi podjetje s preureditvijo samočasno rešilo prostorsko stisko.

Mizarji v prostorih, ki niso bili grajeni za proizvodnjo pohištva, niso mogli narediti več in bolje, kot so zahtevali kupci in naročniki njihovih izdelkov. Podjetje je imelo možnost, da bi nekatere svoje izdelke tudi izvažalo, ker pa ni imelo pogojev, da bi delalo brez napak, se je izvozu raje odpovedalo. Zaradi neprimernih prostorov je imelo po 30 odstotkov rezaljskih strokov samo pri nenehanem, toda neizogibnem notranjem transportu. Delovni pogoji zaposlenih pa so se tako poslabšali, da je postalo podjetje že kar precejšen in v peti inšpekcijski službam.

Zgraditev novih delovnih prostorov so podjetju nare-

kovali tudi drugi razlogi. Eden takih je delna preusmeritev proizvodnje, saj podjetje razen tega, da uresničuje stari proizvodni načrt, pogodbeno sodeluje z NOVOLE-SOM in dela zanj polizdelke. Pogodbeno proizvodnja bo v letošnjem drugem polletju obsegala že 20 odstotkov vse proizvodnje v podjetju. Podjetje jo bo še povečalo.

PODGORJE bo v kratkem dobilo dokumentacijo za zidanje nove proizvodne dvorane. Graditi bo pričelo prihodnje leto. Računajo, da bo-

do po preselitvi v nove prostore z istimi zmogljivostmi povečali proizvodnjo za 30 odstotkov, s kasnejšimi izboljšavami v organizaciji dela in tehnološkemu postopku ter s strojnimi izpopolnitvami pa še bolj. Mislijo tudi na to, kako bi se kadrovske okrepili. Zda imajo v podjetju le enega tehnika na 60 ljudi (inženirjev ni), kar pa je premalo. Odločili so se, da bodo stipendirali dva človeka, stipendije pa najprej ponudili delavcem v kolektivu.

I.Z.

„Dvor ni več središče!“

Kaj ugotavlja odbornik Dušan Može z Dvora?

Dušan Može z Dvora je vester v vseh dolžnostih, ki jih opravlja kot poslovodja v MERKATORJEVI trgovini, odbornik v Obs. gospodar v družini član organizacij itd. Naučil se je natančno razločevati napredek in zastajalost, pravilno in nepravilno, dobro in slabo gospodarjenje. S tankim poslušanjem za vse to je odgovarjal tudi na vprašanja, ki sem mu jih zastavil.

Kaj je značilno za Dvor?

— Pred leti je bil središče. Imel je kovače, žagarje, mizarje, mlinarje. Obrt je ovela. Se pred petnajstimi leti je imela tukajšnja trgovina tak promet kot Žužemberška. Z leti je kraj izgubil zaledje. Ljudje so se odselili, zaposlili so se drugje. Malo nam je ostalo. Skoraj nobene samostojne organizacije nimamo. To se pozna. Ljudje so tudi manj prosvetljeni. Starši silijo otroke namesto v študij v tovarno, h kruhu. Malo mladine je v Solah. Prepričan sem, da bi jih več študiralo, če bi dobili stipendije. Zemlja, na kateri se preživlja večina tukajšnjega prebivalstva, ne daje toliko, da bi starši lahko izdatneje podpirali otroke, ki študirajo brez stipendije.

Kaj vas je kot odbornika najbolj prizadelo? Kaj sodite o naporih, da bi v naši družbi odpravili napake? Kaj si želite?

— Prizadelo me je žalostno gospodarjenje v INISU. Zabolj me, če pomislim, kako so propadla sredstva, ki so bila zbrana s tolikimi težavami. Gotovo je bo žgoč pouk za vsu družbeno skupnost. Konec naj bi že bilo zgrešene gospodarske politike! Čas je, da bi mislili in delali gospodarsko. Sedanje stanje me skrbi in se sprašujem, ali ne odseva tudi na Dvoru, kjer kljub slabi kupni moči postavljajo še eno trgovino, delček napačne politike!

— Veseli me, da so pri nas začeli dosledneje odpravljati pomanjkljivosti in napake. Prav je, če se bo tako zgodil obroč korupcije. Mislim, da bi moralo zdaj odzvoniti tudi prošlim zvezam in poznanstvom. Želim, da bi v naši družbi zavladalo poštenje!

I.Z.

Uršna sela: denar ali drog

Stane Bukovec je predsednik gradbenega odbora, ki vodi ureditvena dela na krajevni električnem omrežju na Uršnih selih. Vaščani že več dni napeljujejo trofazni tok. Za glavni daljnovod mora vsaka hiša prispevati drog ali pa 90 dinarjev. Boljši tok bodo dobili predvsem prebivalci v dolini. Na Uršnih selih so imeli tako slabo električno, da so žarnice nemalokrat komaj brlele. Močnejšega toka se veselijo zlasti tisti domačini, ki imajo električne stroje, katerih pa do zdaj niso mogli uporabljati. Predvidevajo, da bodo preureditvena dela na električnem omrežju končana v nekaj tednih. Pri tem jim izdatno pomaga tudi ELEKTRO. Spomladaj so tako že izboljšali električno v Sušicah in na Venduru.

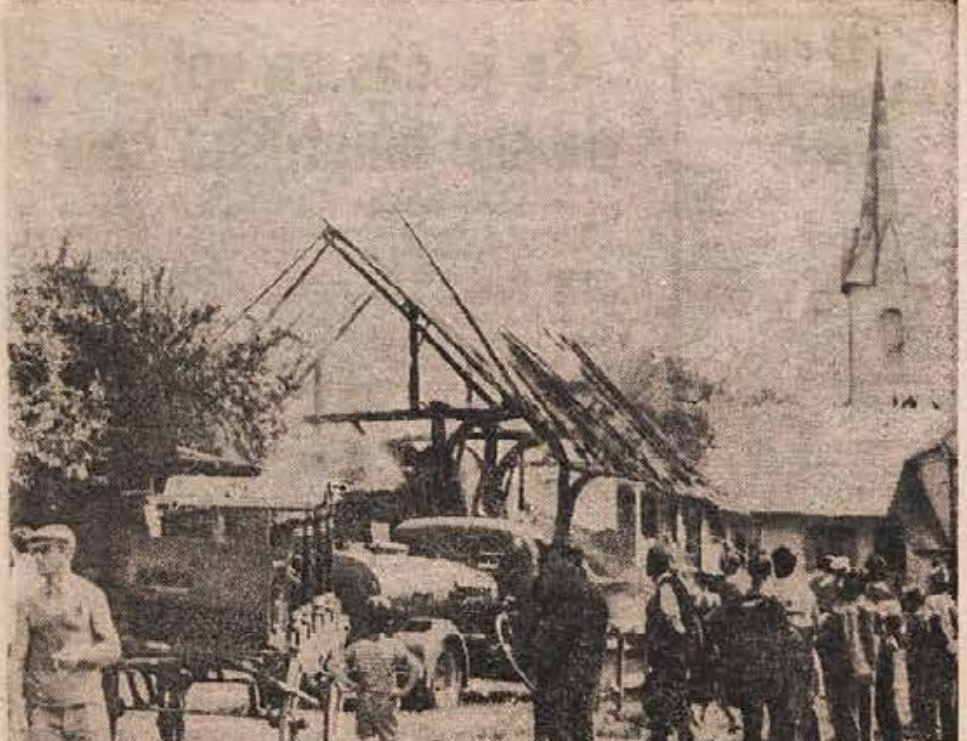
DVE KRATKI IZ ŠKOCJANA

■ V ŠKOCJANU SO pripravili vse potrebno za kanalizacijo, ki jo bodo začeli urejati v kratkem. Najprej bodo prekopali cesto na petih mestih in položili kanalske cevi, da bi tako omogočili nemoteno asfaltiranje ceste, ki je predvideno v tem kraju.

■ NA LEP IZLET v Logarico dolino, Velenje, Ljubljano in na turški grad so šli 17. avgusta tisti škocjanski mladinci, ki so nedavno pomazali Zdravenu bor. cev NOV na prireditvi. Na dvo-dnevni izlet so se mladinci v spremstvu s člani ZB odpeljali s avtobusom podjetja GORJANCI

— Ena gospe je rekla, da lahko še marsikje v Novem mestu dobiš na glavo vse to, kar se nahaja na očetih rjuhah in prtičih, najbolj zanimivo pa stečajno reči čez okno vsako jutro v Dalmatinovi ulici!

16. avgusta dopoldne je začelo v Golni vasi pri Novem mestu goreti gospodarsko poslopje, lasti Martina in Franca Gregorčiča. Ogenj so zaneli otroci, ki so v listnici zakurili, da bi pekli jabolka. Ogenj je kmalu zajel še sosednji skedenj s levi in kletmi Lucije Stangelj. Močno sta bili ogroženi tudi Gregorčičeva in Stangeljeva hiša, vendar so nadaljnje širjenje ognja učinkovito preprečili novomeški poklicni gasilci in prostovoljci, ki so takoj pritekli na pomoč, gasiti pa so pomagali tudi vojaki. Skodo so ocenili na več kot 60.000 dinarjev (Foto: Mirko Vesel)

ZABJA VAS IN KODELJEV HRIB KMALU Brez gnojnice in prahu

Kanalizacija bo narejena v kratkem, nato pa bodo začeli asfaltirati cesto - Vsaka hiša je prispevala za glavne kanale po 1.000 din

Za kanalizacijo, ki jo ureja jo na Kodeljevem hribu in v ostalem delu Zabje vasi, bodo prebivalci oziroma hišni gospodarji prispevali po 1000 dinarjev in razen tega plačali vse stroške za hišne priključke. Manj premožni bodo prispevke plačevali v obrokih. Glavne kanale so na Kodeljevem hribu in pod njim že položili in bodo začeli v kratkem delati tudi priključke za 86 hiš od 120. Dela ne potekajo tako hitro, kot so predvidevali. Računajo, da bodo glavna kanalizacijska dela gotova do začetka septembra, ko naj bi začeli cesto od križišča pred IMV skozi Zabjo vas do Malega Siatnika asfaltirati.

»Nismo mogli več prenašati gnojnice, ki je tekla po Kodeljevem hribu od hiše do hiše, dražila nosove in razburjala kri,« je pripovedoval Jože Majerle, predsednik 9-članskega gradbenega odbora v Zabji vasi. »Bolj smo začeli o kanalizaciji razmišljati lanske jeseni, ko nam je prišlo na ušesa, da je v načrtu asfaltiranje ceste. Sprva smo se za to zanimali trije, ko pa smo imeli množični sestanek, so prebivalci izvolili gradbeni odbor in mu dali vse naloge v zvezi s komunalno ureditvijo. Zato bo ta odbor delal tudi še po končanem asfal-

tiranju ceste. Potrebno je še popraviti poti in urediti javno razsvetljavo.« Za komunalno ureditev Kodeljevega hriba in vse Zabje vasi sta si poleg gradbenega odbora osebno prizadevala tudi podpredsednik občinske skupščine Avgust Avbar, ki je hkrati tudi predsednik upravnega odbora komunalnega sklada, in predsednik krajevnega skupnosti Stane Smid.

Nova cesta Praproče-Doljne Mraševo

Od Praproče do Dolnjega Mraševa je zdaj le slaba vozna pot, po kateri ni mogoče voziti s avtomobilom. To je posebno neugodno, če kdo zbolj ali se ponesreči in rešilni avtomobil ne more pripeljati do vasi. Zato je krajevna skupnost Straža sklenila s pomočjo vaščanov zgraditi novo cesto. Zataknilo se je pri zemljiških lastnikih, ki zemljo še odstopili, dalj časa pa bodo trajala merjenja in prepisi. Kljub temu upajo, da bodo začeli cesto graditi še letos.

Krajevna skupnost Straža je bila tudi pobudnik za popravilo »Straške poti«. Prejšnjo nedeljo so vaščani razmetali pesek, ki ga je dala napeljati skupnost, tako da je zdaj cesta lepo urejena.

Gasilsko slavlje v Žužemberku preloženo

V Žužemberku so veliko gasilsko slavlje v počastitev 80-letnice obstoja PGD, ki bi moralo biti 18. avgusta, pa je zaradi dežja odpadlo, preložili na nedeljo, 25. avgusta s pričetkom ob 13. uri. Na programu bo gasilska parada, nastop poklicnih gasilcev iz Novega mesta in gasilske enote novomeške tovarne LABOD ter razvitje društvenega prapora, ki mu bo botroval predsednik izvršnega sveta Slovenije tovariš Stane Kavčič. Po delovnem in kulturnem sporedu bo na Loki pri mostu ljudsko rajanje, na katerem bodo igrali Veseli planšarji.

Vse sobe oddane

Zdravilisce v Dolenskih Toplicah ima v avgustu oddane in zasedene vse turistične sobe. Ker so nekateri najeli sobe z več posteljami, je v domu več postelj kot turistov. Gostje oddalje bolj iščejo sobe z eno posteljo. Trenutno je med 150 gosti tudi 30 tujcev oziroma več kot v času pred letošnjo sezono.

Slab odkup zelišč

Čeprav pomajajo v Šmarjeti dobro ceno za zelišča, go-be in gozdne sadeže, so letos malo odkupili. Odkupovali so predvsem: jurčke, borovnice, lipovo ovejše, rman in še nekatera druga zelišča. Zaradi dela na polju ljudje ne utegnejo hoditi po zdravilna zelišča.

Plaketa je, kluba ni!

Nagradnega tekmovanja mladinskih klubov v Sloveniji, ki ga je razpisal UK ZMS pod imenom »Nas klub 66«, sta se udeležila tudi naša mlada, ali bolje povedano, mlajša klub v Novem mestu in Straški vasi. Organizator jima (oz. njunim snovalcem) je podaril plaketa.

Novemu mestu, predvsem občinskemu komiteju ZMS in drugim društvenopolitičnim organizacijam, pomeni plaketa sicer skromno, a spodbudno zadostenje za vse, kar je bilo narejenega za mladinski klub. In kaj je bilo narejenega? Anкета, ki je povedala, kako je klub v Novem mestu potreben, je bila na uvod, mabavno glasbena prireditev, katere čisti izkupiček so knjižnici kot začetna sredstva za mladinski klub, je bila prvi korak k zbiranju sredstev, sestanke pri stoljih mož na občini pa razglabljanje o primernem prostoru, preden z željami, da bi mladinski klub lahko uredili pod isto streho, kjer bo športna dvorana, če bo... iz tega sploh kaj! Zal je v Novem mestu (vsaj za zdaj) ostalo še vse pri rešnih pogovorih in objubah.

Prihodnje leto bo UK ZMS, kot napoveduje, spet razpisal tekmovanje mladinskih klubov. Še bo moralo Novo mesto spet zadovoljiti samo s plaketo, ali pa lahko računata, da bo dalo še oceniti tudi program v mladinskem klubu?

Dvorski gasilci so prizadevni in delavni

Člani gasilskega društva Dvor so letos dosegli zelo lepe uspehe. Mladinska gasilska desetina je na medobčinskih tekmovanju v Brezicah zasedla prvo mesto, na republiškem tekmovanju v Celju pa so se uvrstili na 8. mesto.

Člani društva so uredili tudi okolico doma, ki ga nameravajo v kratkem prepleškati. Razen tega so med letošnjo spomladansko sušo pomagali oskrbovati sosednje vasi z vodo. — Pred kratkim so priredili vrtno veselico. Z demarjem, ki so ga zbrali, in z dobičkom z veselice nameravajo kupiti novo opremo.

Tudi v Straži bodo lahko gradili

Končno je tudi del Straže prišel v zazidalno območje. Podjetje za stanovanjsko gospodarstvo in urejanje naselij Novo mesto je odločilo, da lahko na Kregarjevem hribu zgradijo občani 25 hiš. Vendar bodo tu verjetno nastale težave, ker je zemlja na hribu zelo dobra in je kmetje ne bodo radi prodali ali pa bodo zahtevali previsoko ceno.

Največ prodajo gradbenega materiala

V trgovini z železnicami in s kmetijskimi pridelki KZ ŠKOKAS v Strahci ustvarijo leto okoli milijon dinarjev prometa. Od tega prodajo za 700 tisoč dinarjev gradbenega materiala. Trgovina je dobro za-ložena s kmetijskimi potrebščinami, krmili, s gradbenim materialom, s maslinimi sredstvi in drugim. Spomladaj jim je primanjlovalo rutromonkala, zdaj pa imajo na zalogi dovolj umetnih gnojil vseh vrst. Primanjkuje jim samo sidne opeke.

Kar v okolici Straže kmetje ne pridejajo večjih količin kmetijskih pridelkov, odkupijo v trgovini vsako leto samo nekaj vagonov krompirja in nekaj malega sita.

Novomeška kronika

■ **STIRI TEDNE ZE** na sveti luc na vognu ob Vrhovcih in Streliški ulici. Ko so se stanovaleci seznanili pri komunalnem podjetju, kakaj se zamestjajo žarnice, so jim najprej odgovorili, da proučijo žarnice vsako soboto, sadnjo pa, da opravijo pregled vsak mesec. Stanovalci se bojijo, da bodo naposled jure cestne razsvetljave.

■ **PET GIMNAZIJCEV** in vajencev je pred kratkim uspešno opravilo izpite za pilote jadralnih letal. Ispite so opravljali na letališču v Prečni. Pilotirali so se učili po novem sistemu.

■ **ANKETO O SPREJEMANJU** pripravnikov in pravilnih za sprejemanje pripravnikov v delovnih organizacijah je začela pred kratkim pripravljati analitska skupina pri društveno političnih organizacijah. Z anketo bodo predvsem ugotovili, koliko pripravnikov imajo delovne organizacije, koliko jih nameravajo še sprejeti in kako jih nagradujejo.

■ **V RIBNO RESTAVRACIJO** v Dilančevi ulici so vdrli neznanec v soboto ponoči razmetali inventar in odnesli 100 dinarjev. Nekdo med njimi si je na štiri porenal roko in pustil krvave sledove. Hkrati je bil izpoved to restavracije ukraden fiško NM 52-48 zelene barve. Preiskovalci menijo, da so se s njim odpeljali vlomilci.

■ **V DOMU JLA** načelno ne bo filmskih predstav, ker bodo prebitali prostore.

■ **DRTA, KI JIH** SE potrebno

Petnajsta brigada se spoprime z Nemci

Petnajsta ali Belokranjska brigada je bila ustanovljena dobre tri tedne po laški kapitulaciji. Po takojšnjih borbah se je zmanjšalo število borcev, zakaj stalne borbe z ustaši in domobranci po Vivodini in z Nemci okoli Ozlja ter v smeri proti Karlovcu in Kolpi so zahtevale razen nečloveškega napora dosti žrtev. Mnogo partizanov je pokosiša smrt v dolgotrajnih bojih in spopadih s sovražnikom; mnogi so omagali sredi neskončnih pohodov; strle so jih bolezni in pomanjkanje. Bili so pa vmes tudi taki, ki jim je ob fašističnem divjanju zmanjkalo hrabrosti. Ti so klonili ter se s tiskanimi prepustnicami, ki jih je sovražnik trosil iz avionov, zatekali pod okupatorsko okrilje. Tako početje pa je bilo kot igranje na loterijo: ali so ga Nemci potisnili med ustanovljajoče se domobranske vrste ali pa je navzlic prepustnici dobil kroglo ali pa je moral v internacijo.

Pred srečanjem nekdanjih borcev XV. brigade, »Belokranjske«, ki bo 1. septembra v Metliki, hkrati z zborom gojencev in predavateljev oficirske šole pri glavnem štabu NOV in POS, objavljamo nekaj spominov na »Belokranjsko« brigado, ki jih je po pripovedovanju Olge Jurajevič. Početa Klemenčiča in Francija Kočevarja zapisal Hinko Wilfan.

Od tisoč začetnih borcev se je po borbah skrčilo nje število na 350 sestrada in, premrženih in na smrt utrujenih, toda dobro oboroženih, kakor pravi brigadni zgodovinar Mile Pavlin in dođa a da je ob koncu vojne brigada štela le še 363 borcev, a so bili zelo dobro oblečeni in do zobe oboroženi. Streljaja je bilo na pretek; skoraj vsak drugi je imel strojno puško so se postale redkost, saj so skoraj vsi imeli brazostel.

Po dobrih treh tednih se je brigada vrnila v domače kraje. Sele zdaj je nastopila v zboru, da so se borci mogli vsaj prepričati, koliko je to: ena brigada partizanov. Tedaj je v zboru stalo približno 1100 mož in posameznih deklet. Številne izgube je nadomestila bojna izkušnost in trdna odločnost v zvezi do konca. Doslej se bataljoni skoro se stinili niso pod brigadno zastavo, zakaj ko je bil ta bataljon kod okrog Netrečja, je bil drugi kje na Vivodini, tretji pa je oprezal morda na Vahti. Včasih so bili trije, včasih štirje bataljoni — kakor je nanosilo. Jedro je ostalo neokrnjeno, ne dotaknjena pa je ostala tudi brigadna moralna.

Prvi stik z nastopajočo nemško močjo so bili v Zumberku, ko je nemški sunek prepopolnil III. bataljon. V naglici je bilo za vsako ceno treba rešiti ranjence iz gorjanskiških slovenskih bolnic. Dva dni je trajalo prenašanje noč in dan obkoljenih dvesto ranjencev na hrvaško stran pri Draganiću. To so bili napori, ob katerih so se borcem prikazovali zaželeni kraji kot fata morgana v vroči Sahari.

Brigadne enote so se razporedile po sončnatih obronkih Gorjanec na območju Novo mesto—Metlika, stab brigade je bil v Radatovičih, a bataljoni po obrobni vseh. Brigada je začela iskati stik s sovražnikom in oprezati za njegovimi premiki. Obveščevalci in izvidnici so se raztezali po vaseh onstran Gorjanec, da so vzpostavili zveze z našimi ljudmi.

Pritekati so pričela prve, dokaj izpodbudne vesti Nemci so se za varnimi novomeškimi bunkerji ter pod okriljem tankov in topništva vedli kaj brezskrbno. Iz vse Slovenije so dovažali domobran-

ce iz postojank, ki jih ob laški kapitulaciji partizanske enote niso utegnile likvidirati. Bahavo so obljubljali Novomeščanom skorajšnjo osvojitve celotnega Došenjskega pešice partizanov, kolikor jih — po njihovem pripovedovanju — še životari po gozdovih. Prav nič jih ne bojejo v oči še sveže razvaline buče bombardiranega Novega mesta, nad katerim so po domobranski zasluzi znesli svoj bes zaradi držnega odpora svobodoljubnega naroda. Ni so videli skritega posmeha v obeh Novomeščanov. Z belogardističnimi enotami so prihajali iz Ljubljane agitatorji in meščanski politiki, ki so bili prepričani, da je prišel njihov čas. Vsa ta klerofašistična svojata je razglasila na vsa usta, da je sila narodnoosvobodilne vojske srta in da so osvobojenemu ozemlju dnevi šteti.

Teško bi bilo ustrahovati Belo krajino, ki se nikoli ni ustrašila sovražnih groženj. To so na svoji koži dobro občutili že Lahi. Nemce in opogumijene belogardiste pa je bilo treba o tem sele dokončno prepričati. Ta vojna, so pravili stari po belokranjskih vaseh, je čisto drugačna kot prva. Takrat so bila bojišča daleč stran in ni ga bilo civilista v Beli krajini, ki bi vedel, kakšno je videti takratno sbojno polje. Ali danes, razlagajo isti ljudje, je bojišče vsaka vas, vsaka cesta, kjer tiste čase še vojaka videti ni bilo, razen, kadar je bil na dopustu.

Da bi se Nemci ne pritaknili Bele krajine, ni bilo niti misliti.

(Nadaljevanje sledi)

Pred sodiščem vlom v DINOS

Na tri leta in tri mesece strogega zopora je okrožno sodišče v Novem mestu obsodilo Borisa Makovec, nezaposlenega mizarja iz Portoroža.

Medtem ko je obtožencu tečila pogojna kazen, izrečena pred občinskim sodiščem v Piranu, je letos v noči od 4. na 5. maj v družbi z neugotovljenim sosterilcem vlomil v zaklenjeno pisarno poslovne enote podjetja DINOS v Novem mestu na Cesti herojev.

Na dvojnih vratih zadnjega vhoda je sprotno odstranil šipi, odklenil vrata s ključem, ki sta tlačila z notranje strani in že je bil v poslopiju. Odnasel je železno blagajno z 2.136.50 dinarji in jo odvekel do obrežja Krke. Tam je s krampom naredil odprtino ter izvlekel iz blagajne 1.935.34 din, medtem ko ostalega denarja ni našel. Iz-

ropano blagajno je nato vrgegel v vodo.

Makovec je trdovratno zanimal, da bi bil sedaj sploh v Novem mestu, vendar mu to ni pomagalo. Pri njem so našli vozovnico za vlak od Ljubljane do Kandije, razen tega ima sodišče dokaz za njegovo krivdo tudi v izvedenem mnenju o sledovih prstnih odtisov. Ne glede na izgovore je bil spoznan za krivega in obsojen. Sodba še ni pravomočna.

Morilec iz Tivolija se je obesil

V torek popoldan smo zvedeli, da se je v petek, 16. avgusta, v KPD Dob s pasom obesil 30-letni Jurij Krmeec iz Polja pri Ljubljani, ki je 10. junija lani v Tivoliju v Ljubljani ubil 19-letno Nado Abrauc iz Radovljice. Krmeec je bil zaradi naklepnega uboja obsojen na 15 let strogega zopora.

Ukradel 10.000 avstr. šilingov

13. avgusta sta prišla v Regeroč vas pri Novem mestu na obisk k družini Bec zakonca Pavlin iz Avstrije. Na slednji dan sta odšla v Kostanjevico, doma pa sta pustila aktovko z 10.000 šilingi. Ko sta se vrnila, sta ugotovila, da jima je bil med odsotnostjo ukraden ves denar. Tatu, ki je v hiši dobro poznal razmere, so že na sledi.

Z avtom po stopnicah

V sredo, 14. avgusta, so stopili iz kočevske kavarne ob 19.30 trije kustraveli. Sedli so v avto škoda LJ 467-92, ki je bil parkiran za kavarno. Bili so precej pod agasome kar se da sklenati iz njihove vožnje. Start jim je sicer uspel, a verjetno niso vedeli, kje so. Zapejali so namreč mimo spomenika ter kar preko šestih stopnic in ustavili pred lekarno. Imeli so srečo, da se niso prevrnili in da niso nikogar povozili. Nato so hitro zavili proti Podgorški ulici. Potem pa so obrnili in jo mahinili proti Ljubljani. Na njihovo srečo jih ni videl noben milnik čprav se je vse zgodilo blizu zelo prometnega križišča.

Če ni bil v avtomobilu sam lastnik, bo zdaj vsaj zvedel, na kakšnem letu je bil njegov avto...

Ujeli ubežnika

13. avgusta ob 10. uri so v Kočevju prijeli 16. letnega N. N., ki je 6. julija pobegnil iz vzgojno-poboljševalnega doma v Radečah. N. N. je novomeško sodišče obsodilo na 3 leta zopora. Po pobegu iz Radeč je mladoletnik vlamil in kradel v Mariboru in Celju, nato pa se je preselil na Kočevsko. 8. avgusta je v Jelepi vasi ukradel Petru Mavrinu 500,00 din, v Nemški loki pa je 10. avgusta obral pri sajcaju Stefana (št. 111111) 200,00 din.

MARMOR

GRADAC

tel. 76-177, lok. 8

Po konkurenčnih cenah izdelujemo vse vrste nagrobnikov, spomenikov, spominskih obeležij in vsa teracerska dela hitro in kvalitetno.

KRI KI REŠUJE ŽIVLJENJA

Preteklih 14 dni so darovali kri na novomeški transfuzijski postaji: Alojz Avhar, član Došenjske Novo mesto; Ivan Vidic, član Pionirja Novo mesto; Jožica Klajder, članica Centra za socialno delo Novo mesto; Franc Moljk, Martin Lavrin, Tomaž Kočevar, Stane Strumbelj, Mirko Malešević, Alojzija Vaje, Cirila Serceš, Leopold Povše, Alojz Vidmar, Ana Hartman, Anica Vidmar, Jože Kamensšek, Dragica Plut, Zvonka Štalcar, Branka Majerle, Marija Smaljcelj in Anton Novak, člani Iskre Semič; Ana Tramat, gospodinja iz Gabrja; Ludvik Rečko, član Splošne bolnice Novo mesto; Marija Dragič in Franc Franko, člana Novoteksa Novo mesto; Ciril Kos, Jože Frlan, Franc Božič, Dragica Črnigoj, Slavka Blatnik, Marija Adamič in Jožeta Teronšič, člani Ele Novo mesto; Ma Jan Marinič, dijak novomeške gimnazije; Vinko Rožič, Viktor Kovancič, Jože Suštar in Frančiška Serceš, člani Belta Črnomelj; Bogomir Novak in Breda Jerman, člani OBS Črnomelj; Ivan Strumbelj, član Bgrada, Črnomelj; Anica Veselič, gospodinja iz Purge; Dragica Kolc in Alojzija Stokelj, gospodinja s Kote; Albin Gimpelj, upokojenec iz Rodin; Jože Zagar, upokojenec iz Rodin; Antonija Simončič, gospodinja iz Orovec; Jože Pirnar, član Laboda Novo mesto; Franc Avhar, član kolektiva Novolec, Strada; Frančiška Kastelic, članica kolektiva Beli, Mirna peč; Franc Čučelič, Jože Bele, Alenka Bavdas, člani kolektiva IMV Novo mesto; Martin Kosce, član kolektiva Pionir, Novo mesto; Janez Kastelic, delavec iz Biške vasi; Ludvik Hočevar, član kolektiva PTT Novo mesto; Franc Fink, član kolektiva Opremalen, Novo mesto; Vinko Rožič, član kolektiva Iskra, Novo mesto; Marko Calotik in Nataša Rambič, članici kolektiva splošne bolnice Novo mesto; Valter Mlekun, član kolektiva Iskra, Senjarnel.

V VSAKO KUHINJO

EMO

CELJE

EMO 6

EMO

M

Mercator

- KOZMETIKA • USNJENA GALANTERIJA • BIŽUTERIJA • MOŠKA, ŽENSKA, OTROŠKA KONFEKCIJA IN PERILO • TEKSTILNO BLAGO • SPORTNE POTREBŠČINE • STEKLO • PORCELAN • GOSPODINJSKE POTREBŠČINE • ELEKTROAKUSTIČNI APARATI • ELEKTROGOSPODINJSKI APARATI • POHISTVO • SOLSKE POTREBŠČINE

do MILIJON Sdin KREDITA — tudi brez porokov!

blagovnica novo mesto

Dijaški dom MAJDE ŠILC Šmihel pri Novem mestu

razpisuje

1 delovno mesto

samostojnega delavca (delavke) na vrtnariji

POGOJ: večletna praksa na vrtnariji ali kmetijskem poselstvu, sposobnost in veselje za delo na vrtnariji.

Nastop službe je možen takoj.

Informacije o pogojih dela dobijo zainteresenti v upravi doma ali po telefonu 068-21-109.

rdečila za ustnice in laki za nohte

BB

BRIGITTE BARDOT

UPRAVNI ODBOR
SPLOŠNEGA MIZARSTVA KRŠKO

razpisuje prosta delovna mesta za

**kvalificirane in priučene
MIZARJE**

stavbene in pohištvene stroke za svoje obrate:
v Krškem, Brestanici, Kostanjevici in Prekopi

Ponudbe je treba poslati na upravni odbor Splošnega mizarstva Krško.

Nastop službe možen takoj!

Razpis velja do zasedbe delovnih mest.

Kadrovska komisija pri

Gradbenem podjetju

OBNOVA LJUBLJANA

Titova cesta 39

razglasa naslednja prosta delovna in
vajeniška mesta za:

1. visoko kvalificirane in kvalificirane tesarje
2. visoko kvalificirane in kvalificirane zidarje
3. kvalificirane varilce za elektrovarenje
4. tesarske in zidarske vajence
5. nekvalificirane delavce, ki bi bili pripravljeni priučevati se zidarske ali tesarske stroke

Kandidati pod 1. in 2. imajo možnost zaposlitve v tujini. Pri vseh razpisanih delovnih mestih, razen pod št. 4., imajo prednost moški z odsluženim kadrovskim rokom v JNA.

Samska stanovanja in hrana sta urejeni v podjetju.

Osebnih dohodkov se določajo po pravilniku o delitvi osebnih dohodkov podjetja.

Razpis velja do zasedbe prostih delovnih mest.

Pismene, lahko tudi ustne ponudbe, sprejema kadrovska služba Gradbenega podjetja »OBNOVA«, Ljubljana, Titova c. 39, v sobi št. 12/I.

OBVESTILO

Trgovsko podjetje »Dolenjka«
Novo mesto

obvešča cenjene odjemalce, da se je trgovina »USNJE« preselila z Glavnega trga na

Cesto Komandanta Staneta št. 14
(poleg lekarne).

Trgovina »ZIVILA« na Cesti herojev bo zopet odprta od četrtka, 23. avgusta, in bo poslovala na klasičen način.

Cenjenim odjemalcem se toplo priporoča kolektiv »Dolenjka«!

ZAHVALA

Po dolgotrajni bolezni nas je zapustil naš dragi mož, ata, stari ata in brat

FRANCE ČEGOVNIK

iz Podgore 12 pri Straži

Zahvaljujemo se vsem sosedom, prijateljem in znancom, ki so ga spremlili na njegovi zadnji poti, mu poklonili vence in cvetje ter nam izrazili sožalje. Posebno se zahvaljujemo dr. Zivkoviču za ves trud in zdravljenje v času njegove bolezni, gospodu župniku, tov. Jakšetu za poslovilne besede, podjetju Gorjanci in SZDL Straža za podarjena venca. Vsem za vse še enkrat iskrena hvala.

Zalujobi:

žena Tončka, sinova Franci in Toni, hčerki Ida in Minka, vnuček Marjan in drugo sorodstvo
Podgora, Novo mesto, Ljubljana, Raka, Prevalje

KRKA TOVARNA ZDRAVIL NOVO MESTO

oddelek za zdravilna zelišča
NOVO MESTO, Novi trg 9,
telefon: 21-304

NABIRALCEM ZDRAVILNIH ZELIŠČ

priporočamo, da v mesecu juliju in avgustu nabirajo predvsem naslednja zdravilna zelišča:

CVET: slezenovca, močvirskega oslada in rdeče deljice

LIST: šarnice, rdeče jagode, jetrnika, slezenovca, borovnice, pljučnice in regrata

RASTLINO: gladišnika, navadne plantice, tavent-rože, vodne kreše, škrdolice, ženklija, zlate rozge, zdravilnega jetičnika in zimzelena

KORENINE IN KORENIKE: arnike, pastinaka, velikega divjega janeža, malega divjega janeža in sladkih koreninic

Poleg naštetih pa odkupujemo še razne druge vrste zdravilnih zelišč.

Na vašo željo vam pošljemo oenik.

Nabirajte samo tista zdravilna zelišča, ki jih dobro poznate.

Vsem nabiralcem sporočamo, da odkupujemo zdravilna zelišča in suhe gobe tudi v naši odkupni postaji v Novem mestu, Novi trg 9 (avtobusna postaja). Pošiljke nad 30 kg pošljite po železnici na naslov: Krka, oddelek za zdravilna zelišča, železniška postaja Novo mesto.

ORGANIZATORJEM IN ZBIRALCEM priznamo za njihovo delo provizijo po dogovoru.

Zdravilna zelišča in suhe gobe, ki jih oddaste osebno, vam izplačamo takoj pri prevzemu, blago, ki ga pošljete po železnici, pa najkasneje v 3 dneh po prejemu blaga. Stroške za prevoz po železnici plača Krka.

Vsa potrebna navodila o nabiranju in odkupu zdravilnih zelišč lahko dobite v našem oddelku za zdravilna zelišča v NOVEM MESTU, NOVI TRG 9.

vsak četrtek

**ZA MLADE
PO SRCU**

**Kmetijska
zadruga
»KRKA«
Novo mesto**

nudi
rejem malih živali

kvalitetne plemenske zajce

po lastni izbiri in
ugodni ceni.

Dobite jih vsak dan na
obratu ZALOG pri Novem
mestu!

Pijte naravne
sadne sokove
Belsad

Novost v svetovni kozmetiki

Uporabljam
gaby's spray
za idealno pričesko zato ker...

gaby's spray

ne masti in ne lepi las
se razčesuje brez težav
utrjuje in da lep sijaj
pričeski

gaby's

Po licenci
FLYNN COSMETIK
ekskluzivno v Jugoslaviji
proizvaja

LEK LJUBLJANA

POIZKUSITE NAŠE MESNE
PROIZVODE

In ostanite tudi njihov potrošnik!

POSEBNO VAM PRIPOROČAMO:

- kranjske klobase
 - tovske salame
 - šunkarico
 - vse ostale vrste klobas in salam
- Za hrenovke, pečenice in safalade sprejemamo posebna naročila.

OBRAT
KLAVNICA
tel. 72 931

AVTOMOBILISTI!

zdaj je čas

za zimsko protektirane
gum! - Ne vozite
z gladkimi in izrabljenimi
gumami, ker drsijo in s tem
ogrožajo varnost vožnje!

GRADBENO IN OBRATNO PODJETJE NOVO MESTO

je odprlo v svojem vulkanizerskem obratu
v Kettejevem drevoredu 1 - pri bencinski črpalki v Novem mestu
ZBIRALNICO AVTO PLAŠČEV ZA PROTEKTIRANJE Z LETNIM IN
ZIMSKIM PROFILOM.

PROTEKTIRANJE BO OPRAVLJAL

PROTEKTOR — VULKAN iz Ljubljane.

RADIO LJUBLJANA

Visoko kvalitetna
sodobno embalarana

Zahtevajte jo
v naši trgovini!

Narocite
svoj list
na domači
naslov

KRKA
Nova mesto

Delial®

ŠČITI PRED SONČNIMI OPEKLINAMI
IN POSPEŠUJE PORJAVITEV KOŽE

- AKVAMIN — umetna mineralna voda v prahu
- AKVAMIN — odlična kvaliteta, enostavno pripravljanje
- AKVAMIN — zadovoljuje vsak okus
- ESKA — brezalkoholni napitek za otroke in odrasle
- ESKA — z okusom limone, maline in pomaranče

proizvaja

RADONJA SISAK

8 + 5

OSVAJA SVET
IN NAGRAJUJE

Če boste kupili enega izmed skrivnostnih izdelkov in rešili nagradno izpolnjevanke, ki jo izrežete in hkrati s kuponom za zrebanje, katerega dobite ob nakupu izdelka, pošljete proizvajalcu, boste vključeni v veliko nagradno zrebanje v drugi polovici decembra!

1. NAGRADA FIAT 124
- 39 NAGRAD IZDELKOV EMO:
štedilnik TOBI tip 166,
štedilnik na električno in plin TOBI tip 170,
omarica za pomivanje posode...

EMO P_C_N_O_E
M_8 IN E_0-5
N_JV_C_I DOS_Z_K
TO_L_T_E T_HN_K
CELJE

VSAK DAN: poročila ob 5.15, 6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 12.00, 16.00, 18.00, 19.30 in 22.00. Pisan glasbeni spored od 4.30 do 8.00.

PETEK, 23. AVGUSTA: 8.00 Glasbena malineja, 9.30 Trikrat deset, 10.15 Pri vas doma, 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste, 12.30 Kmetijski nasveti — Edi Senegalčnik: Nasveti za prezimovanje čebelar v A2 panjih, 12.40 Narodne pesmi in plesi s Pomoravja, 13.30 Priporočajo vam... 14.05 Paleta zabavnih melodij, 15.20 Glasbeni intermez, 15.45 Literarni sprehod — R. K. Narayan: Lawleyeva cesta, 16.00 Vsak dan za vas, 17.05 Gremo v kino, 17.35 Igramo beat!, 18.15 Pravkar prispelo, 18.50 S knjižnega trga, 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute s pevko Berito Ambrož, 20.00 Koncert zboru »Glas iz Sofije, 21.15 Oddaja o morju in pomoščakih.

TELEVIZIJSKI SPORED

NEDELJA, 25. AVGUSTA

9.10 Kmetijska oddaja v madžarsčini (Pohorje, Plešivec) (Beograd)

9.35 Poročila (Ljubljana)

9.40 Dobro nedejto voščimo s trinom Burnik in fanti treh dolin (Ljubljana)

10.00 Kmetijska oddaja (Zagreb)

10.45 Disneyev svet — serijski film (Ljubljana)

11.35 Cirkus — angleški film (Ljubljana)

12.00 Nedeljska TV konferenca (do 13.00) (Zagreb)

... Nedeljsko popoldne

16.35 TV kašipot (Ljubljana)

18.50 Senca nad Notre dame — vzh. nemški film (Ljubljana)

20.00 TV dnevnik (Beograd)

20.45 Vijavaja (Ljubljana)

20.50 Sacha Distel Show (Beograd)

21.50 Sportni pregled (JRT)

22.20 TV dnevnik (Beograd)

PONEDELJEK, 26. AVGUSTA

18.30 Po Sloveniji (Ljubljana)

18.45 Propagandna medija (Ljubljana)

18.50 Cilj je lep, toča pot je težava — kulturna reportaža (Ljubljana)

19.20 Obratje — oddaja za italijansko narodnostno skupino (Ljubljana)

19.45 Plešča poletja V. (Ljubljana)

20.00 TV dnevnik (Ljubljana)

20.30 Vijavaja (Ljubljana)

20.35 Felder: Osel — TV drama (Zagreb)

21.15 Poročila (Ljubljana)

TOREK, 27. AVGUSTA

18.05 Risanke (Ljubljana)

18.25 Torkov večer z Jožetom Kamličem in pevci (Ljubljana)

18.50 Zmagovalci — film iz zdravstva (Ljubljana)

19.05 Svet na zastavi: Češkoslovaška (Ljubljana)

19.55 Cikcak (Ljubljana)

20.00 TV dnevnik (Ljubljana)

20.30 Vijavaja (Ljubljana)

20.40 Neman storilci — italijanski celovečerni film (Ljubljana)

22.30 Rezervirani čas (Ljubljana)

22.50 Poročila (Ljubljana)

SREDA, 28. AVGUSTA

18.30 Obvezane glave — lutkovna serija Kijukčeve dogodivščine (Ljubljana)

19.05 Poemija pisane vsakdanjosti — Evidika — balet (Ljubljana)

19.45 TV prospekt (Zagreb)

20.00 TV dnevnik (Ljubljana)

20.30 Vijavaja (Ljubljana)

20.35 Trenutek 68 — Morje, morje... (Ljubljana)

21.35 Perry Mason — serijski film (Ljubljana)

22.25 Poročila (Ljubljana)

CETRTEK, 29. AVGUSTA

17.35 Buffalo Bill — serijski film (Ljubljana)

18.00 Po Sloveniji (Ljubljana)

18.15 Propagandna medija (Ljubljana)

18.20 V narodnem ritmu (Beograd)

18.45 Po sledih napredka (Ljubljana)

19.05 Koncert kvarteta Golden Gate (Beograd)

19.45 Cikcak (Ljubljana)

20.00 TV dnevnik (Ljubljana)

SOBOTA, 24. AVGUSTA: 8.00 Glasbena malineja, 9.30 Cez travnike zelene, 10.15 Pri vas doma, 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste, 12.30 Kmetijski nasveti — Edi Senegalčnik: Nasveti za prezimovanje čebelar v A2 panjih, 12.40 Narodne pesmi in plesi s Pomoravja, 13.30 Priporočajo vam... 14.05 Paleta zabavnih melodij, 15.20 Glasbeni intermez, 15.45 Literarni sprehod — R. K. Narayan: Lawleyeva cesta, 16.00 Vsak dan za vas, 17.05 Gremo v kino, 17.35 Igramo beat!, 18.15 Pravkar prispelo, 18.50 S knjižnega trga, 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute s pevko Berito Ambrož, 20.00 Koncert zboru »Glas iz Sofije, 21.15 Oddaja o morju in pomoščakih.

NEDELJA, 25. AVGUSTA: 6.00 do 8.00 Dobro jutro! 8.05 Radijska igra za otroke — Sergej Mihajlov: »Mehikanec«, 9.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — I, 10.00 Se pomnite, to variši... Franc Kriznar: Okrogelska jama, 10.45 Nedeljski monaik lepih melodij, 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste, 12.10 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — II, 13.40 Nedeljska reportaža, 14.00 Cez hrib in dol, 14.30 Humoreska tega tedna, 15.05 Popoldne ob zabavni glasbi, 16.00 Radijska igra — Karel Cop: »Ures«, 16.49 Glasbeni intermez, 19.00 Lahko noč, otroci! 20.00 v nedeljo zvečer, 22.15 Serenadni večer.

PONEDELJEK, 26. AVGUSTA: 8.00 Glasbena malineja, 9.30 Z operetnih odrov, 10.15 Pri vas doma, 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste, 12.30 Kmetijski nasveti — inž. Milan Erjavec: Kakovost rodovniških tel in presnec lisaste pasme v Pomorju, 12.40 Maihen koncert pihalnih orkestr, 13.30 Priporočajo vam... 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo, 15.20 Glasbeni intermez, 16.00 Vsak dan za vas, 18.15 »Signal«, 18.35 Mladinska oddaja: »Interni 66«, 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute s pevko Lidjo Kodrič, 22.10 Radi ste jih poslušali.

TOREK, 27. AVGUSTA: 8.00 Opera malineja, 9.15 Kaj pojo otroci po svetu in pri nas, 9.30 Pol ure z orkestrom Marty Gold, 10.15 Pri vas doma, 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste, 12.30 Kmetijski nasveti — dr. Viško Masten: Dva nova škodljivca črnega ribeza, 12.40 Is kraja v kraj, 19.15 Minute s pevko Meiko Štok, 20.00 Radijska igra — Miroslav Feldman: »V salicij«, 21.15 Parada popevk, 22.15 Skupni program JRT — studio Ljubljana.

SREDA, 28. AVGUSTA: 8.00 Glasbena malineja, 9.15 Pačimtiški pozdravi, 10.15 Pri vas doma, 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste, 12.30 Kmetijski nasveti — veterina, 12.40 Slovenske narodne pesmi, 13.30 Priporočajo vam... 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo, 15.20 Glasbeni intermez, 15.40 Narodne pesmi iz Argentine, 16.00

POMAGAJ SI SAM
IN UNIOR®
TI BO POMAGAL

SOBOTA, 31. AVGUSTA

... Evropsko prvanstvo v vodnem smučanju — prenos iz Rusije (Evrovizija)

18.10 Disneyev svet — serijski film (Ljubljana)

19.00 Povelj mednarodnim simpozijom sredstev informacij v Ljubljani (Ljubljana)

19.20 Nebo Evrope v II. svetovni vojni — oddaja iz cikla Sprehod skozi čas (Ljubljana)

19.45 Cikcak (Ljubljana)

20.00 TV dnevnik (Ljubljana)

20.30 Vijavaja (Ljubljana)

20.35 Zabavno glasbena oddaja — (Zagreb)

21.35 Osvajalci — serijski film (Ljubljana)

22.35 Karavana zapraviljčkov — VII. del (Ljubljana)

22.55 TV kašipot (Ljubljana)

23.10 Poročila (Ljubljana)

Opravičilo

V prejšnji številki našega lista nam je tiskarski škrat pri oglasu tovarne EMO Celje pošteno ponagajal.

Namesto nagradne izpolnjevanke, ki je bila namenjena kupcem izdelkov tovarne EMO Celje, je postavil kar rešitev. Pa še tu se je zmotil — izpolnjevanke je rešil nepravilno in v zelo neprimerni vsebini.

Opravičujemo se za res grobo in neljubo pomoto tovarni EMO Celje, prav tako vsem našim bralcem in še posebej kupcem izdelkov tovarne EMO Celje.

OGLASNI ODDELEK:
CELJSKI TEDNIK

kdor ponudi DONAT ponudi zdravje

KMETOVALCI POZOR!

V Murski Soboti je konsignacijsko skladišče kmetijske zveze kmetov Štajerske iz Gradca, Avstrija. — Rabljeni KMETIJSKI STROJI, TRAKTORJI, PRIKLJUČKI, KOSILNICE, ORODJE, NOVI REZERVNI DELI. — Šestmesečna garancija — Zagotovljena servisna služba. — Možen nakup na kredit. — Ogled in prodaja pod strokovnim vodstvom od ponedeljka do petka od 8. do 14. ure — KIK Pomurka, obrat KZ Agromerkur, Murska Sobota, Ulica Iva Lola Ribarja 3

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

KRONIKA NESREČ

TEDENSKI KOLENDAR

Petek, 23. avgusta — Zdenka Sobota, 24. avgusta — Jernej Nedelja, 25. avgusta — Ludvik Ponedeljek, 26. avgusta — Aleksander
Torek, 27. avgusta — Zlatko Sroda, 28. avgusta — Avgustin Očetrik, 29. avgusta — Sabina

KINIO

Brežice: 23. in 24. 8. italijanski barvni film »Brancalonova vojšča«, 25. in 26. 8. ameriško-italijanski barvni film »V soncu revolucije«, 27. in 28. 8. jugoslovansko-ameriško-italijanski barvni film »Trije neustrašeni«.

Črnomelj: od 23. do 25. 8. ameriški barvni film »Fantastično potovanje«, 27. in 28. 8. ameriški barvni film »Sinovi Katie Elders«.

Kočevje — »Jadeane«: 23. 8. ameriški barvni film »Marnie«, 24. in 25. 8. italijanski barvni film »Vrnitev Ringa«, 26. in 27. 8. francoski film »En moč, ena žena«, 28. 8. ameriški barvni film »Jeromino«, 29. in 30. 8. ameriški barvni film »Preklicni posestvos«.

Kostanjevica: 24. 8. ameriški barvni film »Tolpa angelov«, 25. 8. mehiški film »Pod nebom Mehike«, 29. 8. ameriški barvni film »Na kenske bom mislile«.

Metlika: 22. do 24. 8. ameriški film »Tibo, tibo Saritaz«, 23. do 25. 8. domači film »Ljubzenski slučaj PTT uradnice«, 24. do 26. 8. francosko-italijanski barvni film »Angelika in krajci«, 28. in 29. 8. francoski barvni film »Pesni svetov«, 30. 8. mehiški barvni film »Veni se iz Mehike«.

Novo mesto: 24. do 26. 8. ameriški barvni film »Priznani delavci«, 27. in 28. 8. jugoslovanski film »Mali vojaki (Zlata arena 1968)«, 29. in 30. 8. ameriški film »In pride dan mačkovanja...«.

Ribnica: 24. in 25. 8. ameriški film »Billy the Kid«.

Sevnica: 24. in 25. 8. jugoslovanski film »Winetous«.

Sodražica: 24. in 25. domači barvni film »Mars na Drino«.

Sentjernej: 24. in 25. 8. »Revolucija iz Resene«.

Trebnje: 24. in 25. 8. ameriški barvni pustolovski film »Povsiri se drage«.

ZAHVALJE

Po dolgi in mučni bolezni nas je za vedno zapustil naš dragi mož, oče, brat in stric.

ANTON SELAK
iz Dolenje vasi pri Očuču

Najlepše se zahvaljujemo vsem darovalcem vencev in cretja. Posebno zahvalo smo dolžni sindikalni podružnici in sodelavcem mehanične delavnice SGP PIONIR Novo mesto, sindikalni podružnici NOVOLES — obrat Soteska, gospodu župniku ter vsem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti.

Zalujoči: žena Ana, sinovi Jože, Lejze in Tone z družinami, hčerki Ani in Angela z družinama, sin Ivan in druga sorodstva.

Ob teški izgubi drage žene in mamo

BARBARE VESELIČ
iz Marindola pri Adlekih

se najlepše zahvaljujemo vsem, ki so jo spremili na njeni zadnji poti in ji darovali cvetje. Posebna zahvala tovarni zdravil KRKA in

Zavodu za kulturno dejavnost Novo mesto, za darovane vence.

Zalujoči: mož Peter, hčerka Anica, Angela, Marica in Katica z družinami in sin Slavko z družino.

Oj, nenadomestljivi izgubi našega najdražjega moža, očeta, strica, brata, strčka in svaka

FRANCA ZUPETA
iz Slepšča

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so počastili nšev spomin s sorenovanim njegovim zadnji poti, s darovanjem cvetja ter vencev in vsem, ki so nam izrazili sožalje. Posebno se zahvaljujemo delovnemu kolektivu Gradbeno oprekatnega podjetja Mirna in tov. direktorju, zaslužnim, tov. Vidu Zupančiču za topla poslovnice besede, pevcom iz Mokronog in gospodu župniku. Hvala, srčna hvala vsem sosedom, znancom in prijateljem, ki so nama pomagali in nam v teh žalostnih dneh stali ob strani. Šen spriski vsem in vsakomu posebno iskrena hvala!

Zalujoči: žena Pepca, otoka in sorodniki

PREKLIC

Preklicujem besede, ki sem jih izrekel na avtobusni postaji v Travniku o Franči Mohar, babici, kot neresnične. Anton Kordiš, Sevednja vas 15, Loški potok.

Anton Lušček iz Dol. Karteljevega 4, Mirna peč, prepovedujem pačo živine po mojih njivah in travnikih. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal.

Franc Zupan iz Javorovice 9, Sentjernej, prepovedujem pačo in hojo živine po mojem posestvu. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal. Vsa kršitelja bo moral plačati Gasilskemu društvu Sentjernej od vsake glave 5 Ntm.

Anton Klojučar iz Gradaca 22/a v Beli krajini, preklicujem kot neresnično moje izjavo, da sumim Franca Gornika iz Gradaca 2, da me je prijavil zaradi nezakonitega ribolova, ker zato nimam utemeljenih razlogov.

BREŽSKA KRONIKA NESREČ

Preteklih štirinast dni so se po nesrečnih in lekali pomohi v brežski bolnišnici.

Franc Jagerič, kmet iz Stare vasi, je padel s strehe in si poškodoval levo nogo; Vlado Novak, sin ključavničarja iz Ključca, je padel v stanovanju in si poškodoval desno nogo; Ivana Ketherja, kmetica iz Gorjanc, je brenila krava in si zlomila desno nogo; Rudolf Kalčič, delavec iz Dol. Radulje, je nekdo napadel in mu poškodoval glavo; Jože Kolenc, delavec iz Vrhovega, je padel s mopedom in si poškodoval glavo; Stanislava Kukman, učiteljica iz Staniš, si je pri prometu nesrečno poškodovala glavo, levo ključnico in levo nogo; Ivan Klinc, študent iz Stopič, si je pri prometu nesrečno poškodoval glavo; Franc Pavalec, dihurnik iz Tršiča, je padel na poti in si poškodoval desno nogo; Janez Lubšina, upokojenec iz Trebeže, je padel s lestve in si poškodoval glavo; Ivan Podgoršek, upo-

kojenec iz Doldnje vasi, je padel s kolesom in si poškodoval glavo in desno ramo; Franc Stare, delavec iz Gor. Lepe vasi, si je pri nakladanju drv poškodoval levo nogo.

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

Preteklih štirinast dni so v brežski porodnišnici rodile: Veronika Hlastan iz Brezovega — Sabina, Kristina Žibert iz Jelenke — Robert, Marija Ročan iz Zakota — Marijana, Ana Grgos iz Oruševca — Marijo, Ljudmila Kaja iz Lokve — dečka, Marijo Stotičič iz Brežic — dečka, Erika Pačec iz Krškoga — Romana, Vera Škrobilin iz Prigorja — Dražena, Frančiška Martičič iz Goročjega dola — dekle, Ana Novak iz Vukovega sela — dečka, Jožeta Zorko iz Leskoveca — Vera, Terezija Pavčnik iz Sevnice — dečka, Terezija Kodrič iz Zadovinka — Franca, Marija Dumič iz Vel. Lipovca — Nikola, Danica Šentičnjak iz Očine — dekle, Marija Zupančič iz Pišec — Bojana, Ivica Rupančič iz Brezovca — Franca, Marija Drežnjak iz Krške vasi — dekle, Verica Grgat iz Podvrha — Marija, Mira Vrstovšek iz Blatnega — Franca, Gizela Valenčak iz Dekmanic — Snežna, Martina Gašperin iz Skopce — dekle, Alojzija Žugič iz Hrastra — Milana, Marija Zupanc iz Krškoga — dečka, Marija Zmajšič iz Brežic — dečka, Marija Burkovič iz Gredče vasi — dečka, Angela Škoberne iz Rešnjaka — Pavla, Marija Kolar iz Veterinca — Marijo, Anica Hafer iz Bzd — dekle, Antonija Imperič iz Sevnice — Romana, Frančiška Ribič iz Kraljeva — Valerija, Barica Balušič iz Klodja — Damir, Nada Kelber iz Arčič — Milana, Jožeta Rlatnik iz Črnčarja — Bernarda, Tatjana Brdaric iz Draganjeg sela — Damira.

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli leden so v novomeški porodnišnici rodile: Marija Miklič iz Praspeč — Branka, Marija Rapuš iz Mirne peči — Marijo, Terezija Rugelj iz Mirne — Iris, Ivanka Kic iz Zlognja — Darjo, Marija Bende iz Zuzemberka — dečka, Stelka Mavcar iz Regerče vasi — dečka, Amalija Zgonc iz Ravnika — dekle in dečka, Danica Radovinar iz Metlike — dekle in Pavla Vidmar iz Družice vasi — dekle.

OBVESTILA

OBLACILA ČISTI Iškoj Pralnica in kemična čistilnica Novo mesto, Germova 5.

KOTLE ZA ZGANJEKUHO

vseh vrst izdeluje kvalitativno V. Kapelj, bakrokovarstvo, Ljubljana, Aljaška c. 4, Šiška.

GOSTILNA

Marija Čugelj iz Očine pri Trebnjem priredi v nedeljo 25. avgusta, vinasto trgatvo. Za dobro potrebo in ples preskrbljeno. Pridite na trgatvo!

SCETKE ZA LOSILCE

in za sesalce za praž obnovo sctarstvo Arnič, Ljubljana, Tržaška 32.

Korenitka: mopedista odpeljali v bolnišnico

18. avgusta okoli 17. ure se je mopedist Alojz Stribar iz Zgornje Kadija na cesti pri Korenitiški zalezel v osebni avtomobil, s katerim se je naproti pripeljal Marjan Križ iz Zagreba. Ko se je Zagrebčan umikal, pa je zadela osebni avtomobil ljubljancina Janca Katrašnika. Mopedist se je teze poškodoval in so ga odpeljali v novomeško bolnišnico. Škodo so ocenili na 8.000 dinarjev.

Mrtvice: taunus se je kotilil

18. avgusta je Zagrebčan Prod Novič s osebnim avtomobilom ford-taunus pri Mrtvicah prehitel tovornjak. Ker mu je naproti drvelo neko vozilo, je zaviral. Pri tem ga je zaneslo na travnato banko. Podril je betonski smernik in se trikrat prevrnil preko strehe. Huje se je poškodovala vozniška šena, da so jo odpeljali v brežiško bolnišnico. Škodo so ocenili na 14.000 dinarjev.

Jezero: avto razbit, sopotnici v bolnišnici

18. avgusta je na mokri cesti pri Jazeru zaneslo osebni avtomobil, ki ga je vozil Grk Anotiss Janakidis. Vozilo se je zaneslo na metov od ceste. Teško sta bila ranjena Ivan Klac in njegova žena Stanislava, ki so ju odpeljali v brežiško bolnišnico. Škodo so ocenili na 15.000 dinarjev.

Pluska: naveza ni vzdržala

Grk Theodoros Koisovmos je 18. avgusta pri Trebnjem navel na svoj avtomobil polnvarjen osebni avtomobil rojakinje Pani Jordandou. Pri Pluski, kjer se začne cesta spuščati, je Koisovmos zmanjšal hitrost. Voznica v pokvarjenem avtomobilu je to prepomno občutila, zato se je zalezela v vozilo, ki jo je vlečilo. Koisovmos je dolgo potegnil naprej, pri tem pa se je pregrala vlečna vrta. Pokvarjeno vozilo se je pogrnalo po strmini na njivo. Voznica in sopotnik sta se med to vožnjo poškodovala in so ju odpeljali v novomeško bolnišnico. Škodo je bilo za okoli 3.500 dinarjev.

Breza: ponesrečeno prehitavanje

18. avgusta se je Litijan Franc Prelih pripeljal v Zagreb s osebnim avtomobilom ford-taunus, last Andreja Mačka iz Smarja. Pri Brezi je ob neprekinjeni beli črti prehitel osebni avtomobil Branka Mirkovič iz Benje Lukce. Ko je narpod preidelal nekaj Italijan, je Prelih zavil na desno in treščil v Mirkovičovo vozilo, ki se je po trčenju prevrnilo, nato pa je zadela še fiat 1300 Mirkovičevega brata Bora. V prevrnjenem vozilu se je poškodovala 14 letna vozniška hči, ki so jo odpeljali v novomeško bolnišnico. Škodo so ocenili na 12.000 dinarjev.

Podboršt: gumo je razneslo

Zlatko Peseč se je 15. avgusta pripeljal s osebnim avtomobilom proti Zagrebu. Pri Dol. Podborštu je vozilo razneslo zadnja desna guma, zato se je prevrnilo. Škodo so ocenili na 800 dinarjev.

Krakovski gozd: voznik zaspal za krmilom

15. avgusta ob 2.30 se je v Krakovskem gozdu prevrnil tovornjak, ki ga je vozil Zagrebčan Mato Zelenc. Voznik je med vožnjo zaradi utrujenosti zaspal. Škodo so ocenili na 5.000 dinarjev.

Sentjernej: mopedist podrl psa

14. avgusta dopoldne se je Franc Penca iz Leskoveca pri Bru-

znicali pripeljal s mopedom iz Gradca v Sentjernej. Nenadoma mu je pod moped prišel škodljiv pes. Mopedist je pes podril in padel ter si poškodoval roko in desno nogo, škodo pa so ocenili na 150 dinarjev.

Skopice: po eksploziji v bolnišnico

Majo Cero iz Letaje je 13. avgusta potoval s družino proti Zagrebu. Pri Skopicah je vozilo eksploziviralna sadnja desna guma. Avtomobil je zaneslo na desno stran ceste. Ko je voznik zaviral, je vrigo vozilo na levo stran ceste, od koder se je nato po nastopi dvakrat preukonalo in obotalo na njivi. Poškodovani sta se voznikova žena in hči, ki so ju odpeljali v brežiško bolnišnico. Škodo so ocenili na 8.000 dinarjev.

Podgračeno: ford-taunus uničen, potnika v bolnišnici

Janez Kastelic iz Sentjošta je vozil 12. avgusta sveder iz Zagreba v Novo mesto osebni avtomobil ford-taunus Josipa Benčosa iz Okečina. Pri Podgračenu je na mokri cesti zaviral. Vozilo je zaneslo sem in tja, nakar se je prevrnilo po pomočju in obstalo 60 metrov od ceste. Teško sta bila ranjena Ivan Klac in njegova žena Stanislava, ki so ju odpeljali v brežiško bolnišnico. Škodo so ocenili na 13.000 dinarjev.

Gmajna: šest ranjenih in 20.000 din škode

12. avgusta jutraj je polovni Azar Andros iz Belurta (Libanon) s dostavnim avtomobilom prišel v Zagreb. Pri vasi Krifišče je začel prehitovati osebni avtomobil in tovornjak s priklopie. Ko je zavil na levo polovico ceste, je pridrvel naproti Avstrijec Franc Buder s osebnim avtomobilom. V hudem trčenju, ki je bilo nezogibno, sta vozila treščila drug v drugega. Libanončevu vozilu je obstala podovna na cesti, Avstrijevo pa se je pogrnalo v usek. Rano voznikov so bili ranjeni tudi štiri potniki v avstrijskem avtomobilu. Škodo so ocenili na 20.000 dinarjev.

Ovinka ni mogla speljati

3. avgusta popoldne je z Bizeljškoga proti Brežici vnela osebni avtomobil Marija Kodrič iz Kranja. Zaradi neprimerne hitrosti ni mogla speljati levega oostrega ovinka v vasi Bukovci na železniškem prehodu. Zapeljala je na tračnice železniške proge, nato pa se je zalezela v staber zapornice. Na avtomobilu je škoda za okrog 2.500 din.

Zaprl mu je pot

Josip Zdolšek iz Črnc se je 10. avgusta popoldne pripeljal s osebnim avtomobilom iz Brežic proti Seleski postaji. Pri hiši Črnc št. 1 je vključil levi smerokaz, vendar pa zavil v desno in tako zapel pot vozniku osebnega avtomobila Francu Jankoviču iz Kr. Skoga. Jankovič je opazil Zdolškovo avtomobil, nato pa ga je odbilo v jarek ob cesti. Na vodilih je za okrog 1.850 dinarjev škodo.

Mopedistko so odpeljali v bolnišnico

Vladimira Stoviček iz Leskoveca se je 20. julija dopoldne pripeljal s mopedom čez kraki most proti Tovarniški cesti. Pri hiši št. 17 na Tovarniški cesti je nenadoma stopila s pločnika na cesto pred mopedistko Marijo Volčanské iz Libne. Zaradi kratke razdalje Stovičkova mopeka ni mogla ustaviti in je prišlo do trčenja. Pri padcu s mopedom se je mopedistka težje poškodovala in obšla v nevarnosti. Takoj so jo odpeljali v novomeško bolnišnico. Volčanskova je dobila manjšo odrgnino na nogi.

malio glasi

SLUŽBO DOBI

GOSPODINJSKO pomočnico išče družina, Plača vsoaka, Lukač, Dolomitska 15, Ljubljana.
IŠČEM ZENSKO za varstvo otroka na domu za 4 do 8 ur — po dogovoru. Nava Pivk, Mastna nliče B, blok-4, Novo mesto.
IŠČEM DEKLE ali žensko za varstvo 3-letnega otroka. Will, Cesta herojev 41/T, Novo mesto.
TAKOJ SPREJMEM gospodinjstvo pomočnico srednjih let. Naslov in upravl. lista (1402/68).

STANOVANJA

ZAKONGA z enoletno hčerko, ki si gradi lastno domo, nujno potrebuje nepremično sobo v Krškem ali Vidnu in to po možnosti od 1. septembra dalje. Ponudbe pošljite na naslov: Ivo, Sirmna pot 8, Krško.
OPREMLJENO SOBO in vso okerbo išče dijakinja v Novem mestu ali bližnji okolici. Marija Podbradec, Bajnot 31, Sentjernej.
SOBO v Novem mestu oddam dvema. Pisite: Latok Bar, Novo mesto, poštno ločbo.

MOTORNA VOZILA

ZARADI BOLEZNI ugodno prodam avto Opel rekord s priklopie. Josko Plet, Rožni dol št. 7, p. Samič.
PRODAM AVTO fiat 750. Marija Saje, Gušča 8, Novo mesto.

PRODAM

PRODAM univerzalni ročni strojek za krojenje lesa. Rože deske do 8 cm debele. Prodaj tudi motor primo. Naslov in upravl. lista (1411/68).

UGODNO PRODAM

dobro ohranjeno sveder, levi strednik na drva in peč na drva. Antonija Hren, Trešnjava 39, Novo mesto.

UGODNO PRODAM

skoraj nov plotni stroj Knitbox in magnetofon Grundig T. K. 42, skoraj nov. Informacije v gostilni na Rupanč vrtu.

POCENI PRODAM

malo rabljen pletilni stroj Ideal 8, dolg 50 cm. Naslov in upravl. lista (1404/68).

UGODNO PRODAM

malo rabljen pletilni stroj Ideal 8, dolg 50 cm. Naslov in upravl. lista (1404/68).

POSEST

V SEVNICI, v Kolodvorski ulici prodam nedograjeno hišo do prve plošče z zemljiščem 500 kv. metrov. Interesenti naj vprašajo na naslov: pri Grabnarju, Smarje 4, Sevnica.

PRODAM HIŠO in njivo. Marija Kaplan, Črnačnice 75 pri Čerkjah ob Krki.

PRODAM novo tristanovanjsko hišo posamežno ali skupno. Naslov in upravl. lista (1399/68).

PRODAM malo posestvo z gospodarskim poslopjem, 15 minut od železniške postaje v Brežicah. Vprašajte pri Antonu Rožmanu, Gor. Lenart 54.

PRODAM STAVBO, dograjeno do plošče s parcelo v imeni 20 a na Trški gozi. Naslov in upravl. lista (1396/68).

PRODAM enodružinsko hišo z garažo in malim vrtom. Gabrijc, Škocjan 23.

ENODRUŽINSKO HIŠICO z zemljo primerno za upokojenca prodajmo Stare vas 20 — (Spodnja Lakanca — Biatnik). Ogled v soboto in nedeljo. Pisarne ponudbe pošljite na naslov Hribar Zg. Hrušica 20, Ljubljana.

PRODAM HIŠO in 120 arov zemlje. Fanka Kuoelj, Smetovca vas 27, Novo mesto.

LEP kostonjev gozd v Mirni peči, lepa lega, blizu ceste, 2 ha, poceni prodaj. Kaplan Ivan, Ljubljana, Zaloška c. 15.

RAZNO

DENAR IN CAS vam morda ne dopuščata izravnane v zdravilno. Z majhnimi stroški lahko doma zdravite bolezen jeter, kolčiča in črevesja, čre, zaprtje in hemoroide s rožmarinom DONAT vrelcem. Zahtevalje ga v svoji trgovini, ta pa ga dobi v Novem mestu pri HMEJLNIKU — tel. 31-129, STANDARDO (MERCATORJU) — tel. 31-158 in pri DOLENJKI — tel. 21-440.

TUDI PRI NAKITU se spreminja moda — iz starega vam naredi nov prstan Otmar Zidarčič, alatar v Ljubljani, Gosposka 6 (polag universe).

NUJNO POTREBUJEM 600.000 Sdin za dobo 3 mesecev — do 24. avgusta. Dam nagrada 50.000 Sdin. Naslov in upravl. lista (1417/68).

SGP PIONIR NOVO MESTO

razglaš

PROSTO DELOVNO MESTO

referenta za izobraževanje

Pogoji za sprejem: učitelj z nekajletnimi delovnimi izkušnjami. Prednost imajo kandidati s prakso pri sestavljanju izobraževalnih programov. Nastop službe po dogovoru. Prijave sprejema kadrovska služba podjetja, Kettlejev drevored 37.

Sprejmemo tudi večje število

tesarskih vajencev

Prijave sprejema kadrovska služba podjetja, Kettlejev drevored 37, Novo mesto najkasneje do 30. avgusta 1968.

DOLENJSKI LIST

LASTNIKI IN IZDAJATELJI: občasne konferenice SZDL Brežice, Črnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje.

UREJUJE UREDNIŠKI ODDOR: Tone Gošnik (glavni in odgovorni urednik), Risa Bačar, Miloš Jakopce, Marjan Logan, Marija Padovan, Jože Primc, Jožica Toppey in Ivan Zoran. Tehnični urednik: Marjan Moško.

IZHAJA vsak četrtrek — Posamezna številka 70 par (70 starih din) — Letna naročnina: 52 Ndinarjev (3200 Sdin), polletna naročnina 16 novih dinarjev (1600 Sdin); plačilna je vnaprej — Za izjemstvo: 50 novih dinarjev (5.000 Sdin) oz. 4 ameriške dolarje ali ustrevena druga valuta v vrednosti 4 ameriških dolarjev — Tokodaj račun pri podr. SDK v Novem mestu: 521-8-9 — NASLOV UREDNIŠTVA IN UPRAVE: Novo mesto, Glavni trg 3 — Poštni predal: 33 — Telefon: (68)-21-227 — Nena-ročenih rokopisov in fotografij ne vračamo — Tiska CP »Delov« v Ljubljani